

GEESTELIJKE WETTEN IN DE
NATUURLIJKE WERELD

Frederick W. Grant

GEESTELIJKE
WETTEN IN DE
NATUURLIJKE
WERELD

Een poging om, volgens de bijbelse waarheid..., de natuur te verklaren

Geestelijke wetten in de natuurlijke wereld

Een poging om, volgens de bijbelse waarheid..., de natuur te verklaren

Auteur: Frederick W. Grant (1834 - 1902)
Engelse titel: Spritual law in the Natural World
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie: 2023
Copyright: OudeSporen online uitgeverij

ISBN/EAN

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*“Maar vraag nu de beesten en zij zullen u onderwijzen; en het
gevoelte der lucht, en zij zullen het u zeggen; of spreek tot de aarde,
en zij zal u onderwijzen; en de vissen der zee zullen u verklaren”.*

Job 12:7, 8

Inhoud

Voorwoord	8
Inleiding	10
1. De Schrift als bron van kennis.	19
2. Gods tweevoudig getuigenis	32
3. De natuur in de Schrift	38
4. Natuurlijke wiskunde	44
5. Geestelijke wiskunde	49
6. Tonen en ondertonen	67
7. De koninkrijken van de natuur	87
8. Dier en mens.	95
9. Classificatie	106
10. Onder de schepselen	128
11. Het leven in zijn laagste cirkel	152

Voorwoord

De titel van dit boek verzekert de lezer dat het onderwerp, op zijn minst, een van groot belang is. Het is, hoe kort ook, een samenhangend betoog ten behoeve van de posities:

- Ten eerste dat de Natuur in al haar details een getuige is voor God;
- Ten tweede, dat haar leer symbolisch is, zoals grotendeels ook het Oude Testament, de eerste geschreven openbaring, bekend is;
- Ten derde, dat zij daarom een uitlegger nodig heeft, omdat het in strijd is met alle regels van de hermeneutiek dat gelijkenissen de leer bepalen;
- Ten vierde, dat de Schrift daarom de uitlegger van de natuur moet zijn en niet omgekeerd;
- Ten vijfde, dat als de natuur inderdaad een getuige van God is en haar getuigenis toch dit karakter heeft, de gedachte dat de Schrift niet bedoeld is om de wetenschap te onderwijzen, zeer behoedzaam moet worden toegepast.

Hierna, de weg vrijmakend voor een onbevooroordeeld beroep erop, wordt getracht aan te tonen dat er in de Natuur, evenals in de Schrift, een getallenstelsel is, dat, zoals de Schrift het uitlegt, met een niet mis te verstane klank de ware betekenis ervan uitspreekt, - de onderverdelingen ervan in kaart brengt, de verhouding van de een

tot de ander en tot het geheel omschrijft, en tegelijkertijd aantoonst dat overal in de natuurlijke wereld de geestelijke wet heerst, en dat de Natuur niet alleen getuigt van God, maar beslist van de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, en van de waarheid van de Schrift.

Het resultaat is alleen zo opzienbarend dat het bij de meeste mensen een gevoel van ongeloof teweegbrengt. Het is alsof iemand zou beweren een manuscript van Aristoteles te hebben ontdekt, en iets zou produceren dat in goed modern Engels is geschreven. Omdat ik zelf de volle kracht hiervan heb gevoeld, kan ik meevoelen met degenen die dit voelen. De gevallen lopen natuurlijk geenszins parallel, en de remedie zal gevonden worden in een grondiger onderzoek van de basis van het argument. Omdat het gebaseerd is op een eenvoudige vergelijking van alleen de meest bekende feiten in de natuur met datgene wat volledig getoetst kan worden door de Schrift, en waar elke nieuwe toepassing van het ene op het andere een nieuwe verificatie is, onderwerpt het bewijs zich aan het oordeel van elk gewoon verstand.

Moge Hij, wiens wet de wet van de natuur is, met alles wat van Hemzelf is - en dat is alles wat van enige waarde is - zijn in wat nu wordt uitgelegd!

F. W. Grant

Plainfield, N.J.

19 maart 1891

Inleiding

De titel van het boek ¹ dat voor de lezer ligt zal hem voorbereiden om er een zekere sympathie in te vinden met een recent, wijd en zijd bekend boek, maar tegelijkertijd met een verschil van methode dat waarschijnlijk een heel ander resultaat zal verklaren. En toch is Prof. Drummond in zijn inleiding vooruitgelopen op de definitie van de waarheid met betrekking tot het 'Natuurlijke', waartoe ik mij hier verplicht heb door haar aan te nemen. 'Per slot van rekening', zegt hij, 'ligt de ware grootheid van het recht in zijn visie op het onzichtbare. De wet is het zichtbare in het onzichtbare. En spreken van Wetten als natuurlijk is ze definiëren in hun toepassing op een deel van het universum, het zintuiglijke deel, terwijl een breder overzicht ons ertoe zou brengen alle Wetten als wezenlijk geestelijk te beschouwen. De natuurwetten uitvergroten, als wetten van onze kleine wereld, is een provinciale kijk op het universum. Wet is groot, niet omdat de fenomenale wereld groot is, maar omdat deze verdwijnende lijnen de wegen zijn naar de eeuwige Orde'.

En hij voegt er verder aan toe: 'Hoe de voorrang van het Geestelijke de kracht en de betekenis van het hele argument verbetert, zal meteen duidelijk worden. De lijnen van het Spirituele bestonden eerst, en het was natuurlijk te verwachten dat wanneer 'de Intelligentie die in het Ongeziene woont' overging tot het construeren van het materiële universum, Hij de reeds vastgelegde lijnen zou volgen. Hij zou, in

---

1 'Spritual law in the Natural World'

het kort, eenvoudig de hogere wetten naar beneden projecteren, zodat de natuurlijke wereld een incarnatie zou worden, een zichtbare voorstelling, een werkend model van het spirituele. Hier ligt de hele functie van de materiële wereld.’

Nu is dit in grote lijnen zo waar en goed, dat men zich kan afvragen of de auteur voor zijn boek toch de titel ‘Natuurwet in de geestelijke wereld’ verkiest boven het omgekeerde. Het is duidelijk, dat hij beide stellingen als identiek beschouwt; en waarom niet, als de natuurwet slechts een geestelijke wet is, die in de natuur wordt geprojecteerd? Deze werkelijk geestelijke wet moet dan natuurlijk in de geestelijke wereld bestaan! Toch is het geen wonder dat hij een beetje verbaasd is over de grenzen en de spiritualiteit van de zwaartekrachtwet! Zonder hier te veel op aan te dringen, is het duidelijk dat de titel die hij heeft gekozen een methode impliceert, niet minder dan die van het volgen van de ‘verdwijnde lijnen’ van het geziene in het ongeziene. Een ambitieuze poging zeker! De mijne is bescheidener; en voor mij tenminste veiliger. Zijn methode is om de natuur te gebruiken om de Schrift te interpreteren; en ik vrees dat we zelfs moeten zeggen, om haar aan te vullen. Van mijn kant kan ik, met geen andere moed dan die van het kind, verkregen uit de greep van zijn vaders hand, alleen maar proberen, in het licht van de Schrift, de natuur te interpreteren.

Opdat men niet zou denken dat ik Prof. Drummond hier verkeerd opvat - iets wat voor iedereen mogelijk is en waarvan ik de mogelijkheid wil onthouden - zal ik hem voor zichzelf laten spreken, en aangezien zijn boek in zoveel handen is, zal het overvloedig gemakkelijk zijn om de citaten te verifiëren. Helemaal aan het begin vertelt hij ons in zijn voorwoord uitdrukkelijk, dat toen bij hem ‘het onderwerp

Religie de uitdrukkingwijze van de Wetenschap had aangenomen, en ik mezelf ontdekte,' zegt hij, 'de Geestelijke Wet uit te spreken in de exacte termen van Biologie en Fysica,' dat 'dit niet slechts een wetenschappelijke inkleuring van de Religie was, het louter verfrissen van de theologische lucht met natuurlijke feiten en illustraties. Het was een volledige herziening van de waarheid. Mijn geestelijke wereld daarvoor was een chaos van feiten... Het was het enige gebied dat nog niet bezeten was door de wet. Ik zag toen waarom mannen van de wetenschap de theologie wantrouwen; waarom degenen die leren kijken naar de wet als autoriteit er koud voor worden - het was de grote Uitzondering.'

Het is waar dat hij vlak hiervoor heeft gezegd: 'Ik klaag de theologie in het algemeen niet aan. Ik spreek over mijn eigen theologie'. Maar hij moet dit vergeten zijn voordat hij de paragraaf voltooide: want het was zeker niet alleen zijn theologie waarvan hij zegt dat de mannen van de wetenschap deze wantrouwden, noch enige bijzondere theologie, maar de theologie als geheel. En dit wantrouwen, zegt hij, is niet te wijten aan iets in de wetenschap, maar duidelijk aan de theologie zelf.

Terwijl zijn geestelijke wereld dus een chaos was, leek alleen de natuur hem standvastig: 'En de reden is duidelijk. Geen mens kan de moderne wetenschap bestuderen zonder dat zijn kijk op de waarheid verandert. Wat indruk op hem maakt in de natuur is haar stevigheid. Hij staat daar op concrete dingen, tussen vaste wetten.' 'Er is een gevoel van soliditeit over een natuurwet, dat bij niets anders in de wereld hoort. Hier is eindelijk, temidden van alles wat verschuift, één ding zeker, ... één ding dat voor mij eeuwig zijn weg houdt,

ongeschonden en onbesmet.’ ‘In deze wetten sta je oog in oog met de waarheid, solide en onveranderlijk.’

Dit is duidelijke taal; en in de aanwezigheid van zo’n gezag wordt het zeker de theologie om haar nek gedwee onder het juk te leggen en haar meester te aanvaarden: elke natuurwet is dat! Maar wanneer zij nederig vraagt om deze wetten te zien, is het enigszins teleurstellend om te horen: ‘De natuurwetten zijn eenvoudigweg de ordelijke toestand van de dingen in de natuur, wat in de natuur wordt gevonden door een voldoende aantal bekwame waarnemers. Wat deze wetten op zichzelf zijn, daar is men het niet over eens. Dat ze zelfs een absoluut bestaan hebben is verre van zeker’!!!

Men zou gedacht hebben dat hier toch nog enige hoop op ontsnapping voor de theologie zou zijn, als het laatste waar zou zijn; maar de eerste zin was duidelijk bedoeld om de hoop af te snijden. Een ‘voldoende’ aantal ‘competente’ waarnemers hebben, naar wij aannemen, de regering op zich genomen voor de onzichtbare autoriteiten en zijn zelf, ongetwijfeld, autoriteit genoeg. Welke waarnemers ‘bekwaam’ zijn, en hoeveel er ‘voldoende’ zijn, zijn misschien toch nog relevante vragen; maar ze blijven onbeantwoord. Waarschijnlijk is deze terughoudendheid bedoeld om ons respect voor de autoriteiten te vergroten, iets wat bekendheid, spreekwoordelijk, niet altijd doet.

Deze regering, vreemd genoeg, is zeer modern. De stem van de natuur, lijkt het, is tot nu toe ‘gedempt’.

‘Maar nu de wetenschap de wereld rondom mondig heeft gemaakt, spreekt zij tot de religie met een tweeledig doel. In de eerste plaats om de theologie te bevestigen; in de tweede plaats om haar te zuiveren.’

Het laatste moet duidelijk het eerste zijn: zij moet haar eerst zuiveren, anders kan zij haar uit de aard der zaak niet bevestigen. Het is alleen de herziene godsdienst die het kan bevestigen; en zich onderwerpen aan de herziening is de eerste noodzaak voor bevestiging. Ja, 'en terwijl er sommige afdelingen van de theologie zijn waar haar rechtsgebied niet kan worden gezocht, zijn er andere waar de natuur zowel de inhoud als de grenzen van het geloof moet bepalen.'

In de praktijk moeten de gehoorzame onderdanen van zo'n autoriteit... 'moeten zich met alle energie die ze bezitten, verzetten tegen wat hen tegen de eeuwige loop der dingen lijkt.'

Ongetwijfeld zullen zij, zo onderwezen, voldoende energie in de oppositie gooien. En geen wonder als dit proces resulteert in 'een volledige herziening van de waarheid.' 'De oude grond van geloof, gezag,' zegt hij, 'is opgegeven.' Maar wat is anders het getuigenis van een 'voldoende aantal bekwame waarnemers'? Is het onmogelijk dat de Schrift met haar ontelbare bewijzen - 'vele onfeilbare bewijzen' (Hand. 1:3,) - even betrouwbaar is?

Merk op dat in al deze citaten de Schrift niet voorkomt. We horen over Theologie en Religie, de laatste een term die vaag genoeg is om toegepast te worden op de verering van een fetisj of een krokodil, de eerste een uittreksel van de Schrift, of verondersteld om dat te zijn, maar in de vorm die door menselijke geesten is gegeven. Als zodanig is dit noodzakelijkerwijs feilbaar, - even feilbaar als 'een voldoende aantal competente (natuurlijke) waarnemers,' - en omdat het feilbaar is, kan het tegenover de degelijkheid van natuurwetten worden gesteld, zonder dat het duidelijk is dat wat deze natuurwetten vertegenwoordigt in feite een '-ologie' is, evenzeer als het andere, -

een uittreksel gedistilleerd door menselijke geesten. Hoe groot is de blunder hier! Laat iemand zeggen, als hij wil, dat de Schrift feilbaar is, maar de wetenschap van de mens niet, we weten wat dat betekent: het is eerlijk en oprecht. Als het werkelijk alleen om theologie gaat, is het eenvoudig genoeg dat theologie evenzeer in oorlog kan zijn met de natuur, als de wetenschap met de Schrift. Er is niets briljants of berekend om commentaar uit te lokken in zo'n banale opmerking.

Hoe welsprekend de professor van Edinburgh ook is, en hoe boeiend zijn boek ook is, - voor velen boeiend door de waarheid die er ongetwijfeld in staat, - de fout van zijn methode manifesteert zich onmiskenbaar in het resultaat. En het is ook niet moeilijk te beoordelen hoe ver elke ware wetenschap afstaat van het rechtvaardigen van zijn resultaten. We verlaten nu zijn inleiding, waaruit we tot nu toe bijna uitsluitend hebben geciteerd, en nemen als bewijs slechts twee of drie passages uit de inhoud van het boek. Hier volgt een zeer positieve uitspraak uit zijn artikel over 'Conformiteit met het type' (blz. 297): - 'We zouden de lijnen van de natuur moeten verlaten als we ons ook maar een moment zouden voorstellen dat de nieuwe schepping uit het niets gevormd zou worden. Ex nihilo nihil - niets kan worden - gemaakt uit niets. Materie is onschepbaar en onverwoestbaar; de natuur en de mens kunnen alleen vormen en transformeren.'

Merk op dat hij hier spreekt van een nieuwe schepping - van Gods werk in de ziel. En toch zegt hij er rustig bij: 'materie is niet te scheppen.' Is deze nieuwe schepping er dan een van 'materie'? Zo niet, waarom dan hierover spreken? Zo ja, dan zegt hij dat wat de Schrift schepping noemt, dat niet is! En dit moeten we vasthouden als we de lijnen van de natuur niet willen verlaten! 'De natuur en

de mens kunnen alleen vormen en veranderen.’ De theologie heeft zeker nooit geleerd dat de natuur kon scheppen: leert de wetenschap dat God dat niet kan? Hoe groot, om voldoende te zijn, moet het aantal waarnemers zijn om zo’n groot negatief te bewijzen, en welke waarnemers moeten we daarvoor als ‘bekwaam’ beschouwen? Is dit niet een wonderlijke gevolgtrekking uit het feit dat het niet in de macht van de mens ligt om niet te scheppen, noch in die van de natuur om zelfmoord te plegen, dat God daarom niet kan scheppen? Is het niet eerder onuitsprekelijke dwaasheid en verdorvenheid, wie zal zich daaraan schuldig maken, om de natuur aldus te dwingen tot een godslasterlijke opstand tegen haar Maker? Nee, de natuur laat zich niet dwingen: ‘Maar wie zijt gij, o mens, die tegen God spot?’

In zijn artikel over ‘Eternal life’ (blz. 236), citeert hij met instemming Reuss, die in de levensopvatting van de apostel ten eerste het idee ontdekt van een echt bestaan, een bestaan zoals dat eigen is aan God en aan het Woord; een onvergankelijk bestaan, dat wil zeggen niet onderworpen aan de wisselvalligheden en onvolkomenheden van deze eindige wereld. Dit primaire idee wordt herhaaldelijk uitgedrukt, althans in een negatieve vorm; het leidt tot een leer van de onsterfelijkheid, of, om correcter te spreken, van het leven, die veel verder gaat dan alles wat in de formules van de gangbare filosofie of theologie werd uitgedrukt, en die berust op totaal andere opvattingen. In feite kan het afzien van zowel de filosofische stelling van de onstoffelijkheid of onverwoestbaarheid van de menselijke ziel, als van de theologische stelling van een wonderbaarlijke lichamelijke wederopbouw van onze persoon; stellingen waarvan de eerste geheel vreemd is aan de religie van de Bijbel, en de tweede absoluut in strijd is met de rede.’

Hier vinden we tegelijk de bevestiging van de materialiteit van de ziel, en de ontkenning van de leer van de opstanding: met het laatste gaat volgens de apostel de hele waarheid van het christendom overboord (1 Kor. 15:12-18). En dit bevestigt de slechtste betekenis van het eerder gemaakte uittreksel. De vernietiging is slechts een kleiner kwaad dat ermee gepaard gaat, en dit bevestigt duidelijk de definitie van het eeuwige leven die hij van Herbert Spencer overneemt, want het eeuwige leven is volgens hem niets anders dan een eeuwig materieel bestaan, en de hele vraag bij Prof. Drummond in zijn opstel daarover is, hoe men bij de dood aan het uitsterven kan ontkomen. Dat hij die hier het eeuwige leven niet ontvangt, zonder opstanding moet uitsterven, is het natuurlijke gevolg.

Nog een uittreksel uit het essay over 'Environment' (blz. 281): - 'De voltooiing van het leven is nu een opperste vraag. Het is belangrijk om te zien hoe deze wordt beantwoord. Als we het de wetenschap of de filosofie vragen, zullen zij ons verwijzen naar de evolutie.'

En verder spreekt hij over de 'struggle for life', een element in de meest extreme Darwiniaanse vorm. Zo is het duidelijk hoe voor onze auteur de wetenschap de theologie moet zuiveren, en het ijzeren juk dat wij dus moeten ontvangen. Toch is de fascinatie voor christenen van een boek dat zulke dingen bevat, een bewijs dat het een beroep doet op iets in ons dat moet worden beantwoord, en dat het ook waarheid bevat die uit de dwaling moet worden gehaald. Zowel hier als elders moeten wij, zoals God ons door Jeremia waarschuwt: 'Als u wat kostbaar is, afscheidt van wat waardeloos is, zult u als Mijn mond zijn' (Jer. 15:19).

De verzwakking van de conclusie bij Prof. Drummond is duidelijk terug te voeren op een fout in de methode. De hier gevolgde methode is, zoals dadelijk zal blijken, geheel anders. Ik aanvaard als waarheid, en heb dat lang voor zijn boek verscheen, dat de natuurlijke wereld in haar geheel als het ware een incarnatie is, een zichtbare voorstelling van geestelijke dingen. De natuur accepteer ik net als de Schrift als een zeer waardevolle getuige van God. Maar hier is het de Schrift, niet de natuur, die beslissend is voor Zijn openbaring. Alleen door Zijn Woord kunnen wij Zijn werken juist begrijpen; en hier hebben wij een zeer vruchtbaar beginsel, dat slechts volledig geloofd en gevolgd hoeft te worden, om te laten zien hoe vruchtbaar en waardevol het is. Maar eerst moet het - en het is vreemd dat het nodig is, bij iedereen die de Schrift als van God aanvaardt - duidelijk gesteld worden, en gerechtvaardigd worden vanuit verdenking, voordat we kijken naar de resultaten waartoe we erdoor geleid worden.

1. De Schrift als bron van kennis

Onze methode is in ieder geval heel eenvoudig. Het is een vrij beroep doen op de Schrift, en in de eerste plaats trachten haar te gebruiken overeenkomstig haar volle waarde, in het geloof dat zij de hoogst mogelijke waarde heeft; kortom, dat zij ons, over wat zij ook spreekt, waarheid zal geven, zoals het Woord van God moet doen, zonder enige vermenging van dwaling, waarheid die het uiterste onderzoek zal doorstaan, en elke mogelijke test zal doorstaan. Het zou geweldig zijn, zou het niet, om zo'n standaard van beroep te hebben, als alleen bewezen kon worden dat we die hebben! Ja, inderdaad, als het bewezen kon worden! Maar heeft Prof. Drummond ons niet gezegd: 'De oude grond van het geloof, het gezag, is opgegeven'?

En wordt dit beroep niet door velen beschouwd als slechts een toevluchtsoord van zwakheid, een goedgelovigheid die de rede verlamt en de opmars van de wetenschappelijke verworvenheden zou stoppen, zelfs als het Galileo niet opnieuw in de handen van de inquisiteurs zou leggen en Giordano Bruno op de brandstapel zou zetten? Van dat laatste is misschien geen onmiddellijk gevaar; maar het is duidelijk dat de methode die wij moeten volgen, tegenover de moderne, met al haar glorie van briljante ontdekkingen, ouderwets zal lijken, versleten, zonder de vitale energie van de jeugd erin, en een die al lange tijd voortdurend terrein heeft verloren in haar conflict

met de wetenschap - 'uitgebluste theologen' zo is ons verteld 'die rond de wieg van elke wetenschap liggen als gewurgde slangen naast die van Hercules.' Gelukkig voor de theologen blijkt over het algemeen dat de vroegrijpe kinderen milder worden nadat zij de wieg hebben verlaten, anders zou het ras ongetwijfeld zijn uitgestorven.

Is de oude grond van het geloof, het gezag, opgegeven? En hebben de mensen, met Prof. Huxley, geleerd om rechtvaardiging door geloof te vervangen door rechtvaardiging door verificatie? Als dan de verificatie bedoeld is om, zoals het natuurlijk zou moeten zijn, persoonlijk te zijn, zal het hard gaan met veel dat we tot de kennis gerekend hebben. Hoevelen hebben voor zichzelf de belangrijkste feiten en principes van een van de wetenschappen geverifieerd? En als, zoals de heer Lewes zegt, en zoals wij allen weten, 'de psychologische wet dat wij alleen zien wat ons interesseert, en alleen opnemen wat aan onze toestand is aangepast, de geest ertoe brengt zijn bewijzen te selecteren', welke hoop is er dan om de waarheid te bereiken door middel van bewijzen die op deze wijze zijn verzameld door hen voor wier vermogen om goed te zien het totaal onmogelijk is om te antwoorden?

Zegt St. George Mivart: 'Gelovigen zijn gewaarschuwd, usque ad nauseam ², dat de wens om te geloven al hun argumenten teniet doet. Maar welk gewicht kunnen wij toekennen aan conclusies zoals die van Prof. Huxley, die ons met betrekking tot de Evolutieleer vertelt dat de positie van volledige en onverzoenlijke oppositie die deze naar zijn mening inneemt ten opzichte van de Gemeente een van haar grootste verdiensten in mijn ogen is. Een soortgelijk, maar minder opvallend, theologisch vooroordeel wordt ook door de heer Darwin

---

2 'tot misselijk wordens toe'

zelf tentoongespreid. Hij vertelt ons zelf, in zijn ‘Descent of Man’, dat in zijn ‘Origin of Species’ zijn eerste doel was *‘aan te tonen dat de soorten niet afzonderlijk waren geschapen’*; en hij troost zich met de gedachte dat *‘ik tenminste, naar ik hoop, een goede dienst heb bewezen door te helpen het dogma van afzonderlijke scheppingen omver te werpen’*.

Als anderen dus voor ons moeten nagaan wat wij zeker niet allemaal voor onszelf kunnen nagaan, wat is dit dan anders dan het opnieuw binnenhalen van ‘gezag’ voor de massa, en het instellen van een raad van bestuur alleen in plaats van de Schrift, - Huxley en Darwin in plaats van Petrus en Paulus? Maar waarom dan de weigering aan de ene kant van wat zij aan de andere kant bepleiten? Is het wel oprecht? Neen, lijkt het bijzondere gebruik van deze verificatieleer niet iets ‘waarvan een van de grootste verdiensten’ is dat het zelfs het onderzoek naar de hemel of de hel of een toekomstig leven afsluit, dingen die, op de manier die wordt verdedigd, niemand kan verifiëren?

Iedereen die het interesseert mag weten dat Prof. Huxley dit soort vragen op hetzelfde niveau plaatst als ‘maanpolitiek’, en dat om het kleine hoekje van de wereld waarin men leeft een beetje minder ellendig en onwetend te maken, zoals zijn plicht is, ‘het noodzakelijk is om volledig in het bezit te zijn van slechts twee overtuigingen:

- de eerste, dat de orde van de natuur door onze vermogens kan worden vastgesteld in een mate die praktisch onbeperkt is;
- de tweede, dat onze wil voor iets telt als voorwaarde voor de oorzaak van gebeurtenissen.

Elk van deze overtuigingen,’ zegt hij, ‘kan experimenteel worden geverifieerd, zo vaak als we willen proberen.’ Verder dan ibis hebben

we volgens hem slechts de Maya van de boeddhist - illusie. En een schrijver in de Westminster Review generaliseert dit als de overtuiging van de wetenschappelijke man, van wie hij zegt: 'Boven alles zwijgt hij in aanwezigheid van waarheden (of onwaarheden) waarvan hij heeft vastgesteld dat ze buiten zijn bereik liggen. En hij gebiedt evenzeer, ten aanzien van deze, stilzwijgen aan alle anderen van de mensheid.'

Het is dus heel duidelijk hoe een bestuur van zulke directeuren de theologen zou uitroeien. En juist de onwetendheid over alles wat de mens het meest nodig heeft om te weten, en over wat hij in het algemeen het liefste wil weten, juist die onwetendheid die zo sterk pleit voor de noodzaak (en dus het feit) van openbaring, wordt tot het alomvattende argument ertegen gemaakt. De geleerde wetenschappers van de agnostische school - in gewoon Engels, de school van de onwetendheid - weten, door hun eigen onwetendheid, dat terwijl alle andere instincten voorzien zijn, er voor dit instinct, even sterk als elk ander, geen voorziening is en kan worden getroffen. En Degene die zij tot de Onkenbare hebben verklaard, verklaren zij juist door dat besluit zo goed te kennen dat zij weten dat Hij zich niet aan de mens kan (of wil) openbaren! Want als Hij de Onbekende is, kunnen zij Hem niet eens de Onkenbare verklaren; en als Hij niet de Onbekende is, dan kan Hij de Onkenbare niet zijn.

Maar zijn geloof en verificatie dan werkelijk zo ver van elkaar verwijderd? Is er geen mogelijkheid tot verzoening tussen beide? Moet het meest absolute geloof zelfs goedgelovigheid zijn, of kan er geen verificatie van het gezag zelf zijn, om het eenvoudigste geloof erin te rechtvaardigen? Hoe moeten we dan de raad van bestuur verifiëren, hoewel we bereid zijn dat een raadsel te noemen dat voor de meest

denkende mens onoplosbaar is? Maar in het geval van openbaring, als het mogelijk is dit te verifiëren als het woord van God, zal iemand dan zeggen dat God alleen te vertrouwen is voor zover wij zijn woord als waar kunnen verifiëren, - dat wil zeggen, niet zoveel als men een man met de meest gewone reputatie voor waarachtigheid zou vertrouwen?

De Schrift weigert zeker niet om zich (op deze manier) te onderwerpen aan verificatie, - nee, zij doet er een beroep op. Wie kan zo lichtgelovig zijn om te geloven dat het 'blind' geloof vereist, of erdoor geëerd zou worden, wie heeft het ooit gelezen - ja, en wie die weet waar hij het over heeft, zou durven beweren dat het voornaamste bewijs ervan zelfs is (volgens de spot van de heer Huxley) dat haar 'waarachtigheid wordt getuigd door tekenen en wonderen', terwijl haar plechtige verklaring is, dat als mensen 'Mozes en de profeten niet geloven, zij ook niet overtuigd zullen worden, hoewel er één uit de dood is opgestaan'?

De Schrift zelf is in feite een van de grootste 'tekenen en wonderen' voor hen die haar geduldig en eerbiedig onderzoeken. En daarvoor biedt zij zich niet alleen aan aan de geschoolde wetenschapper, of aan de man met overvloedige middelen en vrije tijd om te onderzoeken. Haar evangelie wordt verkondigd aan de armen. Zoals het licht dat haar embleem is, schijnt het even rechtstreeks op de plattelanders als op de filosoof. 'Het licht is in de wereld gekomen,' zegt Hij die het bracht. En de overtuiging van het licht is iets eenvoudigs en direct voor hen die ogen hebben om te zien. Het is niet het resultaat van een lang proces van redeneren, waarbij de ketting niet sterker is dan de zwakste schakel, maar van een ware verificatie, door de verlichting

van datgene waarop het schijnt: 'Wat zichtbaar wordt, is licht' (Ef. 5:13).

Geef dit toe, en wie zal protesteren tegen haar gezag, of haar absoluutheid ontkennen? Is het licht voor de wetenschapper en de boer niet gezaghebbend? En hier is datgene waarin mensen van alle kleuren, kaste en sociale status zich samen verheugen. Licht, waarachtig en weldadig alleenheerser als het is, is tegelijkertijd - de grootste nivelleraar: een van die vrije gaven van God die in hun gemeenschappelijke verspreiding alle mensen tot Zijn nakomelingen zouden uitroepen; een van die stille getuigen tegen de pretentie van agnostische imbecielen die, terwijl zij de duisternis tot licht uitroepen, het ware licht in de duisternis zouden doven. Hoe dankbaar mogen we zijn dat we ontsnappen aan de raad van bestuur, en ons licht uit de hemel ontvangen in plaats van van het 'voldoende aantal bekwame waarnemers' Gasbedrijf waarvoor Prof. Drummond reclame maakt! Ja, let op, gij natuurlijke waarnemers, gij discipelen van de natuurwetenschap, hier is een natuurwet, iets waarin we 'oog in oog staan met de waarheid, vast en onveranderlijk', een echte 'geestelijke wet in de natuurlijke wereld' - al het licht van de wereld komt uit de hemel.

Test het, zoveel je wilt; gebruik het, en het zal alles verlichten waar het op schijnt. Vrees niet dat het u schuchter in het duister laat tasten, nog minder uw ogen uitsteekt om beter te kunnen zien. Nooit was er een boek dat zich zo volledig aan onderzoek onderwierp, nooit een boek dat u zo in het gezicht keek terwijl het tot u sprak, nooit een met de sporen erop van zo'n absolute waarachtigheid. Eenvoudig en onvervalst, de prietpraat waarmee mensen het willen verwarren

durft het niet te gebruiken voor zijn kwade doeleinden. -De man die het echt en eerbiedig gebruikt, kan worden vertrouwd als waar en eerbiedig. Markeer op uw wereldkaart de gebieden van wat zelfs de agnosticus het volste licht zou noemen, en u zult de gebieden van een open Bijbel markeren. En dit is slechts een banale gemeenplaats, God zij dank: dat wil zeggen, iedereen is getuige dat het licht schijnt!

Wij bestuderen echter niet de bewijzen van de Schrift: wij wijzen slechts op hun aard. Het bewijs zal komen wanneer we het licht moeten laten zien dat de Schrift op de natuur werpt. Maar het is verstandig om hier stap voor stap te gaan, en elke stap stevig te planten voordat we een andere nemen. Elke stap wordt betwist, niet alleen van buitenaf, maar helaas ook van binnenuit het belijdende christendom zelf; en om zeker te bewegen moeten we langzaam bewegen. De natuur is bovenal datgene waarvan veel belijdende gelovigen nog zeer terughoudend zijn in het toegeven dat het zelfs zeer nauwkeurig wordt weergegeven in de Schrift, en als dat zo is, hoeven we natuurlijk geen licht erover te verwachten van deze bron. De man van de wetenschap wordt halverwege tegemoet gekomen door de concessies van de theoloog, die het centrum van zijn strijd denkt te redden door zijn rechtervleugel over te geven aan de vijand. Geen wonder dat zelfs een jonge wetenschap zulke verdedigers zou 'uitroeien'.

Wij zouden haar zelfs graag helpen om dit te bereiken, in de zekerheid dat het een immens goed zou zijn als christenen de enige mogelijke voorwaarden voor een succesvolle strijd zouden realiseren. Laat Hercules met alle middelen de 'slangen' uitroeien, hoewel dat de vergelijking van Huxley is en niet de onze, want wij insinueren in het

geheel geen onwaarheid of verraad in de mensen die dit doen, hoewel het zeker is dat zij het spel van Satan spelen.

Wat is het om onnauwkeurigheid toe te schrijven aan de Schrift, maar om te zeggen dat we er niet meer over moeten spreken als het Woord van God? Satan 'is een leugenaar, en de vader ervan.' God is niet meer 'een mens dat Hij liegt,' dan Hij is 'de zoon des mensen, dat Hij zich bekeert.' En dit geldt in gelijke mate voor alle onderwerpen Hij zou mij niet meer valse natuurkunde kunnen geven dan valse argumenten - onware verklaringen over zon, maan of uitspannel, dan over Christus of verlossing. En de Heer zelf zet zijn betrouwbaarheid als leraar precies op deze grond. 'Indien Ik u aardse dingen heb gezegd, en gij gelooft niet, hoe zult gij dan geloven als Ik u over hemelse dingen vertel?'

Neem de waarheid van de Schrift weg in zaken waarin zij getoetst kan worden, hoe zullen wij haar dan erkennen in zaken waarin zij niet getoetst kan worden? 'Wie trouw is in het minste, is ook trouw in veel; en wie onrechtvaardig is in het minste, is ook onrechtvaardig in veel.' Dat zijn de zedelijke beginselen van de Auteur van het Christendom; en aan de hand daarvan willen wij graag dat het wordt beoordeeld. Want met het Woord van God kan niet worden gepleit wat voor de mens kan worden gepleit. De mens is feilbaar en onwetend, waar hij toch eerlijk en waarachtig kan zijn; maar wij kunnen niet een fout van de Alwetende aanvoeren, en hem die de fout maakt nog langer alwetend noemen.

Natuurlijk zal gezegd worden dat dit alles afhangt van bepaalde opvattingen over inspiratie, en (sommigen zullen denken) opvattingen die in onze tijd voldoende weerlegd zijn. Het behaagde God mensen

op te nemen als instrumenten om Zijn waarheid te verkondigen, en de inspiratie bewaakte hen hoogstens met betrekking tot hun speciale onderwerp. Het maakte hen niet bekwaam als mannen van de wetenschap, of op manieren die daar niet toe doen. En wat het laatste betreft, dat kan volledig worden toegegeven. Noch zou enige bekwaamheid in de wetenschap Mozes in staat hebben gesteld het eerste hoofdstuk van Genesis te schrijven, - een inhoudsopgave, zoals kan worden aangetoond, van de hele Bijbel. Toch schrijft hij als iemand die volledig thuis is in zijn onderwerp, met een gemak en vertrouwen en toch een zeer natuurlijke eenvoud, die, zonder zich daarvoor in te spannen, indruk maakt met de zekerheid van absolute waarachtigheid. Als men het op zijn volle waarde schat, voor zover bekend, natuurlijk feit en geestelijk type, zoals het is, gecombineerd, zou men niet aarzelen om het hele argument over de waarheid van de Schrift te laten rusten op het bewijs in die eerste bladzijde ervan alleen.

Toch wist Mozes ongetwijfeld even weinig van de volheid van de betekenis die in deze woorden van hem besloten ligt als de profeten van hun profetieën, waarvan Petrus getuigt dat zij die moesten onderzoeken om daarin de zekerheid te vinden van dingen die hun uiterste onderzoek te boven gaan: 'Zoekend wat of hoe laat de Geest van Christus die in hen was, betekende, toen hij vooraf getuigde van het lijden van Christus en de heerlijkheden die zouden volgen; aan wie is geopenbaard dat zij niet aan zichzelf, maar aan ons de dingen hebben verkondigd die u nu zijn gemeld door hen die het evangelie aan u hebben verkondigd met de Heilige Geest die uit de hemel is neergezonden; welke dingen de engelen willen onderzoeken.'

Hier waren zeker mensen die niet alleen het beste deden wat zij konden, maar beter dan zij wisten, dingen die bewust boven hen zelf uitstaken en het werk van engelen waardig waren; en dit, hoewel rechtstreeks over profetie gesproken, laat zien hoe ‘heilige mannen van God spraken zoals zij bewogen werden door de Heilige Geest’. En waarom zou het beperkt blijven tot de profetie? Historische gebeurtenissen, als we de apostel mogen geloven, dingen die Israël ‘overkwamen’, ‘overkwamen hen als typen, en zijn geschreven tot onze vermaning’ - zodat deze ook als typen profetisch zijn!

En waarom zou dit beperkt blijven tot profetie? Wie zal de grens durven trekken tussen wat noodzakelijk en wat onnodig was, in het goddelijke ontwerp voor ons, om te kunnen zeggen: Hier moest absolute waarheid worden verzekerd, en hier konden de mensen worden overgelaten aan hun ongestuurde wijsheid? Het doel van de Schrift is groter en veelzijdiger dan wij kunnen bevatten; en wie kan zelfs beweren dat deze of gene wetenschapsfeiten niet noodzakelijk geopenbaard moeten worden om het volledig te volbrengen? Is het niet nederiger te onderzoeken wat God ons heeft verteld, dan te speculeren over wat Hij ons wil leren? Als de natuur op enigerlei wijze Zijn leerboek voor ons is, waarom zou het dan geen deel uitmaken van Zijn ontwerp om ons te helpen de lessen ervan te lezen? Neen, zouden we dit in feite niet verwachten, en zou dit de conclusie (of veronderstelling) dat de Schrift niet bedoeld was om ons wetenschap te leren, niet in hoge mate wijzigen?

‘Welke dingen wij spreken,’ zegt de apostel, ‘niet in de woorden die de wijsheid van de mens leert, maar die de Heilige Geest leert.’ Zelfs hier wordt beweerd dat er geen sprake is van mondelinge inspiratie.

Er is gezegd: ‘De term is hier logos, wat eerder voorstellend aanduidt dan louter ‘woorden’. ‘ Maar stel dat dit zo is, als voorstellend (allemaal) door de Heilige Geest zijn, hebben de woorden dan niets met het aanbod te maken?’

Maar de aanhalingen van het verhaal van Melchisedek, die wij in de brief aan de Hebreëen vinden, voeren ons veel verder dan dit, en laten zien tot hoever het gaat. Hier worden juist de weglatingen in de geschiedenis benadrukt als zijnde van betekenis, evenals wat er feitelijk staat, en het hele betoog is een duidelijk voorbeeld van dat gebruik van de microscoop in de Schrift, dat even briljant is in resultaat als het bekend is in de natuurwetenschap. ‘Want deze Melchisedek, koning van Salem, priester van de Allerhoogste God, die Abraham ontmoette toen hij terugkeerde van de slachting der koningen, en hem zegende, aan wie Abraham ook het tiende deel van alles gaf, blijft voortdurend priester, eerst door de uitlegging ‘koning der gerechtigheid’ en daarna ‘koning van Salem’, dat wil zeggen ‘koning van de vrede, zonder vader, zonder moeder, zonder afkomst, zonder begin van dagen of einde van leven, maar gelijkvormig gemaakt aan de Zoon van God’ (Hoofdstuk 7:1-3).

Nu is het duidelijk dat de belangrijkste kracht van de interpretatie afhangt van de punten die ik heb benadrukt, en het zou even duidelijk moeten zijn dat deze punten afhangen van wat wij geneigd zouden zijn louter hiaten in het verslag te noemen. Sommigen hebben inderdaad uit de verklaringen van de apostel afgeleid, dat Melchisedek de Zoon van God zelf was; maar de woorden ‘gelijk gemaakt aan de Zoon van God’ verbieden dit.

Hier hebben we, samen met de uitleg van de hiaten, die van de namen, en de volgorde van de namen, en het geheel verweven in een nauwkeurig argument over de leer van het priesterschap van Christus.

Het is dus duidelijk, dat hij, die de geschiedenis van Genesis schreef, geleid is door een wijsheid, die ver boven de zijne uitstijgt, en in zaken van minutieus detail, in zo'n geval als wij ons hadden kunnen voorstellen, niet vereist kon zijn. Wie zal dan beslissen, in welk geval het niet nodig was? Een ander voorbeeld, waarin we het gezag van de Heer zelf hebben, is misschien nog doorslaggevender; want hier is geen type in het geding, maar het eenvoudige gebruik van een term - een zeer sterke term, zouden we geneigd zijn te zeggen, - voor de rechters in Israël, die in de tachtigste psalm 'goden' worden genoemd als vertegenwoordigers van God: 'Ik heb gezegd, gij zijt goden.' In het tiende hoofdstuk van Johannes' evangelie citeert de Heer dit aan de Joden: 'Staat er niet in uw wet geschreven: Ik heb gezegd, gij zijt goden?' en doet er dan een beroep op: 'Als Hij hen goden noemde tot wie het woord van God kwam' en voegt dan Zijn zegel toe aan het absolute gezag van datgene waaruit Hij citeert: 'En de Schrift kan niet gebroken worden.'

Niets kan zeker positiever zijn, niets breder in bereik dan dit: 'De Schrift' - niet slechts deze of gene passage, speciaal geleid of bewaakt, wegens bijzonder belang, maar de Schrift, als Schrift, - 'De Schrift kan niet worden gebroken.' Is het dan de uitspraak dat 'In zes dagen heeft de Heer de hemel en de aarde gemaakt, de zee en alles wat daarin is,' of een andere, hoe onbeduidend die ons ook toeschijnt, als de Schrift hem maakt, dan is de waarheid ervan gegarandeerd - 'De Schrift kan niet gebroken worden.'

Natuurlijk kunnen er moeilijkheden zijn, maar dit is niet de plaats om ze te onderzoeken. Los je er vandaag honderd op, dan kunnen er morgen weer honderd gevonden worden voor een oplossing. Volgens welk principe van de wetenschap wordt beweerd dat alle moeilijkheden zijn weggenomen, en wie wacht daarop voordat hij aan zekerheid denkt? Hoeveel minder hoeft het Woord van God hierop te wachten, een eis die de mogelijkheid van zekerheid over welk ding dan ook zou vernietigen.

Dat 'de Schrift niet gebroken kan worden' is het goddelijke logica waarmee wij beginnen, en wat een terrein voor onderzoek biedt het ons zo. Het is waar dat wij het al achttien eeuwen in handen hebben, maar hoe vers is het vandaag de dag en hoe weinig uitgeput! In sommige richtingen hoe weinig zelfs onderzocht, en zeker in weinig minder dan datgene wat wij, in afhankelijkheid van de Geest van God, de enige voldoende Leraar, nu voorstellen te onderzoeken. Wij willen de houding aannemen en de geest van leerlingen bezitten terwijl wij dit doen, en zo stap voor stap verdergaan, geduldig verwerven wat wij kunnen, en de hiaten in onze kennis aanvaarden waar zij bestaan.

2. Gods tweevoudig getuigenis

‘De getuigenis van twee mannen is waar,’ zegt de ‘Trouwe Getuige.’ Hij beroept zich hiervoor op de wet, en de wet spreekt als volgt: ‘Eén getuige zal tegen een man niet opkomen voor enige ongerechtigheid, of voor enige zonde, van al wat men zondigt; bij de mond van twee getuigen of bij de mond van drie getuigen zal een zaak worden vastgesteld’ (Deut. 19:15). De apostel haalt ook deze wet van getuigenis aan, waaraan God heel duidelijk Zijn openbaring van Zichzelf aan de mens heeft aangepast. Want de natuur en de Schrift zijn juist dit tweevoudig getuigenis in zijn volle breedte; terwijl Hij toch zijn Woord zo heeft opgebouwd dat het zelf tweevoudig en dus voldoende is.

Het Oude Testament verenigt zich zo met het Nieuwe, en wie heeft het in het minst overwogen, maar moet de kracht hiervan voor overtuiging waarderen? Want deze kracht in het tweevoudige getuigenis vloeit grotendeels voort uit de verscheidenheid van karakter en belang die zij vertegenwoordigen. Ze zijn anders verschillend - tegengesteld; toch komen ze hier overeen: zo verschillend dat je beseft dat er geen samenspanning tussen hen is - geen verraad; niets anders dan de noodzakelijke eenheid van de waarheid zou hen één kunnen maken. En hoe wordt dit versterkt naarmate het contrast groot is, en

toch de eenheid doordringend: en dit in de twee Testamenten is wat zo aantoon dat ze van God zijn.

Het Oude Testament is in het Hebreeuws, de taal van een speciaal volk, met wiens geschiedenis het is opgegroeid, en tot wie het zich richt. Het is de godsdienst van een volk, een van de families van de aarde - zijn horizon is aards, zijn heiligdom werelds, zijn diensten ritueel, sierlijk, uitgebreid, toevertrouwd aan een speciaal priesterschap. God is hier achter een sluier waar niemand doorheen kan; de mens - alle mensen - zijn buitengesloten; niemand kan Hem zien en leven; want barmhartig als Hij is, kan Hij de schuldigen niet vrijspreken, en wie (laat hem zijn best doen) is niet schuldig?

Dit wettige, priesterlijke, exclusieve systeem, de belichaming van het geweten, maar een slecht geweten, in welk volslagen contrast staat het met de vrije, geestelijke, allesomvattende geest van het christendom! 'De Heer heeft gezegd dat Hij in dikke duisternis zou wonen,' zegt Salomo op de dag van de inwijding van de tempel (1 Kon. 8:12). 'Wij wandelen in het licht, zoals God in het licht is,' antwoordt de apostel (1 Joh. 1:7). 'Die geenszins de schuldigen kan zuiveren,' zegt de stem van het Oude Testament (Ex. 34:7). 'Die de goddeloze rechtvaardigt,' zegt weer het Nieuwe Testament (Rom. 4:5). 'Niemand kan Mij zien en leven,' is de oudere uitspraak (Ex. 33:20). 'Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien', zijn Zijn woorden, die Zelf de vleesgeworden geest van het Nieuwe is.

Hier zijn twee getuigenissen hoe verschillend: kan het zijn dat na al deze verklaringen, zo schijnbaar tegenstrijdig, er toch een volmaakte eenheid is? Kan er een volheid van waarheid zijn die alles omvat en harmoniseert? Ja, zeker: geef toe wat het Nieuwe Testament zo

overvloedig bevestigt en illustreert, de wezenlijke tegenstelling tussen wet en genade, en toch dat de eerste dienstmaagd is van de andere - dan zijn, op basis van de wet, alle uitspraken van het Oude Testament slechts het vonnis van God over de eigengerechtigheid van de mens; terwijl het Nieuwe Testament het hart van God in genade openbaart, op basis van een gerechtigheid waardoor ook de wet groot en eervol wordt, en in staat is af te zien van zijn strafrechtelijke aanspraak.

Zo kunnen ze verzoend worden; maar is deze verzoening een bijkomstigheid? Is het misschien een menselijke, maar wonderbaarlijk wijze uitvinding om de zaken tussen hen te regelen? Zijn er misschien nog twee auteurs in plaats van één; en deze nog steeds menselijk en niet goddelijk? Deze vraag, die zo noodzakelijk moet worden beantwoord, krijgt uit het Oude en Nieuwe Testament samen zijn volledige en volle bevrediging in de beschouwing van dat typische systeem dat overal in het eerste doordringt, terwijl het vooruitloopt op en profeteert van het tweede.

Dit typische systeem is in het gehele Oude Testament het complement en uitvloeisel van het strikt juridische deel. Als een ziel getroffen door de overtuiging van zonde verlichting en aanvaarding van God zocht, werd hij opgesloten in het offer, de gewijde weg voor een ieder die tot Hem wilde naderen; en hier vond hij wat, behalve in zijn typische leer, geen lichtstraal bevatte. Waarom zou het bloed van een dier, vergoten door de hand van de offeraar, voor God de zonde van degene die het vergoten heeft kunnen goedmaken? Je moet dat verlichten met het licht van het evangelie voordat je het kunt begrijpen. Begrepen is het dan de verlichting van al het andere: het is de vestiging van de wet; het is de rechtvaardiging van de genade; het is het hart van God dat

uitbarst over alle barrières die de zonde van de mens ertegen kon opwerpen, - God die licht is, nu in het licht, geopenbaard.

Ja, de getuigen zijn één; hun getuigenis is één; zij hebben één Auteur; genade is geen bijkomstigheid. Het latere woord, in zijn eigen taal gericht tot de heiden, is slechts de noodzakelijke ontwikkeling en uitkomst van het eerdere. Het eerdere wordt uitgelegd door het latere: de typische mededeling door de gewone spraak nu.

Dus wat betreft het getuigenis van het geschreven woord... Maar als er nu een ander getuigenis van God is, en het boek van de natuur ook Zijn boek is, - en de Schrift zelf bevestigt dit, ja, wie in God gelooft zou het kunnen ontkennen - dan moeten deze twee getuigenissen ook overeenkomen in één, en wat raadselachtig en duister is moet worden uitgelegd door het duidelijker - het eerdere dus nogmaals door het latere, en niet andersom. Merk ook op, dat er geen reden tot verwondering is, als de twee niet alleen verschillend van karakter lijken, wat ze zijn, maar zelfs tegenstrijdig, wat ze niet zijn. Wij kunnen dit verwachten; terwijl wij, door de overeenkomst van de Schrift, ook mogen verwachten dat deze schijnbare tegenstelling uiteindelijk zal eindigen in duidelijker overeenstemming, en in grotere breedte en volheid van getuigenis.

Zelfs terwijl wij dit nu overwegen, komt de realiteit van de analogie tussen het boek van de Natuur en het Oude Testament in voller licht, en wint het aan zekerheid. Als het Oude Testament de verkondiging van de wet is, en dit zijn voornaamste kenmerk, hoe gemakkelijk is het dan te zien dat de Natuur nog nadrukkelijker in zekere zin het koninkrijk van de wet is. Dit is, in de ogen van meer dan Prof. Drummond, wat er orde en stevigheid aan geeft. Genade lijkt hier

zeker, op het eerste gezicht, geen plaats te hebben, nee, in tegenspraak te zijn, totdat we eraan herinnerd worden dat in het oudere boek Openbaring het in symbool en type is dat we de leer hiervan vinden, en we ons realiseren dat de Natuur zelf, meer nog dan het Oude Testament, een object-les is, een goddelijke hiëroglief, een type-onderricht.

Dit is het zeker; en hoewel wij als geheel misschien nog niet de volledige sleutel hebben, toch zijn in alle tijden de lessen ervan - in de vroegste misschien het eenvoudigst - onderwezen en geleerd. Als we ouder worden, verliezen we het argeloze geloof van de kindertijd, dat in veel opzichten de ware wijsheid is; onze taal, die eerst beeldend was, wordt hard en abstract, haar symbolen slechts willekeurig en algebraïsch, ontdaan van het hart en de geestdrift die de mensen eerst aan de borst van de natuur dronken, en nu hebben geleerd zich te schamen als het gebrabbel van de kinderkamer.

Maar we komen terug bij de natuur! misschien: ja, tot zo'n extreem geloof erin dat onze enige kennis nu die van de natuurwetenschap is, en daarbuiten zijn we agnosten - weten niets. Als dat zo zou zijn, zou dat het zekerste bewijs zijn dat het oude geloof in de natuur toch dood is. Ik gebruik de woorden, maar besef nauwelijks wat het is, als ik spreek over geloof in wetten, of geloof in een machine. Ook hier is 'de wet niet van het geloof.' De fabrieksratel kan misschien interpreteren; maar geloof is van het hart, en er is geen hart. We zijn terug bij de oude mythologie, en begrijpen hoe Chronos (Tijd) zijn kinderen voortbrengt en weer verslindt; maar vraag me dan niet om Chronos te vertrouwen. Nee: ijdelheid der ijdelheden, alles is ijdelheid. Laten we eten en drinken, want morgen sterven we.

Toch kan hier een hint uit die oude Joodse wet, waarin we reeds het karakter van een ware getuige hebben gevonden, ons aanspreken. Toen de mens zich, zoals het lijkt, in de greep van de wet bevond, en zonder hoop daaruit - toen hij, hoewel met het besef van zonde op hem, in zijn nood tot God zocht, - verwees de wet zelf hem naar dat typische systeem, waarin het hart dat hij in God zocht, werd gevonden. Is het ook niet zo, dat wanneer wij ons tot Hem wenden, het alleen zo is, dat de natuur haar werkelijk verlichte kant openbaart, en verwarmt en aanwakkert als met een zomeradem? Zeker, het is zo: en de rede zelf kan niet tevreden zijn zonder datgene wat hart, geweten en verstand bevredigt - niet een deel, maar de hele mens.

3. De natuur in de Schrift

Als het werk van God in de natuur dus wordt toegelaten als enig getuigenis van God, dan is dat niets anders dan dwaasheid die verborgen ligt onder wat wordt verondersteld een vanzelfsprekende waarheid te zijn, namelijk dat 'de Bijbel niet bedoeld was om ons wetenschap te leren'. Want als wetenschap niets anders is dan beredeneerde kennis, en als het van belang is dat de natuur waarachtig getuigt van haar God, wie zal dan durven zeggen dat de Schrift ons daarbij niet zal helpen?

Is het aan de andere kant niet eerder te verwachten dat zij dat zou doen? Als haar eigen vraag is: 'Leert de natuur zelf u niet?' en als dit onderwijs niet altijd zo duidelijk en expliciet is, dat er geen hulp nodig is om het te begrijpen, - (als dat wel zo was, zouden we de twijfel nauwelijks kunnen wegnemen,) - dan zouden we zeker moeten verwachten dat ten minste de gegevens voor ware wetenschap ons overvloedig worden verstrekt. Dat lijkt, na wat de mensen hebben besloten, een stoutmoedig iets om te zeggen; voor velen, ongetwijfeld, zelfs duidelijk in strijd met het feit. Als dat zo is, zullen we onszelf weerleggen, voordat we de helft van onze reis hebben afgelegd. Het antwoord zal worden gevonden, terwijl we verder gaan.

De Schrift is echter getuige, de natuur leert. 'De onzichtbare dingen van Hem worden duidelijk gezien, door de dingen die gemaakt zijn, namelijk Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid' (Rom. 1:20). 'De hemelen verkondigen de heerlijkheid Gods, en het uitspanel toont

Zijn handwerk' (Ps. 19:1). Het werk moet wel de Maker verklaren; en de Werker is, zo is ons verzekerd, Hij die, omdat Hij de Onthuller is, het 'Woord van God' wordt genoemd (Joh. 1:1-3). De schepping moet dus deel uitmaken van deze openbaring.

De gelijkenissen en typen van de Schrift nemen daarom de Schrift op en gebruiken deze voor dit doel. Zij zijn niet slechts een aanpassing van wat strikt genomen een andere betekenis heeft. Veeleer ontwikkelen zij wat er is. Het is op deze manier dat zij zo belangrijk worden voor de interpretatie van de natuur. Overeenkomsten van deze aard argumenteren wij voortdurend zonder verontschuldiging en zonder verdenking van bedrog. Zij zijn de kenmerken van de Ene Geest die zich overal graag aan ons toont en zo alle dingen intelligent wil maken voor de intelligentie van het schepsel. Het bewijs is dat het dit werkelijk doet: als licht verlicht het.

De wetenschappers hebben een naam voor een principe dat hieraan ten grondslag ligt. Zij noemen het het 'principe van continuïteit.' Prof. Drummond heeft hierover goed gezegd: 'Waarschijnlijk is de meest bevredigende manier om voor jezelf een juiste waardering van het continuïteitsbeginsel te verkrijgen, te proberen je het universum zonder dit beginsel voor te stellen. Het tegenovergestelde van een continu universum zou een discontinu universum zijn, een onsamenvattend en irrelevant universum - even irrelevant in al zijn manieren van doen als een irrelevant persoon. In feite zou het onttrekken van continuïteit aan het universum hetzelfde zijn als het onttrekken van de rede aan een individu.

Het universum zou ontsporen; de wereld zou een gekke wereld zijn. . . . De auteurs van *The Unseen Universe* besluiten hun onderzoek

van dit principe door te zeggen dat ‘aangenomen dat er een Opperste Bestuurder van het Universum bestaat, kan men zeggen dat het principe van continuïteit de definitieve uitdrukking in woorden is van ons vertrouwen dat Hij ons niet in permanente intellectuele verwarring zal brengen, en we kunnen gemakkelijk soortgelijke uitdrukkingen van vertrouwen bedenken met betrekking tot de andere vermogens van de mens. ‘

Nu, als dit waar is, wat het zeker is, is de continuïteit van Natuur en Openbaring verzekerd. Het impliceert niet, zoals onze schrijver het lijkt te maken, dat het boek van de natuur eenvoudiger te lezen en zekerder te volgen zal zijn, dus in feite gezaghebbender, maar het omgekeerde. Want als het onderwijs in de natuur in wezen een parabel is, is geen enkele parabel in de eerste plaats gezaghebbend voor de leer; en hoewel nog steeds van een moeilijk te overdrijven belang, blijft de Schrift over als datgene waarin alleen God tot ons spreekt ‘van aangezicht tot aangezicht’.

Toch blijft de natuur onveranderd van haar plaats als de oudste der openbaringen. Er is niets anders gevallen dan de mens, en zelfs zijn val heeft slechts in zekere zin zijn getuigenis aan ons bevestigd als van Hem voor wie de ondergang van de mens geen verrassing is, en verlossing geen bijkomstigheid. Zeker, zo’n wereld van strijd en vernietiging, beest dat beest op beest jaagt, tot in het kleinste wezen dat onder de microscoop komt, zou voor een niet gevallen wezen een onharmonisch en ongerijmd mysterie zijn. Hoe opvallend is het dan, dat wij de nog niet gevallen ouders van ons ras afgesloten vinden in een speciaal voorbereide en beschutte tuin van verrukking, die voor

hen een betere getuige zou kunnen zijn van de Scheppende Liefde, - een herinnering van zegen voor hen toen zij gevallen waren.

Toen zij dan eindelijk de aarde werden ingestuurd, met de nieuwe strijd die in hun zielen was gewekt, konden zij uit de tegenstrijdige elementen rondom, waarmee zij zo duidelijk sympathiseerden, de zekerheid vinden van een alwetende vooruitziende blik die niet misleid en onttroond was. Heeft de wetenschap deze gedachte alleen maar verdiept, wanneer zij ons laat opmerken dat de grond waarop zij zich begaven reeds het wrakhout was van vroegere werelden? Maar dat bergverschuivingen, gletsjer-ploegen en de lange lijst van catastrofale krachten gebruikt zijn door Hem die de Schrift openbaart als de God van de opstanding, om hun wonderbaarlijke woonplaats voor te bereiden, te bevruchten en te verfraaien?

En ook dit bevestigt de Schrift, ook al heeft het lang geduurd voordat wij haar juist lezen, en ook hiervoor zijn wij, zoals men zegt, schatplichtig aan de wetenschap. De wetenschap heeft het echter niet in het boek Genesis gezet, dat terwijl God in het begin de hemelen en de aarde schiep, de aarde vóór het werk van de eerste dag woest en leeg was, en duisternis op het gezicht van de diepte. Dan brengen de Geest van God en zijn Woord het licht binnen en begint het werk van de vernieuwing.

Hier is de overeenkomst dus volmaakt. De geschiedenis van de aarde is de profetie van de mens die erop zal worden gezet; en deze profetie verloopt stap voor stap met de geschiedenis van de zes dagen, waarbij de schepping het type is van de nieuwe schepping, totdat de Mens komt voor wie alles bestemd is, de eerste mens hier het type van de Tweede, Christus, die de Erfgenaam is van alles. Dit kan zelfs

minutieus worden aangetoond, hoewel hier tijd noch plaats is; en de geestelijke betekenis is het zegel van de natuurlijke, de volmaakte zekerheid van wiens inspiratie Mozes heeft geleid. Maar we moeten verder.

De geestelijke wet beheerst dan de natuurlijke wereld. God, de Schepper, is de 'Vader der geesten', en tot geesten spreekt Hij daarin. De natuur is, voor hem die de sleutel ervan heeft, één groot object-les van geestelijke dingen. Als we het wisten, wat een andere wereld zou de wereld voor ons zijn! Hoe vol reden zou alles worden! Hoe zou dag tot dag spreken, en nacht tot nacht kennis vertellen! Hoe zouden we in ons dagelijks werk de aanwezigheid van God beseffen! Hoe zouden alle natuurwetenschappen christelijke wetenschappen worden, en alleen wat onnatuurlijk was zou uiteindelijk onchristelijk zijn! Een droom, zegt u? Welnu, onderga dan in ieder geval een tijdje de droom; en als hij uiteindelijk zo rationeel wordt bevonden dat hij al het andere met rede vult, zo licht, dat hij het hele landschap vult met kleur, warmte en schoonheid, zo geestelijk, dat hij alle dingen met God verbindt, dan is het zeker de moeite waard om te onderzoeken in hoeverre het realisme van zo'n droom kan verschillen van de werkelijkheid zelf.

We nemen de Schrift met ons mee als we verder gaan - de Schrift die niet gebroken kan worden, de ware speer van Ithuriel door de aanraking waarvan alle valsheid wordt ontdekt; de Schrift, niet als het arme ding dat de mensen ervan gemaakt hebben, een stormloop waarop men niet kan leunen, een gevoelige plant die terugdeinst voor contact met de werkelijkheid rondom, maar als het wapen van de Geest, scherper dan enig tweesnijdend zwaard; als de staf van

de pelgrim, meer vertrouwd naarmate hij meer gebruikt; ja, als het woord van Hem, voor wie niets verborgen is, en van die Geest die 'de diepe dingen van God doorzoekt'. ' Er liggen wijde velden voor ons, lezer. Laat ons voortgaan.

4. Natuurlijke wiskunde

De wiskunde geeft ons de ‘exacte wetenschappen’. ‘Vast’ zoals Prof. Drummond ons vertelt zijn de natuurwetten, in de wiskunde zijn ze dat tenminste, buiten de mogelijkheid van intelligente twijfel. Niemand, voor zover ik weet, heeft hen ooit beschuldigd van dichterlijke vrijheid, hoewel de poëzie aan haar kant hun bondgenootschap niet weigert. En aangezien wij onze fundamenten bouwen van wat wij het meest solide kunnen vinden, hoeft het geen wonder te zijn dat naarmate wij afdalen naar de fundamenten van de aarde, de wiskunde zich meer en meer openbaart in proportionele getallen en in geometrische vormen. De scheikunde is in onze tijd doordrongen geraakt van de rekenkunde; en de scheikunde houdt zich bezig met die elementaire beginselen, waarvan de combinatie ons de materiële wereld geeft. ‘Chemie,’ zegt Herschel, is bij uitstek de wetenschap van de kwantiteit; en het opsommen van de ontdekkingen die voor haar zijn voortgekomen uit de loutere bepaling van gewichten en maten zou bijna een synopsis zijn van deze tak van kennis.’

Wat is dit anders dan dat je een oud bouwwerk, zoals de piramides, binnengaat en op de stenen de hiëroglief van de bouwer vindt? Wij hebben alleen geleerd om een diepere waarheid te vinden dan wij ons bewust waren in de uitdaging van de profeet: ‘Wie heeft de wateren gemeten in de holte van zijn hand, en de hemel afgemeten met een span, en het stof der aarde in een maat, en de bergen gewogen in een weegschaal, en de heuvels in een balans?’ (Jes. 40:12). Welke

wetenschap uit de tijd waarin die vraag gesteld werd, wist iets van zo'n meting? Hoeveel eeuwen heeft het geduurd om de trage voeten van de mens te brengen waar de profeet stond? Maar we kunnen nu zien dat we dit op de meest absolute manier als waar kunnen aannemen, dat elk stukje stof van de aarde is gewogen en gemeten.

‘De wet van eenvoudige numerieke verhoudingen,’ zegt Dr. Cooke, ‘is de fundamentele wet van de kristallografie, en geeft de wetenschap een wiskundige basis. Vergelijkbare numerieke verhoudingen verschijnen wanneer we de vorming van chemische verbindingen bestuderen. Ik heb een chemisch element al gedefinieerd als een stof die nog nooit is ontleed, en alle materie waarmee de mens nu bekend is, is samengesteld uit een of meer van ten hoogste zeventig elementaire stoffen. Wanneer twee van deze elementen zich verenigen tot een samengesteld lichaam, zijn de verhoudingen waarin zij zich verenigen niet toevallig.

Je kunt deze elementaire stoffen niet in elke verhouding verenigen. De verhouding wordt in elk geval bepaald door een onveranderlijke wet, en de vereiste hoeveelheden van beide stoffen worden door de natuur in haar fijne weegschaal afgewogen met een precisie die geen kunst kan bereiken. Zo zal bijvoorbeeld 23 ons natrium zich verenigen met precies 35,5 ons chloor; en als je precies deze verhoudingen van de twee elementen gebruikt, zal het geheel van beide verdwijnen en opgaan in de verbinding die ons tafelzout is. Maar als wij, in een poging zout te maken, onhandig 23,5 ons natrium en 35,5 ons chloor samenbrengen, zal de natuur eenvoudig het extra halve ons natrium aan één kant zetten, en de rest zal zich verenigen. Deze wet

die alle chemische combinaties regelt staat bekend als ‘de wet van de vaste verhoudingen’.

‘Men vindt tabellen in werken over scheikunde, die naast de naam van elke elementaire stof een numerieke waarde geven, gewoonlijk het atoomgewicht genoemd, en in alle gevallen waarin de elementen met elkaar kunnen samengaan, verenigen zij zich ofwel in de exacte verhoudingen die door deze getallen worden aangegeven, ofwel in een eenvoudig veelvoud van deze verhoudingen.’

Deze elementen zijn dus zelf gefabriceerde artikelen, en zijn onuitwisbaar gestempeld met de naam van de fabrikant. Want niets richt zich meer tot de geest als van de geest dan juist zulke relaties als hier zijn ontdekt. Zoals een ander heeft gezegd: ‘De meest zorgvuldige structuur van bruine steen is niet zo nauwkeurig in aantal, verhouding en afmetingen van zijn blokken als de moleculen, de eerste termen in de materie, in hun atomaire vorming.’ Het zou dan even gemakkelijk moeten zijn om het natuurlijke product te verwijzen naar het vakmanschap van de eeuwige geest, de recente structuur naar de hand en de geest van de mens. En wie zou aan dat laatste twijfelen?

Zover gekomen, zouden we dan niet verder moeten kunnen gaan? Zouden deze getallen afzonderlijk voor ons niet een stem moeten hebben, en ook in hun onderlinge verhouding? Als alles een reden heeft, is het dan te veel om te verwachten dat deze verhoudingen ook een reden hebben? O, voor een uitlegger hier, een meester geest, nederig en eerbiedig genoeg om deze aanwijzing te volgen, en ons te vertellen waarheen het leidt! Maar we moeten niet verwachten dat deze elementen al duidelijk spreken. Pythagoras heeft plaatsgemaakt

voor Darwin; en uiteindelijke oorzaak voor formele oorzaak; en we moeten wachten tot het wiel weer rond is.

Over relaties zoals aangegeven door de getallen hebben we slechts een hint: - 'In dezelfde wetenschap zijn pogingen gedaan,' zeggen M'Cosh & Dickie, in hun werk over 'Typical Forms,' om lichamen in groepen of soortgenoten te vormen. M. Dumas, in het bijzonder, heeft een aantal triades ontdekt, of reeksen van drie lichamen, die gelijke eigenschappen hebben, en die een bijzonder numeriek beroep vertonen in hun equivalente gewichten; de equivalenten van twee van deze opgeteld, en gedeeld door twee, geven ongeveer het equivalent van de derde, dus: -

Chloor 35 } Kalium 40 }

Broom 80 } Natrium 24 }

Jodium 125 } Lithium 7 }

Calcium 20 } Zwavel 16 }

Strontium } 44 Selenium } 40

Barium 69 } Tellurium 64 }

Als we,' zegt Faraday, 'chloor, broom en jodium als één triade beschouwen, zal men zien dat er tussen de eerste en de laatste een duidelijke progressie van kwaliteiten herkenbaar is. Zo is chloor bij normale temperatuur en druk een gas, broom een vloeistof en jodium een vaste stof; op deze wijze wordt een progressie in het verschil in cohesiekracht weergegeven. Chloor is geel, broom rood, jodium zwart of in dampvorm roodachtig violet.'

Dit lichtpuntje lijkt bijna verdwenen. Het atoomgewicht van sommige is sindsdien verdubbeld, en van andere min of meer veranderd. In het beste geval brengt het ons maar een klein stukje op de weg die we zoeken. Niet minder zeker is het dat de hele natuur een numerieke afdruk heeft.

‘Inderdaad,’ zegt Sir John Herschel opnieuw, ‘is het een kenmerk van alle hogere natuurwetten om de vorm aan te nemen van een nauwkeurige kwantitatieve verklaring.’

En Humboldt verklaart, - ‘Men kan zeggen dat de enige overgebleven en wijd verspreide hiërogliefentekens die nog in ons schrift voorkomen - getallen - ons opnieuw verschijnen als krachten van de kosmos, hoewel in een ruimere betekenis dan die welke de Italiaanse school erop toepast.’

Hier zou nog veel meer gezegd kunnen worden, maar het is niet nodig meer te proberen vast te stellen wat geen enkele hedendaagse wetenschap zal proberen te betwisten. Het is de betekenis van erkende feiten die we zoeken; en dit is precies wat zo moeilijk te bereiken is. Behalve in hun getuigenis van een Auteur van de natuur, zijn ze nog stom en ongeestelijk: hoe zullen we ze vergeestelijken? Is het niet mogelijk - ja, mogen we niet verwachten - dat God ons ergens een aanwijzing heeft gegeven voor hun interpretatie, waardoor we ons meer in de aanwezigheid van de Koning kunnen bevinden? De natuur lijkt ons nog dom, en God, als we Hem al kennen, nog ver weg; waar zullen we dan de uitleg vinden die we zoeken, als het niet in de Openbaring is?

5. Geestelijke wiskunde

Dat in haar grote typische systeem, getallen een plaats hebben, zal door iedere student van de Schrift worden erkend. Hoezeer echter zowel typen als getallen het geheel doordringen, wordt weinig begrepen, en zal door velen met moeite worden toegegeven. We moeten ons hier tevreden stellen met het bewijs van wat direct voor ons ligt - de betekenis van de cijfers; en zelfs hier moeten we het korter houden dan we zouden willen, tevreden met de wetenschap dat het beste bewijs van een sleutel is, dat hij de deur opent, het beste bewijs van een licht, dat het licht geeft. ³Ons bewijs, tenslotte, zal zijn dat de betekenissen van de cijfers verzameld uit de Schrift, en natuurlijk de Schrift-waarheid illustrerend, nog gevonden zullen worden om een nieuw licht op de Natuur te werpen.

Het zou de waarde van dit proces niet verminderen als de natuur hierdoor de waarheid van de Schrift blijkt te spreken, en het resultaat in zekere zin het tegenovergestelde zou zijn van wat Prof. Drummond (door een tegengesteld proces) schijnt te hebben bereikt; zodat ik een bladzijde van zijn voorwoord naar mijn eigen boek kan overbrengen, en het me toe-eigenen, waarbij alleen wetenschap en religie van plaats verwisselen. Laten we eens kijken hoe dat eruit zou zien.

---

3 Voor het bewijs in het kort, verwijs ik mijn lezers naar 'The Numerical Structure of Scripture,' uitgegeven door Loizeaux Bros, 63 Fourth A Venue, New York; voor het bewijs in het algemeen, naar 'The Numerical Bible,' driemaandelijks uitgegeven door dezelfde.

‘Ze lagen aan tegenovergestelde polen van het denken; en een tijdlang slaagde ik erin de Wetenschap en de Religie van elkaar gescheiden te houden in twee aparte compartimenten van mijn geest. Maar geleidelijk aan vertoonde de scheidingsmuur symptomen van wijken. De twee fonteinen van kennis begonnen ook langzaam te overstromen, en uiteindelijk ontmoette hun water elkaar en vermengde zich. De grote verandering vond plaats in het compartiment dat de [Wetenschap] bevatte. Het was niet dat de bron daar werd opgedroogd; nog minder dat het gistende water werd weggespoeld door de vloed van de [Schrift]. De eigenlijke inhoud bleef dezelfde. Maar de kristallen van de vroegere leer werden opgelost; en terwijl zij zich opnieuw in vaste vormen neerzetten, merkte ik dat het kristallijne systeem werd veranderd. . . . Met andere woorden, het onderwerp [wetenschap] had de uitdrukkingmethode van [de Schrift] aangenomen, en ik ontdekte dat ik de [natuur]wet in de exacte termen van [inspiratie] - en [geopenbaarde waarheid] uitsprak.

‘Nu was dit niet slechts een [Schriftuurlijke] kleuring gegeven aan [de Natuur] - een louter opfrissen van de [wetenschappelijke] lucht met [geestelijke] feiten en illustraties. Het was een volledige herschikking van de waarheid. En toen ik serieus ging overwegen wat het inhield, zag ik, of leek ik te zien, dat het in wezen de introductie betekende van de [geestelijke] wet in de [natuurlijke] wereld.’

Ik vertrouw erop dat Prof. Drummond de veranderingen die ik hier in zijn verklaringen heb aangebracht, zal vergeven. Ik ben er zeker van dat ze ernstig zijn; ik zou alleen willen dat hij ze nog zou kunnen overnemen voor de zijne. Christenen mogen voor hem verlangen dat de geestelijke waarheid in meer ‘exacte termen’ wordt overgebracht

door Paulus en Petrus dan door Spencer en Huxley; en ook de natuurlijke waarheid is zoeter van de lippen van iemand met wie God van aangezicht tot aangezicht sprak, dan van iemand bij wie de enige kennis van Hem is dat Hij onkenbaar is. Laten we dan onze cijfers ter hand nemen. Wetenschappers hebben ons verteld dat ze de natuur doordringen: we hoeven ons zeker niet af te vragen of ze een belangrijke plaats hebben in de Schrift, of dat ze daar spreken. Het is toch niet onredelijk dat het gebruik ervan zijn reden heeft, - dat Hij die ijdele woorden verboden heeft, er zelf geen spreekt!

Het grote bewijs in een uitleg, zoals ik heb gezegd, is, dat het verklaart. En toch is er datgene wat, in de Schriftuurlijke betekenis van getallen, ons bij voorbaat aanbeveelt, en dat is, dat het natuurlijk is. De God van de natuur gebruikt dingen naar hun aard, Hij gebruikt geen water om een ziel te regenereren. Hij verandert brood niet in iets dat naar uiterlijk en gevoel en smaak hetzelfde blijft, maar het niet is. En zo heeft ook de geestelijke betekenis van de cijfers zijn wortels in de natuur. Deze in acht genomen regel helpt enorm om de louter wetteloosheid van de verbeelding, waarvoor we maar beter bang kunnen zijn, te beteugelen. We kunnen moeilijk dwalen als alle betekenissen van het getal 1 onder zijn kardinale vorm als eenheid moeten vallen, of onder zijn telwoord, als voorrang. Toch heeft dit getal het breedste betekenisbereik van allemaal. Ongetwijfeld is het ook het eenvoudigste; maar in elk van deze getallen regeert een of andere natuurlijke gedachte of leidt tot het geestelijke, - reeds een hint over de natuurleer; want het natuurlijke is niet meer vreemd aan het geestelijke dan het lichaam aan de ziel die het omsluit en uitdrukt.

De getallenreeks is ook zeer kort. Zoals in de muziek zeven noten in hun combinaties al onze rijkdom aan harmonie verschaffen, zo geven zeven getallen de hele reeks koorliederen die de hele natuur naar God opstuurt. Deze bij elkaar opgeteld of elkaar vermenigvuldigend kunnen al het andere voortbrengen. En dat de reeks hiermee werkelijk eindigt, maakt de Schrift duidelijk door het gebruik van 7 altijd voor datgene wat in zekere zin volmaakt is, hoewel het zowel kwaad als goed kan zijn.

Het getal heeft dus duidelijk zijn grondbetekenis in de natuur, die de Schrift alleen maar overneemt en bevestigt. Hoe duidelijk wordt ons dus getoond, dat de hele reeks een harmonie is, en dat daarin de natuur haar stem in lof vindt! Een goede gedachte om mee te beginnen, nietwaar? We zien het hierin bevestigd, dat het getal 8 altijd staat voor een nieuw begin - een nieuw begin, zoals de achtste dag het begin is van een nieuwe week. 8 is het geestelijke akkoord - het octaaf, dat met zijn nieuwe begin aangeeft dat de vorige reeks voltooid is.

Laten we deze dingen toetsen aan enkele voorbeelden. Zeven keer spreekt God Zijn werk in het begin goed uit; en op de zevende dag rust Hij en heiligt Hij het. Hier ligt duidelijk de grondslag van de betekenis ervan in de Schrift. Uit deze eerste week leidde Israël haar weken van dagen en jaren af, en weken van jaren, of jubelperioden. De bazuin van het jubeljaar klonk in de zevende maand van het jaar, op de verzoendag. In Openbaring stellen zeven zegels het door het Lam ingenomen boek volledig veilig; zeven kandelaren stellen de Gemeenten voor als het licht van de wereld in de nacht van de afwezigheid van de Heer; zeven brandende lampen voor de troon

stellen de 'zeven geesten Gods' voor - de verschillende energieën van de ene Geest van God. Later wordt in de zeven fiolen die over de aarde worden uitgegoten 'de toorn van God vervuld'.

Het verband tussen de getallen 7 en 8 wordt geïllustreerd door voorbeelden, die voor hun kracht niet afhankelijk zijn van een hernieuwde typische betekenis. Zo stelt de Heer de onreine geest voor die terugkeert naar de man uit wie hij was uitgegaan, met zeven andere geesten die goddelozer zijn dan hijzelf. Maar dit maakt er acht en brengt de 'laatste staat' teweeg, die 'erger is dan de eerste.' Zo hebben de 'tien horens' van Daniëls vierde beest drie wortel geschoten voor de elfde 'kleine hoorn', en worden er dus acht; en dan volgt de laatste staat van het beest, waarin het oordeel over het beest valt. In Openb. 17 waar van een andere kant dezelfde dingen worden gezien, geeft het achtste hoofd aan het beest zijn laatste godslasterlijke vorm, en 'gaat ten onder'.

De typen van het Oude Testament hebben vele soortgelijke voorbeelden, die een klein onderzoek de onderzoeker zal onthullen. We hoeven er hier misschien niet meer te geven. Een ander en zeer opvallend bewijs van de overeenstemming tussen de natuur en de Schrift moet nu worden beschouwd.

De Schrift heeft haar eigen methoden voor de verdeling van de cijfers die zij gebruikt, en het getal 7 vormt hierop geen uitzondering. Aangezien het een priemgetal is, kan het natuurlijk niet echt worden verdeeld, maar velen weten dat het in de Schrift bijna uniform wordt verdeeld in 4+3. Zo worden in de zevenvoudige visie op het koninkrijk der hemelen in het dertiende hoofdstuk van Mattheüs de eerste vier gelijkenissen gesproken tot de menigte in het algemeen, de

laatste drie tot de discipelen in het huis; en dit komt overeen met een werkelijk verschil in toepassing, - de eerste vier geven de uiterlijke visie op het koninkrijk, octrooi aan de wereld in het algemeen, terwijl de laatste drie de innerlijke en goddelijke visie geven.

Ook bij de opening van de zeven zegels in Openbaring worden de eerste vier ingeleid door de roep van de levende wezens: 'Kom,'⁴ en in elk geval antwoordt een ruiters op de oproep; de laatste drie hebben geen dergelijke inleiding.

In de serie bazuinen worden de laatste drie als speciale 'weeën' onderscheiden van de eerste vier; en de scheiding wordt sterk benadrukt.

In de toespraken tot de zeven gemeenten wordt dezelfde verdeling aangetroffen, maar minder duidelijk; en in de Schrift in het algemeen zijn er een aantal soortgelijke afzonderlijke reeksen die op dezelfde manier zijn verdeeld, waarvan het bewijs meer ruimte zou vergen dan nu voor ons beschikbaar is.

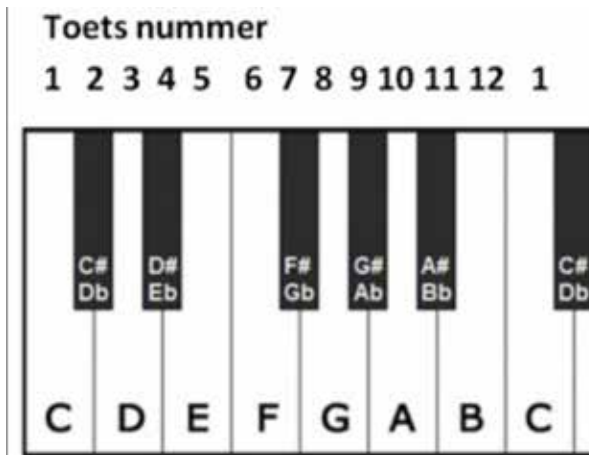
Deze verdeling heeft natuurlijk een betekenis. Wij hebben het op zijn minst aangenomen als een principe, - het enige dat überhaupt vruchtbaar kan zijn in een onderzoek als het huidige, dat alles wat is, hetzij in de natuur, hetzij in het Woord van God, zijn bestaansreden heeft, - een begrijpelijke verklaring van zichzelf kan geven; anders, waarom zoeken? En juist omdat de dingen zo weinig gezocht worden, wordt de betekenis ervan hier zo weinig gevonden; we moeten echter vooruitlopen op wat nog niet naar buiten is gebracht, maar wat we

---

4 De meest goedgekeurde lezing (Maar niet de zeer goedgekeurde KJV lezing! - ED).

binnenkort zullen moeten bekijken; zodat het slechts een beetje misplaatst is om het hier te produceren.

Vier, dus, zullen we binnenkort zien als het wereldgetal, of datgene dat spreekt van het schepsel; het bewijs zal volledig zijn naarmate we vorderen; drie is het getal van manifestatie, - dat van de Drie-eenheid, waarin God alleen volledig manifest is. De 4+3, dus, waarin een zevenvoudige reeks zo vaak wordt verdeeld, die deze betekenissen combineert, spreekt van het schepsel als datgene in zijn relatie waartoe nu God zich manifesteert; en zo beantwoordt het volledig aan zijn doel. God rust dus, in tevredenheid met Zijn werk, op de zevende dag. Als het duidelijk en consequent is, kan deze uitleg standhouden. Maar we hebben nu een vreemde, zelfs opzienbarende overeenkomst van de kant van de natuur, die meer betekenis zal krijgen naarmate we verder gaan. Als de zeven noten van de muziek de natuurlijke wortel zijn van de betekenis van de Schrift, dan is het naar de muziek dat we kunnen kijken voor elke verkrijgbare hulp verder....

Hoe opvallend is de verdeling van deze noten in de muziek! Op het klavier van een piano vinden we ze als volgt gerangschikt: - De vijf zwarte noten zijn gegroepeerd als 3 en 2: drie zwarte noten verdelen vier witte; en weer twee zwarte noten verdelen drie witte. De zeven witte noten accepteren de bijbelse verdeling in 4 en 3!

Hier is een aanwijzing die we moeten volgen; maar we zijn er nog niet klaar voor. We zullen eerst de betekenis van de andere getallen moeten onderzoeken, die we nu zonder problemen op het bord kunnen rangschikken. Ze spreken inderdaad nog niet, maar ze hebben tenminste de uitdrukking benaderd. Zij schijnen reeds hun overeenstemming met de Schrift aan te geven, wanneer deze ons zegt, dat God zich ten opzichte van het schepsel zal openbaren. Zullen zij meer doen dan dit? We zullen in ieder geval verder gaan en zien.

Eén

Er is gezegd dat het eerste getal slechts twee fundamentele gedachten heeft. Als kardinaal getal spreekt het van eenheid; als rangtelwoord getal van voorrang. Er is geen bewijs nodig dat dit inderdaad het geval is.

Maar de toepassing van deze gedachten kan breed en verstrekkend zijn. Met betrekking tot de eenheid kan dit een tweede uitsluiten, of eenvoudigweg verschil uitsluiten; en het laatste kan zowel uitwendig als inwendig zijn 'De Heer onze God is één Heer' sluit absoluut een andere Heer uit; en dit impliceert van Zijn kant toereikendheid

die geen andere nodig heeft, en onafhankelijkheid die geen andere toelaat. En deze impliceren weer Zijn eeuwigheid.

Of het kan uitwendig verschil uitsluiten; en dus spreken van identiteit, identificatie; of eenvoudig van vrede.

Of het kan interne verschillen uitsluiten, zoals waar Jozef zegt: 'De droom is één.' Het kan dus spreken van harmonie van delen of eigenschappen, - van standvastige gelijkvormigheid. Of anders van individualiteit, - op de hoogste manier, persoonlijkheid; op de laagste manier, misschien, van leven, dat de basis is van alle ware individualiteit. Integriteit, opnieuw, is 'heelheid,' eenheid.

Nu, als een rangtelwoord, de eerste, het begin: Hij die in ware actieve energie het begin is, is Schepper, Levensgever, Vader; raad en verkiezing zijn ermee verbonden; en soevereiniteit is in dit alles geïmpliceerd.

Twee

Het getal 2 is de tegenstelling van het eerste getal: er is nu een ander. In goede zin spreekt het van toevoeging, toename, groei; en dus van hulp, bevestiging, gemeenschap. Ons woord 'plaatsen' drukt deze laatste gedachten uit (Verg. Pred. 4:9-12). Hier hebben wij, -

1. Bevestiging in de weg van getuigenis: 'Het getuigenis van twee mannen is waar.' En wij hebben gezien dat de kracht van deze bevestiging veel afhangt van de verscheidenheid van de getuigen (2 is de uitdrukking van verschil).

2. Verlossing, hulp.

3. Afhankelijkheid, vernedering, dienstbaarheid: 'detachering' ondersteunt opnieuw de gedachte.

Merk nu op dat in Christus, de tweede Persoon van de Godheid, al deze gedachten verenigd zijn. Tweevoudig van aard, wie kan in één persoon zo'n verscheidenheid verenigen als Hij? Hij is de tweede mens. Hij is de ware Getuige en het Woord van God. Hij is de Verlosser. Hij was de afhankelijke, nederige Mens, die zich zelfs tot in de dood vernederde voor onze redding. Deze hele betekenis, tot zover, hecht aan, en houdt ons voor, Christus.

Maar aan de andere kant, als het getal van verschil, en het eerste getal dat verdeelt, spreekt het getal 2 van tegenstelling, tegenspraak, conflict, vijandschap, - van scheiding, dood, die dat en de 'laatste vijand' is. Toch is ook hier, alsof Christus overal Meester moet zijn, het kruis, waarin het conflict tussen goed en kwaad, de vijandschap van het hart van de mens, de macht van de vijand, de dood in zijn afschuwelijkste vorm, wordt gevonden, - opnieuw verlossing. Nergens is het contrast zo groot, de tegenstelling zo extreem, als in het kruis.

Twee is natuurlijk ook het getal van de vrouw, en zij illustreert het goed. Weer vol tegenstrijdigheden, - afhankelijk van de mens, maar toch zijn helpster; en toch weer degene door wie de breuk kwam; het type van toename, maar door wie de dood kwam, en dan weer, door haar overwinnende 'Zaad', verlossing. Deze getallen spreken zeker!

Drie

We komen nu bij 3: en waar staat 3 voor? Het is duidelijk het symbool van kubieke maat - vaste maat - de maat van inhoud. 'Neem twee willekeurige dimensies en vermenigvuldig ze met elkaar: wat heb je dan? Een oppervlaktemaat alleen. Neem een derde dimensie; nu heb je meer dan oppervlakte: deze derde dimensie slaat diep onder de oppervlakte in, en geeft je een maat voor soliditeit. 3 staat dan voor wat solide, echt, substantieel is. Wat zijn lengte en breedte zonder dikte? Een lijn die je op papier kunt tekenen is meer dan dat.'

Drie is het aantal Personen in de Godheid, - van de goddelijke volheid dus, - en totdat we dit bereiken, is God niet volledig gemanifesteerd. Het is duidelijk het getal van actualisatie, realisatie, manifestatie. Het is het getal van de Geest, die in het schepsel de raad van God verwezenlijkt.

'Toen de diepte over de woeste en verlaten aarde lag, broedde de Geest van God op de wateren. Wanneer mensen tot God worden wedergeboren, komt het evangelie tot hen, niet alleen in woord, maar in kracht en in de Heilige Geest. Wat is heiliging - het werk van de Geest - anders dan dat waarin de verlossing in de ziel tot stand komt? Zonder het werk van de Geest is er niets anders dan buitenwerk: 'wat uit de Geest geboren is, is geest'; dat is die derde dimensie die elke heilige heeft.'

Prachtig dus, - een van die diepe harmonieën van de Schrift die, overal onder de oppervlakte liggend, zo'n volledige bevestiging van haar waarheid geven, - het heiligdom in Israël, Gods woonplaats

onder hen, was een kubus, - van tien el in de tabernakel, twintig in de tempel; terwijl het nieuwe Jeruzalem, de uiteindelijke stad van God, die de heerlijkheid van God verlicht, ook een kubus is: 'de lengte en de breedte en de hoogte ervan zijn gelijk.' Hier hebben alle raadsbesluiten van God zich eindelijk verwezenlijkt. Hier wordt eindelijk de heiligheid bereikt waarnaar de mens lang heeft gezocht.

In het heiligdom openbaart God zich. Ook de opstanding, in de Schrift altijd verbonden met de derde dag, is datgene waarin, wanneer alle louter menselijke hoop ten einde is, God zich openbaart. Christus is 'met kracht verklaard als Zoon van God, naar de Geest der heiligheid, door de opstanding der doden' (Rom. 1:4, RV).

Opwekking, herstel, genezing, verbinden zich hiermee; en alles wat de heiliging van deze mens is. Het is zijn opstanding uit die toestand van geestelijke dood waarin de mens van nature verkeert. Nogmaals, laat ons opmerken, hoe volmaakt deze harmonieën zijn! en hoe zij de waarheid bevestigen van datgene waarin zij gevonden worden! De onderliggende gedachte bij heiliging is, een scheiding tot; en zo zegt ook Christus, die teruggaat tot de Vader, maar als Mens een nieuwe positie voor de mensen bij God inneemt: 'En om hunentwil heilig Ik Mijzelf, opdat ook zij door de waarheid geheiligd worden.' Zo werden de oude priesters geheiligd of apart gezet voor het werk van het priesterschap. En deze gedachte van het apart zetten voor een speciaal ambt zullen we het meest belangrijk vinden bij de toepassing van dit getal op natuurlijke dingen. Voor het heden, beperken we ons tot. Wij leren de taal van datgene wat daarna onze uitlegger zal zijn op een ander gebied.

Vier

We komen nu bij 4, een getal waarin we het eerste getal vinden dat in staat is tot echte verdeling. Het is daarom een getal, dat van nature passiviteit en zwakheid suggereert; en omdat we nu verder zijn gekomen dan de getallen die van God spreken, verbinden we dit van nature met de gedachte aan het scheepsel, - de stof die zich onderwerpt aan de, goddelijke hand, en kan (helaas!) ook aan een ander. Merk opnieuw op dat het 2 is, het eerste getal dat verdeelt, dat het verdeelt; en hier hebben we gezien wat vaak spreekt van het werk van de vijand.

De Schrift rechtvaardigt deze toepassing volledig. Vier wordt in de Schrift erkend als het wereldgetal, dat van de 'vier hoeken' van de aarde, van aardse volledigheid en universaliteit, dat daarmee echter het stempel van zwakheid draagt, wat de mens ook moge beweren. Het is het getal van de vier hemelwinden, de verschillende en tegengestelde invloeden die de verdeelde, uiteenlopende omstandigheden tonen waaraan de aarde onderworpen is, en die haar tot de plaats maken van zulke uiteenlopende ervaringen en praktische beproevingen voor de mens. En ook dit opent opnieuw de weg naar de gedachte van mislukking. Het vierde boek van Mozes - Numeri, als de geschiedenis van Israëls reis door de woestijn, type van onze eigen wereld-strijd en pelgrimstocht, illustreert al deze gedachten.

Wij vinden dit getal gestempeld op de natuur in haar vier koninkrijken, die een wetenschap gebaseerd op wat volledig materieel is, zou terugbrengen tot drie, waardoor de mens zijn geboorterecht wordt ontnomen en hij, als Nebukadnezar, tussen de beesten wordt

uitgezonden. Maar dit in hem was waanzin, en onder goddelijk oordeel, - God zij dank, ook tijdelijk: De Schrift en de natuur zullen hem, als er naar hem geluisterd wordt, zijn plaats teruggeven.

Vijf

De volgende twee nummers hebben meer moeite. Laten we even stilstaan bij wat we hebben vastgesteld over de hele reeks, en wat aanwijzingen verzamelen over wat er nog overblijft.

Wij hebben gezien dat het gehele getal 7 is, het getal van volmaaktheid; en dat dit getal is samengesteld uit 4 en 3. Ook deze getallen zijn onderzocht, en hun betekenis is gelezen, al was het maar gedeeltelijk. Vier hebben wij gezien als het getal van de wereld, of van het schepsel, de eerste drie getallen die van God spreken. Het is hier opvallend dat in de Schrift 4 vaak op een eigenaardige manier wordt verdeeld, en niet door louter rekenkundige regels, zoals 3 en 1. Neem als voorbeeld de vier evangeliën, waarvan de eerste drie, door hun overeenstemmende visie, de synoptische evangeliën worden genoemd, terwijl dat van Johannes, in zijn vele uitgesproken bijzonderheden, in een aparte divisie staat. Het is, zoals duidelijk is, de goddelijke natuur van Christus waarop hij zich kenmerkt, en dit overheerst en onderscheidt het hele boek.

Maar dit 3 en 1 hebben weer hun betekenis, en spreken, als samengevoegd in 4, over het schepsel als manifestatie (3) van de

Schepper (1). En dit is kennelijk wat - althans volgens de Schrift - de schepping doet. Dit suggereren de getallen als geheel.

De $4 + 3$ die samen 7 vormen hebben we al bijna op dezelfde manier geïnterpreteerd. Wat is eigenlijk het verschil? Als deze betekenissen en onderscheidingen van betekenis inderdaad van God zijn, zullen zij het grondigste onderzoek doorstaan en erdoor geholpen worden: welk verschil suggereren deze getallen dan van nature? Is het niet dit, dat in het ene geval (als $3 + 1 = 4$) de manifestatie van God in het schepsel is; terwijl in $4+3$, de vollere getallen, en de manier waarop ze naast elkaar verschijnen, de hele relatie van God tot het schepsel suggereren als datgene wat Hem manifesteert? ⁵

Uit deze verdeling van de hele reeks in 4 en 3 lijkt in elk geval duidelijk dat we deze 4 nu als een geheel getal moeten nemen - dat van het schepsel, waaraan we, om de laatste drie te vormen, nog eens de goddelijke moeten toevoegen. Vijf zal dus een $4 + 1$ zijn; 6, een $4 + 2$; en 7, wat wij gezien hebben. De natuur, zoals we ook gezien hebben, rechtvaardigt in het laatste geval deze gedachte: wat zal zij doen met betrekking tot de voorgaande getallen?

Nu is de meest bekende 5 die mij te binnen schiet de menselijke hand. Hoe opvallend is het dan om hier op het eerste gezicht de verdeling in 4 en -1 te vinden! Kijk goed, hoe nauwer hoe beter. Deze vier vingers, hoe duidelijk in zichzelf zijn ze zwak! Bedenk wat

---

5 Deze opvatting wordt slechts gesuggereerd als een gevolgtrekking uit de getallen zelf. De toetsing ervan aan de Schrift vereist meer onderzoek dan ik tot nu toe heb kunnen geven; en alleen het vertrouwen dat is verkregen door een jarenlange kennismaking met deze methode en haar resultaten kan mij aanmoedigen haar aan te bieden.

deze vingers zouden zijn zonder de duim! En dan die tegengestelde duim zelf, sterk en enkelvoudig, alsof het de hulp zou voorstellen van de ene God die de zwakheid van zijn schepselen dient, - zou het ons er niet aan herinneren dat dit menselijk vermogen waarover de hand spreekt, zelf gewoon zwakheid is, tenzij de kracht van God ermee gepaard gaat? Zijn deze dingen slechts inbeeldingen, morbide bespiegelingen van de theologische geest? Waarom lijken ze dan zo uniek samen te gaan? Waarom zijn de dromen zo consistent?

Maar de maat van vermogen is de maat van verantwoordelijkheid, en hier spreken de 4 + 1 opnieuw over het schepsel in relatie tot de Schepper, - over de regering van God zoals die van de schepselzijde wordt benaderd. En de aldus benaderde troon van God is omgeven door wolken en duisternis. De goddelijke wegen met hem geven hem voortdurende en noodzakelijke oefening, hoewel de troon daar is, standvastig en torenhoog boven de wolken. Vijf zullen [in de Schrift] voortdurend in verband worden gebracht met deze gedachte van oefening onder verantwoordelijkheid; maar ook met de verwante gedachte dat, onder God, de weg, overeenkomstig zijn karakter, tot een overeenkomstig einde leidt. Deze hele les wordt door Deuteronomium, het vijfde boek van de Schrift, kracht bijgezet.'

Tot zover wordt de betekenis die is voorgesteld met betrekking tot deze laatste drie getallen bevestigd door de huidige: 'het schepsel in relatie tot de almachtige Schepper' lijkt de fundamentele gedachte.

Zes

Zes is een ander getal dat lijkt te spreken van relatie tot God, maar een heel andere relatie. Het is het getal van de dagen van de werkweek van de mens, de vastgestelde termijn van zijn arbeid, type van zijn levenswerk, zijn 'weinige en slechte dagen', beperkt vanwege de zonde. Het is het tweede getal dat geen priemgetal is. Verdeeld als 4 en 2, is het het schepsel in relatie tot hem die er rampspoed en ondergang in heeft gebracht, maar anderzijds tot Hem die de Bevrijder ervan is. Het is dus het getal dat het schepsel toont als een gevallen schepsel, en Gods overwinning op het kwaad, waardoor Hij glorieus getoond wordt.

In het gebruik ervan in de Schrift impliceert het de zonde in haar volle ontwikkeling, beperkt en beheerst door God, die aldus Zichzelf verheerlijkt in de uitkomst ervan. Het getal van het beest in Openbaring is een treffend en bekend voorbeeld van het gebruik van dit getal, 666, - het kwaad in volle activiteit, maar zijn zwakheid steeds zichtbaar, en Gods hand die zijn grens oplegt. Zijn getal is het getal van zijn naam - stempelt het, dat wil zeggen, als wat het is, en is slechts 'het getal van een mens', hoewel hij er ijdel en onzedelijk naar streeft als God te zijn.

In het gebied dat wij voorstellen te doorkruisen, zullen wij weinig van dit getal vinden; en dat, denk ik, om duidelijke redenen, die de betekenis ervan alleen maar bevestigen; maar daarom hoeft er nu minder op te worden ingegaan. Hier eindigt dus onze korte blik op de getallen, want over 7 is waarschijnlijk alles gezegd wat nodig is. We hebben nu dus onze woordenschat klaar, die moet worden

gebruikt bij de vertaling van nog meer verborgen taal. De natuur bewaart haar geheimen goed, en bewaart ze toch om de ijverigen te belonen: zoals de wijze man zegt: ‘Het is de eer van God om iets te verbergen, maar de eer van koningen om een zaak uit te zoeken’ (Spr. 25:2). En ‘door wijsheid wordt een huis gebouwd, en door inzicht wordt het opgericht; en door kennis worden de kamers gevuld met alle kostbare en aangename rijkdommen’ (Hoofdstuk 24:3, 4).

6. Tonen en ondertonen

We gaan nu direct over tot de interpretatie van de natuur in het licht van de Schrift. En hier moet de eerste vraag zijn, wat betreft het licht zelf: is het werkelijk zo? Spreekt de natuur, gelezen door de Schrift, zoals de Schrift spreekt? Komen deze twee getuigenissen overeen?

Wij hebben ons niet voorgenomen de Schrift te verifiëren volgens de gewone methoden. Voor het ogenblik nemen wij ook aan, dat wat de gewone evangelische orthodoxie voor waarheid houdt, in hoofdlijnen een juiste weergave is van de leer van de Bijbel. Wij hebben het recht dit te doen, want wat wij voorstellen is (hoewel veel meer dan dit,) een methode van verificatie. Wij gaan, niet om over het licht te twisten, maar om het te gebruiken. Het is wonderbaarlijk hoe weinig van dit soort argumenten er in de Bijbel staan, en hoeveel overtuigender en universeler de mensen daardoor worden aangesproken.

Als getallen verschijnen als 'krachten van de kosmos,' - en als alle hogere wetten van de natuur meer en meer een numerieke uitdrukking vinden, - dan is het natuurlijk om hier op een bijzondere manier de geest in de natuur te zoeken, omdat de wiskunde zo sterk de indruk van de geest draagt. En als de wetten van de harmonie duidelijk doordrongen zijn van de wiskunde, en de stemvorken daadwerkelijk op hun beurt het numerieke systeem van de Bijbel besturen, dan lijken we hier de meest hoopvolle richting te hebben gevonden voor ontdekkingen van het soort dat we zoeken. Bovendien hebben we tenminste één ontdekking gedaan, die zeer bemoedigend lijkt,

namelijk dat de bijbelse reeks in haar primaire verdeling één is met de harmonische. Mogen we er dan niet op vertrouwen dat het zelfs helemaal zo is, en door deze deur een zekere en open weg bereiken naar het gebied dat we zo graag willen onderzoeken?

De verdeling van de 7 in 4-en heeft meer gedaan dan ons de harmonie tot nu toe tussen de Natuur en de Schrift te ontdekken. Het stelt ons in staat elke noot van de reeks zijn numerieke plaats te geven, waarbij F dus de eerste en E de laatste noot is. Zonder dit zouden we geen stap verder kunnen gaan; en de hulp die deze ontdekking biedt is dus inderdaad groot.

Maar hoe zit het met de zwarte noten op het bord? Hebben zij, zo kan men zich afvragen, geen titel om mee te rekenen? Als dit alles een stem moet krijgen, moeten zij dan ook niet gehoord worden? Of is het geen gril om naar sommige getuigen te luisteren en andere te verwerpen, waarvan de getuigenis, als die maar negatief is, van groot belang moet zijn? De zwarte tonen zijn natuurlijk halve tonen, - de tonen halverwege tussen die aan weerszijden en die scherp zijn ten opzichte van die welke eraan voorafgaan en vlak ten opzichte van die welke erop volgen. Maar het is dus duidelijk dat er vijf halve tonen moeten worden toegevoegd aan de oorspronkelijke zeven noten om de volledige omvang van de stemvork te krijgen. We moeten ons dus eerst afvragen wat deze nieuwe opsomming betekent. Heeft het enige betekenis die we kunnen ontdekken? En is het in tegenspraak met wat we zojuist bereikt leken te hebben? Of kan het er nog steeds mee in overeenstemming zijn?

Het is inderdaad bemoedigend om te moeten antwoorden; Het is zelfs meer dan ermee in overeenstemming, - het is een bevestiging

van de betekenis die eerder uit de zevenvoudige rangschikking en de verdeling ervan is afgeleid, en geeft deze alleen maar meer betekenis!

Wat de zevenvoudige notatie betreft, laat het toetsenbord spreken. Haar aanwezigheid daar getuigt van haar praktische realiteit en waarde voor de musicus. Haar overeenstemming met de Schrift geeft haar een dubbel getuigenis. Waarom dan de 12, die ook realiteit heeft, en, zou men zeggen, betekenis moet hebben, niet minder dan de andere? Als we dit, ter verrekening, naar de Schrift brengen, zullen we deze nieuwe ontdekking doen, dat 7 en 12, volgens de Schrift, de nauwst verbonden getallen zijn. 12, overal waar het als een reeks in de Schrift wordt aangetroffen, blijkt, misschien zonder uitzondering, verdeeld te zijn in 4 maal 3, zoals 7 in 4 en 3 is.

De factoren zijn dezelfde, hoewel verschillend gecombineerd. Zoals ik er elders over gezegd heb: 'Het is alleen in de verhouding van de twee getallen tot elkaar dat het verschilt van 7: het getal van de wereld en dat van de goddelijke openbaring kenmerken het; maar deze staan niet louter naast elkaar. Het is God die zich manifesteert in [relatie tot] de wereld van zijn schepping, zoals 7 dat is, maar nu in actieve energie die het in bezit neemt en transformeert. Zo is 12 het getal van de manifeste soevereiniteit, zoals die in Israël door de Heer te midden van hen werd uitgeoefend, of zoals die in de komende wereld zal worden uitgeoefend.'

Keer nu naar de volkomen rust van het volk van God, - naar dat nieuwe Jeruzalem dat de heerlijkheid van God heeft, waarvan God het licht is, en het Lam de lamp ervan; waarvoor de Heer God Almachtig en het Lam de tempel zijn. Hier worden volmaaktheid

en rust gevonden als waar dan ook, de gedachte verbonden, zoals overduidelijk is, met 7: maar wat vinden we?

Kijk naar de fundamenten van de stad: het zijn er twaalf. Kijk naar de poorten: er zijn twaalf poorten. Meet de stad: haar lengte en breedte en hoogte zijn gelijk, - twaalfduizend stadien elk. Meet de hoogte van de muur: honderd vierenveertig El - 12 X 12. Zie de boom des levens, geplant aan de rivier die ontspringt aan de troon van God; hij draagt twaalf soorten vruchten en geeft elke maand zijn vrucht. Overal ontmoet dit getal 12 ons waar wij de 7 zouden kunnen verwachten. Het heeft de factoren van 7: het is als het ware de uitbreiding van de 7; en de geestelijke gedachte die erdoorheen schijnt, dat God overal de duidelijke Heerser is, wat spreekt er tot ons hart van dan volledige onderwerping aan Hem, de volmaaktheid van het scheepsel, en zijn rust?

Zo is de 12 inderdaad de uitgebreide 7; en de toonladder, zoals uitgelegd door de Schrift, is in al zijn aspecten, evenals in zijn innerlijke betekenis, werkelijk één.

We kunnen dan met meer vertrouwen verdergaan naar datgene waarvoor het inderdaad tot het uiterste zal worden belast: niet vanwege de schaarse resultaten van onze zoektocht, maar eerder vanwege het tegendeel. De nieuwe taal die we leren zal lijken te leiden tot zulke vreemde overleveringen uit de bibliotheek van de natuur, dat we geneigd zullen zijn te denken dat we dromen, of in de hallucinatie van een ziekte verkeren: we zullen onszelf met scherp onderzoek moeten onderzoeken, om te zien of we wakker zijn en om onze weg te onderzoeken, om te zien of die op vaste aarde is, of op een moeras. Maar wat is er zekerder dan dat de getallen waarover wij spreken

werkelijk in de natuur voorkomen? En wat is er eenvoudiger dan de waarde van elk ervan te schatten aan de hand van wat wij in de Schrift vinden, vrij van alle verdenking van omgekochte getuigenissen? Als ze dan toch een consistent verhaal vertellen, waarom zouden we het dan weigeren, ook al zou het theologisch meer spreken dan waartoe we om een of andere reden besloten hebben?

Dan komen we in de volgende plaats bij de sleutels. Er zijn drie soorten, voornamelijk kruizen en mollen, met één natuurlijke toonaard, die, behalve als toevalligheden, geen kruizen of mollen kent. De scherpe toetsen verhogen bepaalde noten regelmatig met een halve toon; de mollen daarentegen verlagen ze met een halve toon. De ene vertegenwoordigt dus een voorwaartse en opwaartse tendens, de andere een neerwaartse en achterwaartse. De natuurlijke toonaard vertegenwoordigt noch het een noch het ander, maar een toestand van rust tussen beide.

Elke toonaard heeft bovendien zijn speciale grondtoon, de grondtoon, waar alle melodieën naartoe leiden en waar ze uiteindelijk rusten. Wat is dan de grondtoon van de natuurlijke toonaard, het evenwichtslid, de beweging die rust is? Het is C van de muzikale toonladder, 5 van de numerieke reeks. En waarop beantwoordt dit Schriftelijk? We hoeven alleen maar onze tabel te vergelijken. De fundamentele gedachte in verband met 5 is 'het schepsel in relatie tot de Schepper' of wat wordt bedoeld met de profetische naam van Hem die, om die te vervullen, 'Jezus' werd genoemd - 'Emmanuel', 'God met ons'.

Dit is de centrale toon van de toonladder - de rusttoon, zou je kunnen zeggen, van het geheel. Van hieruit reiken de kruizen naar boven, de mollen naar beneden. Kan er iets passender en mooier zijn dan dit,

als de hele toonladder was ontworpen door een fanatieke spiritualist die het universum in dienst van het evangelie wil stellen? Vind ik, in het bereik van deze getallenreeks, een getal dat zo terecht het centrum en de ontmoetingsplaats van alle geestelijke harmonieën zal zijn als dit, waarin God en mens elkaar ontmoeten, en de 'Vader der Eeuwigheid' een 'geboren kind' is wiens naam 'De Machtige God' is?

Hier is God inderdaad God, en de mens slechts terecht mens. Ieder is op zijn plaats, - de mens in de zwakheid die zo aanspraak maakt op God en God in de almacht die met onuitputtelijke volheid kan voldoen aan de behoeften van het schepsel. Het is dan ook geen wonder dat een kwint zowel de maat is voor de stappen waarmee de scherpe toetsen vanuit de centrale noot omhoog gaan, als ook de maat waarmee de vlakke toetsen er vanaf dalen. Maar wat stellen deze bewegingen dan voor? Aangezien God en mens samen in het centrum staan, lijkt het alsof Gods actie in de ene van de twee, en die van de mens in de andere kan worden weergegeven. En deze actie naar achteren en naar beneden lijkt goed te passen bij die van de mens, zoals die naar boven en naar voren van God is.

Maar zij hebben elkaar ontmoet in het centrum: scheiden zij zich nu van elkaar? God verhoede! Alles hier is orde, geen wanorde, - harmonie, geen disharmonie. De sleutels strekken zich uit, maar scheiden zich niet van het centrum: zij blijven altijd in perfecte relatie daarmee. Daarin, kunnen we zeggen, hebben zij hun wortel, zoals we geen muziek kunnen hebben waar God en mens niet samen zijn. En in het evangelie heeft God ons getoond hoe het mogelijk is Hem te ontmoeten en Hem voor ons te vinden, terwijl wij vooralsnog niets anders beseffen dan goddeloosheid en onmacht: 'Toen wij nog

zonder kracht waren, is Christus te zijner tijd voor de goddelozen gestorven;’ en ‘wie niet werkt, maar gelooft in Hem, die de goddelozen rechtvaardigt, zijn geloof wordt tot gerechtigheid gerekend’.

Vanaf dit punt is er dus nog vooruitgang, opwaarts en neerwaarts, - opwaarts, want het doel van God is de verhoging van de mens; neerwaarts, want ‘wie zich vernedert, zal verhoogd worden.’ Deze beide reeksen, de opgaande en de neergaande, kunnen dus betrekking hebben op de mens; en toch spreekt de opgaande niet minder van Goddelijke actie: want God alleen kan verheffen en het is in Zijn omgang met Zijn schepselen dat Hij Zichzelf verheerlijkt. Elke stap in de vooruitgang in beide richtingen wordt gemarkeerd door dit getal 5, want de centrale gedachte wordt zo steeds in stand gehouden. Doorheen zijn God en mens nog steeds samen; en doorheen behoudt elk zijn plaats. Het is de enig mogelijke manier van zegen dat dit zo is.

Laten we eerst de dalende reeks volgen. Hier, in de vlakke toonsoorten, hebben we eigenlijk maar één reeks getallen, terwijl we in de kruizen een dubbele reeks hebben. De reden is, dat in de mollen de grondtoon altijd samenvalt met de vorige keer toegevoegde mollen. We hebben dus slechts een enkele reeks noten of getallen, die, als de suggestie hierboven juist is, we overal moeten opvatten als betrekking hebbend op de mens en niet op God. Laten we ze als een reeks plaatsen en onze sleutel zo goed mogelijk toepassen.

We hebben dan, de sleutel van:

- één mol, F (1) ‘integriteit’ (rechtschapenheid)
- twee mollen, B (4) ‘zwakheid.’

- drie E (7) ‘rust in volmaaktheid.’
- vier ‘ A (3) ‘heiliging.’
- vijf ‘ D (6) ‘overwinning op het kwaad.’
- zes ‘ G (2) ‘dienstbaarheid.’
- zeven ‘ C (5) ‘beloning’

We sluiten af met de zevende sleutel vanwege het getal zelf, zoals we dat kennen, en omdat we dus alle getallen hebben doorlopen. De laatste sleutel levert zeker een zeer passend getal op voor het einde van de reeks, - een enigszins opmerkelijke reeks, zelfs op het eerste gezicht, hoewel het misschien niet de regelmatige ‘pelgrimsreis’ lijkt te zijn, die we zouden kunnen veronderstellen. Ik geloof dat een nauwkeurige vergelijking met de stadia van het goddelijke werk in het eerste hoofdstuk van Genesis, als type van dat in de individuele ziel, een zeer treffende overeenkomst zou opleveren, waarvoor echter vele bladzijden nodig zouden zijn om die te laten zien. Een belangrijke moeilijkheid is, dat met de grote verscheidenheid van ervaringen onder christenen, waarvan wij ons bewust moeten zijn, er zo weinig overeenstemming is over de volgorde van verwezenlijking en de betekenis van de belangrijkste termen. Wat is bijvoorbeeld ‘heiliging’? Hoe verschillend schrijven en spreken oprechte christenen hierover! Ik zal daarom slechts enkele en korte opmerkingen maken over wat voor ons ligt.

Als basis van alle christelijke ervaring moeten wij tot God gekomen zijn in Christus, - iets wat, zoals wij gezien hebben, reeds voor ons is aangegeven in de grondtoon van de natuurlijke toonladder, het

uitgangspunt voor de hele reeks. Wij ontmoeten Hem met geen ander bewustzijn dan dat van zonde, worden gerechtvaardigd als goddelozen; niet als ervoor gewerkt hebbend, maar ontvangend als genade, door het geloof. Aldus tot God gebracht, werkt de genade waarvan wij beseffen dat zij in Hem is, om ons van de zonde te scheiden en in ons de onschuldige geest te verwekken die volgens de Psalmist met vergeving gepaard gaat (Ps. 32:2). Er is, voor de eerste keer in de ware zin van het woord.

Integriteit (Rechtschapenheid)

voor God. ‘Nu van U te zijn, ja, van U alleen,’ is het verlangen van het hart; en dit is duidelijk de eerste noodzaak voor groei. Een ‘dubbelzinnig mens’ mist duidelijk elke voorwaarde voor vooruitgang.

Maar als het hart zo juist is, met het verlangen en de bedoeling van gehoorzaamheid erin geplant, zal er in het begin natuurlijk geen juist bewustzijn zijn van de onmacht in ons, die met een juiste wil gepaard kan gaan. Het besef van...

Zwakheid

moet, zoals de apostel ons laat zien, de voorwaarde zijn voor kracht. De weg van vooruitgang is hier een steile afdaling in het dal van vernedering. ‘Geen vertrouwen in het vlees’ moet worden geleerd, en dat alle zelfvertrouwen, zelfs bij de christen, vertrouwen in het

vlees is. Heiligheid is niet te bereiken door zelfbevrediging, noch is de kracht van de Geest van God te vinden voor zelfgenoegzaamheid en farizeïsme. Hier is de Bijbelse remedie zeer eenvoudig, maar te weinig bekend, - het kruis van Christus, als het oordeel over alles wat wij zijn in natuur en praktijk, zodat wij ons van onszelf kunnen afwenden tot Hem die voor ons voor God staat, en in wie wij zijn, 'aangenomen in de Geliefde'. In Christus kunnen we onszelf zien zonder de minste vlek of aanraking van zonde, we kunnen met onszelf bezig zijn zonder onszelf bezig te houden; 'in Christus' kunnen we dus beseffen dat 'het oude voorbij is en alles nieuw is geworden,' en...

Rusten in perfectie

buiten onszelf en toch van ons. Niets zal, niets zou ons moeten bevredigen dan de volmaaktheid. Het in onszelf vinden zou het verliezen zijn; het in Christus vinden is het beschikbaar vinden voor ons allen, maar het laat ons alleen in Hem roemen. 'Wij zijn de besnijdenis, die God aanbidden in de geest, en roemen in Christus Jezus, en geen vertrouwen hebben in de flits.'

Het resultaat is, praktisch...

Heiliging

Want Christus is ons 'van God tot heiliging gemaakt' 'Wij allen wensen open aangezicht aanschouwende de heerlijkheid des

Heren, worden veranderd in hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, gelijk door den Heer den Geest.' Een hart op een hemels object betekent noodzakelijkerwijs een hart buiten de wereld. Wie kan zeggen: 'Voor mij is leven heiligheid', laat Christus buiten beschouwing. Wie met de apostel kan zeggen: 'Leven is voor mij Christus' zal noodzakelijkerwijs heilig zijn.

Hoe eenvoudig, hoe gezegend is dan Gods weg van heiliging! is ook de weg van alle succes. Hoe machtig in gebed zal hij zijn voor wie leven Christus is! Hoe rustig en verzekerd kan hij zijn wat betreft...

Overwinning over het kwaad

- die zo in het hart verbonden is met Christus!
- 'Hij wint altijd die partij kiest voor God;
- Voor hem is geen kans verloren:
- Gods wil is het zoetst voor hem wanneer...
- Het zegeviert ten koste van hem.'
- Christus' banier zweefde nog nooit in een onoverwonnen veld.

Tot zover is er dus in deze serie een echte en samenhangende vooruitgang van gedachten geweest. Het was voor ons niet moeilijk deze te volgen; en zij lijkt in zekere zin reeds voltooid te zijn. Toch kunnen de twee laatste leden ervan nauwelijks worden weggelaten

zonder verlies, en ze komen ontegenzeggelijk op hun plaats. Wie zou uit deze lijst van zegeningen, hoe beknopt ook, weglaten...

Dienst?

en wie kan het scheiden van datgene wat de goddelijke liefde heeft verordend om het te volgen,...

Beloning?

Zo is onze pelgrim binnen de poort gekomen. De reeks is duidelijk compleet.

Wat zullen we ervan zeggen, nu het afgelopen is? Is het meer dan een ingenieus spel van fantasie? Kunnen we deze theologische les wel tot de zekerheden van de wetenschap rekenen? Wij hebben de wil noch de macht om dit voor onze lezers te beslissen. Dat de te interpreteren getallen er zijn, lijkt duidelijk; dat hun interpretatie geschiedt door een tabel van betekenissen die hun wortels hebben in de natuur zelf, lijkt eveneens duidelijk; dat de Schrift deze betekenissen ondersteunt en verifieert, kan uitgebreid worden bewezen.⁶ Daar moeten we het voorlopig bij laten; maar onze zoektocht in deze richting is nog niet ten einde: we moeten de scherpe sleutels nog overwegen.

---

6 Zie 'De Numerieke Bijbel' passim.

Hier hebben we een opwaartse en voorwaartse beweging, met tussenpozen van een kwint als voorheen, waardoor de 5 die ons beginpunt is voortdurend met ons meegedragen wordt. Hier ligt de grondtoon naast de toegevoegde scherpe noot, zodat we een dubbele reeks van kruizen en grondtonen moeten beschouwen. Laten we onze tabel samenstellen.

Kruizen sleutel-noot

1. F (1) De Vader G (2) Christus.
2. C (5) Goddelijke regering; D (6) Overwinning op het kwaad.
3. G (2) Christus A (3) Heiliging (door bloed en Geest).
4. D (6) Overwinnaar; E (7) Volmaaktheid en rust.
5. A (3) Heilige Geest; B (4) Zwakte van het schepsel.
6. E (7) Volkomen werk; F (1) Koninkrijk van de Vader.

Deze tabel is natuurlijk ingewikkelder dan de eerste. Merk op dat de aangegeven geestelijke beweging er een is van God naar de mens, en dat dit dus bepalend is voor de interpretatie van de getallen. Merk ook op dat we met de zesde toonaard (de laatste die in de muziek algemeen wordt erkend) weer zijn teruggekeerd naar het punt van waaruit we zijn vertrokken; de cyclus is voltooid: we zijn vertrokken van God en weer teruggekeerd naar God.

Ook niet zomaar van God, maar van de Vader. Merk nogmaals op dat onze reeks de volgorde van de Schrift en de geloofsbelijdenissen volgt: het eerste dubbele cijferpaar spreekt van de Vader; het tweede van de Zoon; het derde van de Geest; en de cijfers zelf binden ons hieraan, - we hebben geen alternatief! Maar waarom zouden de getallen zijn zoals ze zijn? Op één na zijn ze hier allemaal vertegenwoordigd, en hoe komt het dat ze allemaal op hun noodzakelijke plaats opduiken om dit resultaat te bereiken? Als het toeval is, hoe klein is dan de kans op zoiets? De wet van waarschijnlijkheid zou zeggen, op zijn minst miljoenen tegen één.

Maar dit is niet alles. Onder deze zeven getallen, waarvan er zes hun plaats hebben gevonden, is er slechts één dat, als het in de eerste rij was gekomen, alles zou hebben bedorven. Dit is 4, het getal van het scheepsel, en dat in een beweging van God naar de mens op deze plaats een absolute ontkenning van die betekenis zou zijn geweest. Het mag dus niet voorkomen, en het is het enige getal dat dat niet mag. Het moet niet, en het verschijnt niet. Is dit alles nog steeds toeval? Voeg alles toe wat we eerder hebben gezien. Zeker, alle nuchtere redenering is tegen de gedachte van enige mogelijke misleiding in het volgen van deze dingen naar hun volledige resultaat. In elke beweging van God naar de mens, beginnen we dus, bijbels en noodzakelijk, met de...

Vader.

‘Voor ons,’ zegt de apostel, ‘is er maar één God, de Vader, van wie alle dingen zijn.’ En in Zijn raad voor de mens is er maar één woord dat het geheel verklaart - het is de ware grondtoon. Elk christelijk hart kent het, en het wordt hier bevestigd door de natuur en in het lied: het is...

Christus.

‘De Vader zond de Zoon om de Redder van de wereld te zijn’. Mag dit de eerste noot zijn hier: welke andere kan zijn plaats innemen?

In het tweede paar nummers hebben we de eerste twee herhaald, met het schepsel voorop. Zij zijn dus een bevestigend getuigenis van dezelfde waarheid - niet natuurlijk een loutere herhaling ervan. Het getal 5 spreekt, zoals we gezien hebben, van...

Goddelijke regering,

van die regeringswegen waarvan Christus nog steeds de sleutel is. En het getal dat hiermee in verband staat, laat zien wat het einde ervan is in zegening voor ons, in die heerlijke en eeuwige...

Overwinning op het kwaad

waarvan het kruis de grote belofte en opmaat is, en waarin God zich openbaart, tot vreugde en aanbidding van zijn schepselen. Hier is het einde natuurlijk bereikt van de eerste afdeling. De tweede toont...

Christus.

Zelf in de voltooiing van Zijn werk ten behoeve van de mensen. Hier zal het voor velen, op het eerste gezicht, lijken dat het resultaat van Zijn werk beter op een andere manier kan worden uitgedrukt dan als...

Heiliging,

die zij gewend zijn definitief aan de Geest toe te schrijven. De Schrift is echter ruimer in haar denken dan dit. Zo vinden we in Hebreeën

bijvoorbeeld heiliging door het bloed van Christus, of 'door de offerande van het lichaam van Jezus eens voor altijd', waarbij het bloed 'hen die geheiligd zijn voor altijd vervolmaakt'. Zo is 'het hart besprenkeld van een slecht geweten' en zijn wij in staat tot God te naderen in 'volle zekerheid van geloof'.

Nogmaals, Christus is 'van God gemaakt tot heiliging van ons', omdat Hij 'Zichzelf geheiligd heeft' - Zichzelf apart gezet heeft in de plaats die Hij voor ons in de hemel heeft ingenomen - opdat ook wij 'geheiligd zouden worden door de waarheid'. Zo trekt Hij als Voorwerp voor onze harten in de hemel de harten van Zijn volk van de aarde, en geeft hun de ware kracht tot heiligheid in 'de vreugde des Heren'.

Ten derde is Hij ook de gever van de Heilige Geest, die de dingen neemt die van Christus zijn om ze ons te tonen. Misschien is er geen enkel woord dat de volheid van Zijn werk voor ons zo goed weergeeft als 'heiliging'.

Maar nogmaals, het getal 6 herinnert ons aan de gedachte van Hem als...

Overwinnaar.

Hij zal wederkomen en alles onder Zijn voeten krijgen. Door Zijn bloed verzoent Hij alle dingen die in de hemel of op aarde zijn; en wanneer Hij uiteindelijk de troon bestijgt, is dat om alles aan God te onderwerpen. 'Dan komt het einde, wanneer Hij het koninkrijk zal hebben overgegeven aan God, de Vader; wanneer Hij alle heerschappij, alle gezag en macht zal hebben neergelegd; want

Hij moet regeren totdat Hij alle vijanden onder zijn voeten heeft gelegd.’ En dan wat? Waarom,...

Perfectie en rust.

En wanneer alle dingen onder Hem onderworpen zullen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen zijn aan Hem die alles onder Hem gesteld heeft, opdat God alles in allen zal zijn.’ Hier eindigt dus de tweede serie.

De derde begint met het nummer van de...

Heilige Geest,

dat echter verbonden is met een getal dat in eerste instantie weinig op zijn plaats lijkt. Het is het getal dat spreekt van de...

Zwakheid van het schepsel.

Wij verwachten misschien eerder iets dat spreekt van kracht of vruchtbaarheid; maar hier ligt inderdaad, als wij ons er grondig van bewust worden, het geheim van beide. Het schepsel dat zijn plaats als schepsel verliet, en probeerde als God te zijn, viel in het verderf. De weg terug is eenvoudig: nederig, in waar berouw jegens God, de plaats van het schepsel innemen. ‘Uit zwakheid’ worden wij ‘sterk gemaakt’. Uit eigen kracht kunnen we verheven worden. Een heel boek van de Schrift geeft ons het verhaal van een ‘volmaakt’ mens die door de pijnlijkste tucht leert, en nu met zijn ogen op God gericht, ‘zichzelf te verafschuwen en zich te bekeren in stof en as’. Dan, als in een ogenblik, wordt hij uit het stof opgeheven en gezegend. Hoe eenvoudig is de les! Hoe vreemd de moeilijkheid om hem te leren! Eens slechts Zijn schepsel, zal God uw God zijn: aan iemand met

zijn nu dode lichaam wordt de openbaring van de almachtige God gegeven, en 'wandelen voor' Hem is 'volmaakt zijn'.

Dus nu hebben we het nummer dat hierover spreekt van...

Het perfecte werk

van de Geest in ons is dat wat, wanneer alle dingen inderdaad onderworpen zijn, eindigt, zoals we gezien hebben, in het...

Koninkrijk van de Vader,

waar de onderdanen allemaal kinderen zijn, gehoorzaamheid slechts een diepe vreugde, en de eeuwige dag wordt geheiligd in de sabbatrust van de kinderen van God.

Dit is dan het einde van deze harmonische reeks, - voor zover ik ze kan interpreteren. Een betere theologie ken ik niet - een beknoptere eenvoudige leer ervan moet ik nog vinden. Het is ongetwijfeld vreemd om het hier te vinden, maar opnieuw worden we herinnerd aan wat een spreekwoord is geworden: 'waarheid is vreemder dan fictie'. Hoe vreemd het ook is, er is niets raars, fantastisch of bizar aan. Het is slechts een natuurlijk type gelezen door de Schrift; en waarom zou de natuur haar types niet zo hebben, in afwachting van de Schrift? Is er iets veel vreemder in dan dat de dingen die 'aan Israël zijn gebeurd' hen 'als typen zijn overkomen'?

De echte vraag die in onze gedachten op de loer ligt, is, daar twijfel ik niet aan, één die verwant is aan wat ooit duidelijk werd gesteld door hen die de kruik met zalf gebroken zagen boven het hoofd van hun Meester. Het zou zijn: 'Cui bono?' 'Met welk doel is deze verspilling?' Waarom moet de theologie in muziek worden verborgen en zo veilig

worden verborgen dat er negentien eeuwen voor nodig zijn om haar tevoorschijn te halen?

Welnu, als het er is, laten we ons dan schamen dat we het niet gevonden hebben: wat heeft de weg naar ons bezit van deze dingen versperd, maar weinig ijver om Gods Woord te onderzoeken - weinig geloof in wat er voor ons was? De kennis die nodig is om het te onderzoeken is niet erg diep, - de vaardigheid om het naar buiten te brengen niet iets geweldigs. Nee: we hebben er gewoon nooit naar gezocht; en 'wie zoekt die vindt'.

Goed; maar toch, cui bono? ⁷ Waarom zou het niet voldoende zijn om theologie te vinden in de Schrift, waarom zouden we het moeten bedenken of vinden in de wetten van de harmonie? Wel, waarom zou de geschiedenis van Israël ons moeten leren wat we weten zonder? Misschien wel, omdat we het dan niet zo goed zouden weten. Misschien omdat, als zelfs de mens niet wil horen, God Zijn getuigenissen zal opstapelen, en hemel en aarde tegen hem zal doen getuigen. Misschien omdat Zijn vreugde in Christus zodanig is, dat Hij het overal tot uitdrukking moet brengen. Misschien om ons te vertellen waar de ziel van alle ware harmonie ligt, en dat bij Hem alleen de genoogens zijn die voor eeuwig aan Zijn rechterhand zijn.

Voor ons kan het nu ook getuigen dat de 'kristallen' van de theologie noch 'weggespoeld' noch 'veranderd' zullen worden door de inlaat van de 'vloed' van de wetenschap. Deze gedachte is slechts het gevolg van het feit dat de wateren nog niet voldoende zijn bezonken om juist te onderscheiden wat er gaande is. De wetenschappen kunnen, in de

---

7 'Wie heeft er baat bij'

onwetendheid van hun babytijd, ongetwijfeld trachten de theologen uit te roeien; maar voordat zij halfvolwassen zijn, zullen zij aan hun voeten zitten. Aan de voeten van hun Meester zit tenminste de hele natuur in de stilte van aanbidding.

7. De koninkrijken van de natuur

We hebben echter nog niet het eigenlijke gebied van de wetenschap betreden. We staan op het punt dat te doen, en te onderzoeken welke hulp de Schrift kan bieden bij de gedetailleerde studie van de natuur. In dit getallenstelsel, waarvan zowel de Schrift als de natuur veel voller zijn dan men denkt, zouden wij een geweldige hulp moeten vinden, als het (zoals wij hebben getracht aan te tonen) hetzelfde systeem is dat beide doordringt. Ook hiervan zullen alle toekomstige toepassingen een voortdurende test zijn. Zo zal elke echte ontdekking worden geverifieerd terwijl ze wordt gedaan, volledig in overeenstemming met de niet onredelijke eis van de heer Huxley. Met recht kan worden betwijfeld of hij voor een groot aantal van wat hij als wetenschappelijke waarheden aanvaardt, een zo volledige verificatie kan geven. Dat het tot hem komt uit de Schrift zou er in zijn ogen geen afbreuk aan moeten doen; noch kan de weigering ervan om deze reden in het minst worden gerechtvaardigd door het gezag van de wetenschap.

En uit hoeveel rommel wordt hij meteen gered die de Schrift als uitlegger van de natuur kan aanvaarden! Welk licht wordt daar ingegoten waar de gewone naturalist moet toegeven dat er geen is; en hoe deze hemelse straal de hele natuur bestraalt! Hoe groots is het voor de wetenschapper om met God aan het begin der dingen te

staan en, al is het 'door een donker glas', de geboorte te zien van alles wat rondom ons bestaat! Wat een nieuw en groot onderzoeksterrein opent zich voor hem in de Schrift zelf, zo weinig verkend als het is geweest, zelfs tot op heden: een terrein waar onderzoek zo volledig op zijn plaats is als waar ook, en waar microscoop en telescoop nieuwe werelden zullen openen, zoals in de natuur! Als ik op de drempel van dit alles sta, of slechts een klein stukje ervan mag betreden, durf ik hem die de twee werelden van de wetenschap en de Schrift als in een stereoscopisch beeld zal samenbrengen tot de eenheid die zij werkelijk hebben, te voorspellen dat hij voor zichzelf een triomf en een onuitsprekelijke vreugde zal bereiken. Zelfs het lispelen van een paar dingen is voor mij al veel; en ik doe het in de hoop dat anderen met meer kennis ze duidelijk zullen uitspreken.

Een algemene kijk op de natuur is in zekere zin het gemakkelijkst te realiseren, juist omdat brede kenmerken gemakkelijker te lezen zijn dan kleine. En ik hoop in dit hoofdstuk te kijken naar de koninkrijken van de natuur, en ze te definiëren, of liever te laten zien hoe de Schrift ze definieert; een werk dat misschien nogal overbodig lijkt... Maar het is belangrijk bij het begin te beginnen; en als sommigen geen behoefte hebben, geloven wij dat er behoefte is voor velen.

Classificatie, als het een ware is, moet van het grootste belang zijn voor de kennis; als het vals is, moet het dienovereenkomstig schadelijk zijn. Een ware en allesomvattende classificatie, die de dingen op hun plaats zet en hun verschil van en relatie tot elkaar laat zien, zou inderdaad, zoals iemand het noemde, 'een samenvatting van kennis' zijn.

Zelfs op de grote en algemene manier waarop alleen wij er hier over kunnen spreken, is het belangrijk te weten wat de waarheid is. Waar moeten wij bijvoorbeeld de mens zijn plaats toekennen?

‘De vraag der vragen voor de mensheid,’ zegt Prof. Huxley, ‘het probleem dat aan alle andere ten grondslag ligt, en diepgaander is dan alle andere, is het vinden van de plaats die de mens in de natuur inneemt en van zijn verhouding tot het universum der dingen.’

Er zijn hier in werkelijkheid twee vragen in plaats van één; maar het tweede antwoord beschouwt hij duidelijk, en met enige reden, als betrokken bij het eerste. En dit blijkt uit zijn conclusie: - ‘De structurele verschillen tussen de mens en de mensachtige apen rechtvaardigen zeker dat wij hem beschouwen als een familie apart van hen; hoewel hij minder van hen verschilt dan zij van andere families van dezelfde orde, kan er geen rechtvaardiging zijn om hem in een aparte orde te plaatsen ... Het is alsof de natuur zelf de arrogantie van de mens had voorzien, en met Romeinse strengheid had bepaald dat zijn intellect, door zijn triomfen, de slaven op de voorgrond zou plaatsen en de overwinnaar zou vermanen dat hij slechts stof is.

‘De feiten, geloof ik, kunnen niet worden betwist; en als dat zo is, lijkt mij de conclusie onvermijdelijk.

‘Maar als de mens wordt gescheiden door geen grotere structurele barrière van de dieren dan zij van elkaar zijn - dan lijkt het te volgen dat als er een proces van fysieke oorzakelijkheid kan worden ontdekt waardoor de geslachten en families van gewone dieren zijn voortgebracht, dat proces van oorzakelijkheid ruimschoots voldoende is om de oorsprong van de mens te verklaren.’

En dus verklaart de evolutie hem 'De plaats van de mens in de natuur' is dus in de orde Primaten, onderorde, Anthropoidea, en familie, Anthropidæ, naast (en niet ver van) de eigenlijke apen; en deze positie van hem betekent bloedverwantschap met de dieren die vergaan, en het uitsterven van elke hoop op onsterfelijkheid die niet met hen gedeeld kan worden.

Als het lichaam alles is, is het onmogelijk om van deze conclusies af te wijken. Maar hoewel men toegeeft dat het lichaam niet alles is, en dat psychische verschijnselen, zoals gevoel, genegenheid en intelligentie, niet het product zijn van louter organisatie, blijft het geschil bestaan over het werkelijke verschil in dit opzicht tussen mens en dier. Zelfs De Quatrefages (Franse naturalist), die namens de mens beweert (zoals hij zegt, met voortdurend groeiende overtuiging) dat hij naar een mensenrijk moet worden verwezen, baseert dit volledig op grond van zijn morele en religieuze vermogens. Aan de andere kant zien velen nu ook in dit opzicht geen verschil behalve van graad tussen hen. Het kan dus niet anders dan van belang zijn het getuigenis van een andere getuige te hebben, en te zien wat de Schrift - en met welke gronden in de natuur - hierover beweert.

Laten we dus nog eens teruggaan naar onze getallen en ons afvragen wat het getal van de natuur is, of, zoals de Schrift gewoonlijk liever spreekt, van de schepping. Hier is geen twijfel mogelijk: het getal 4 is, zoals we al gezien hebben, het getal van het schepsel. We hebben natuurlijk niet het recht om op grond hiervan te zeggen dat er vier koninkrijken in de natuur zijn, in plaats van drie, zoals bijna de hele wereld zegt. We hebben geen recht om te voorspellen in deze zaken, maar alleen om te interpreteren. Maar als er vier zouden zijn, zouden

we het als een nieuw getuigenis moeten beschouwen van de harmonie tussen de natuur en de getallen van de Schrift.

Stel nu eens dat er vier koninkrijken waren; er kan natuurlijk geen twijfel over bestaan dat we aan het dierlijke, plantaardige en minerale koninkrijk het menselijke moeten toevoegen. We hebben dan drie organische rijken en één anorganische. Maar hier hebben we meteen een andere noot van harmonie. Want het Schriftgedeelte 4 verdeelt algemeen in $3 + 1$, zoals we gezien hebben, de getallen die spreken over de schepping als manifestatie van de Schepper. We mogen dus hoopvol verder kijken.

Het vierde moet hier staan voor het Mineral Koninkrijk: heeft het de kenmerken van dat getal? Zeker, als dit gekenmerkt wordt door zwakheid en passiviteit, heeft het deze volledig. De traagheid van materie is een bekende eigenschap ervan. En van materie noemen we dat wat zich overgeeft aan de hand die het maakt, 'materiaal'. Dit zijn vreemde toevalligheden, als ze niet meer zijn dan dat. Maar zijn ze niet meer dan dat? Laten we de organische koninkrijken en de bijbehorende nummers onderzoeken, en zien.

Deze drie organische koninkrijken kunnen dus worden gezien als één, omdat ze doordrongen zijn van het gemeenschappelijke levensbeginsel, en beantwoorden aan het getal 3, omdat ze organisch zijn. Leven is de basis van individualiteit in de natuur, dat is duidelijk. Elk levend ding is een eenheid, zoals een steen of een rots dat niet is. De rots kan worden verdeeld, en wordt niet veranderd, behalve in grootte. De levende eenheid kan zichzelf herstellen na verdeling, inderdaad; maar als het dit niet kan, sterft het: het kan niet onverschillig zijn, zoals de rots. Zo vallen de vier koninkrijken

van de natuur duidelijk uiteen in twee divisies - de levende en de niet-levende, die, volgens de betekenis van getallen, als 1 en 2 staan. De levenden, hoewel drie, zijn één.

Ze zijn ook één omdat ze allemaal organisch zijn. Maar deze organisatie die hen kenmerkt, is zelf één in de harmonie van haar delen, maar meer dan één in het feit dat er delen zijn, organen, individueel, hoewel harmonieus. Het leven impliceert activiteit, en wel een verschillende activiteit, een verdeling van de arbeid ten behoeve van het geheel. En dit zullen wij werkelijk onder het getal 3 vinden vallen, volgens de reeds gegeven definitie van dat getal.

Drie is het getal van heiliging; en het idee in heiliging is dat van apart zetten op een speciale plaats of tot een specifiek ambt. Wanneer de Heer zegt: 'Omwille van hen heilig Ik Mijzelf' (Joh. 17:15), spreekt Hij over de plaats die Hij als Mens in de hemel zal innemen. Zo werd Jeremia geheiligd om de profeet van de Heer te zijn, en Aäron en zijn zonen om Zijn priesters te zijn. Alle vaten van de tabernakel en van de tempel werden aldus apart gezet of geheiligd voor een speciaal gebruik in verband met de dienst van God. En hier in de natuur, waar alle dingen Hem dienen, alles zijn plaats inneemt en zijn werk doet, is deze specialisatie als het ware slechts een natuurlijke heiliging. Wij zullen deze gedachte in verschillende modificaties onder dit getal terugvinden, als wij de numerieke reeksen onderzoeken die ons in de natuur worden voorgesteld.

De drie organische koninkrijken tot nu toe vervullen dus hun plaats. Maar we moeten veel verder gaan. We moeten ook de plaats van elk ervan vinden zoals getoetst door de cijfers: waar, als het mineralenrijk op 4 staat, de menselijke, dierlijke en plantaardige koninkrijken

respectievelijk op 1, 2 en 3 staan. Laten we nogmaals beginnen bij het laagste, het...

Het plantenrijk.

Hoe kenmerkt het getal 3 in deze reeks specifiek het plantenrijk?

Met betrekking tot mens en dier heeft het plantenrijk een onmisbare rol te vervullen. Uiteindelijk moet het hen beiden voeden. Want zelfs de vleesetende dieren worden gevoed door de plantenetende; en als de dieren alleen maar op elkaar zouden azen, zou er spoedig een einde aan komen. Maar deze plaats wordt ingenomen door de groente, die als enige in staat is het anorganische materiaal op te nemen en om te zetten in organisch materiaal, waarop alleen de hogere organismen kunnen overleven. Het is de prijs die zij betalen voor hun verhoging op de schaal van het bestaan, dat zij afhankelijker moeten zijn; en dit is een constante wet van de natuur.

De plant is op deze manier de grote transformerende instantie in de schepping, - de producent, zoals het dier de consument is. Elke naturalist ter wereld zal het met deze definitie eens zijn. En toch ligt ook dit duidelijk binnen het bereik van het getal 3. De Geest van God, wiens getal het is, is dus de Grote Producent en de Grote Transformator. Specialisatie impliceert transformatie. Heiliging, als een innerlijk werk, is hetzelfde. Het water, het type van de Geest, is datgene wat de wortel voorbereidt voor de grond en de grond voor de wortel; zonder zijn bemiddeling zou er geen voedsel uit de dorre grond kunnen komen. Zo kenmerkt het nummer van zijn rang in deze reeks volledig de plant in de organische schepping: zijn numerieke stempel is volledig gerechtvaardigd.

Laten we overgaan naar het...

Dierenrijk,

nog steeds met onze gids, en zien hoe de meer complexe natuur van het hogere wezen zich zal onderwerpen aan de eenvoud van deze rekenkundige wet.

8. Dier en mens

Het plantaardige heeft leven; en het leven is een mysterie dat ons geheel te boven gaat. Niets heeft dit beter aangetoond dan alle arbeid die er nu geruime tijd in het tegenovergestelde belang aan besteed is. Dat het alleen bekend is als voortkomend uit leven wordt nu zelfs toegegeven door hen wier elke hoop voor hun theorie afhangt van de speculatie dat het in een ander tijdperk van de wereld, ergens, of ergens anders kan zijn geweest. In ons huidige onderzoek zijn we gelukkig verlost van de noodzaak om zulke dingen te bespreken. De Schrift laat het nog steeds een mysterie, en we moeten: niet minder echt om die reden dan de talloze mysteries die ons overal omringen.

Wanneer wij echter overgaan van de plantaardige naar de dierlijke wereld, hebben wij niet te maken met het leven alleen, maar met datgene wat veel vreemder is voor onze gedeeltelijke systemen van natuurwetenschap, de levende ZIEL.

Hier, inderdaad, zijn theologen vaak zelf in verwarring, en hebben geen consistente getuigenis gegeven van de bijbelse leer. Zij hebben vaak het bezit van de ziel kenmerkend gemaakt voor de mens, of, door ziel en geest door elkaar te halen, de laatste toegeschreven aan het beest. Zo hebben zij aan de ene of de andere kant de eenvoudige onderscheidingstekens van de organische koninkrijken verloren. Volgens de Schrift is het niettemin zo duidelijk als nodig is, dat we in het plantaardige leven hebben zonder ziel; in het dierlijke leven een ziel; en in de mens leven, ziel en geest.

Laten we eerst de Schriftleer duidelijk voor ogen houden.

In het eerste hoofdstuk van Genesis zal worden opgemerkt dat, hoewel wij gewoonlijk spreken van de zes scheppingsdagen, de term daarin slechts wordt gebruikt in verband met drie dingen. Ten eerste, 'in den beginne schiep God de hemel en de aarde'. Ten tweede, op de vijfde dag, 'schiep God elke levende ziel die beweegt'. Ten derde, op de zesde dag 'schiep God de mens naar zijn beeld'.

Welnu, de betekenis die gewoonlijk aan het woord 'geschapen' wordt gegeven is in twijfel getrokken of ontkend; maar hier lijkt het in contrast te staan met louter maken, en strikt toe te passen op het tot stand brengen van iets dat niet ontwikkeld is uit iets dat reeds bestond. In het begin (als het dat is) bestond er niets. De 'levende ziel' was een geheel nieuw bestaan, niet een ontwikkeling uit materie of haar krachten. In de mens is er zowel geest als ziel: dus opnieuw een nieuw bestaan, en dat naar het beeld van God.

Merk op, dat de levende ziel in het dertigste vers (kantlijn) duidelijk gezegd wordt 'in' elk ding dat zich op de aarde beweegt; en dat terwijl de functies van voeding en voortplanting door fysiologen 'vegetatieve functies' worden genoemd, de dierlijke die van het gevoel en de vrijwillige beweging zijn. Beide worden aangeduid in de 'levende ziel die beweegt', met perfecte nauwkeurigheid.

De 'ziel' in de Schrift ⁸ is de zetel van de emoties, liefde, haat, medelijden, verlangen, lust, eetlust, en ook van het leven van het lichaam. Het is de gevoelige natuur, inclusief in de mens wat

---

8 Nephesh in het Oude, peuche in het Nieuwe Testament In de passage hierboven, en vaak in onze gewone versie. 'schepsel.'

wij gewoonlijk het hart noemen. Als er ook 'kennis' aan wordt toegeschreven, kunnen wij dit gemakkelijk begrijpen, als wij ook spreken van kennis van het hart; maar de zetel van het ware intellect is de geest.

En het is dit in de mens dat aantoonde dat hij naar het beeld van God is. Dit is door sommigen verwezen naar zijn positie als Zijn vertegenwoordiger op aarde, het hoofd over allen daarin; maar dit is onmogelijk als de ware opvatting, want in dat geval zou hij daarin niet geschapen zijn. Aan de andere kant kan de parallelle uitdrukking in het vijfde hoofdstuk, waar wordt gezegd dat Adam een zoon heeft verwekt 'naar zijn beeld', de gedachte goed verklaren. Wij zijn dus 'het nageslacht van God', zoals de apostel aan de Atheners citeert. In de mens zijn 'geest, ziel en lichaam' (1 Thess. 5:23), en God is de 'Vader der geesten' (Hebr. 12:9) Zelf 'Geest'. Hoe duidelijk maakt dit de uitspraak in Genesis! Had het gezegd 'Vader der zielen', dan zou het Hem tot Vader der beesten hebben gemaakt.

Zo is Hij ook de 'God van de geesten van alle vlees' (Num. 16:22), want de geest is het enige waardoor wij God begrijpen, of (in die zin) er een hebben. Het is datgene waardoor wij 'de dingen van een mens kennen' (1 Kor. 2:11), en wordt in onze versie in verschillende passages weergegeven als 'verstand' of 'begrip', wat duidelijk de ware betekenis ervan is. Aan het beest wordt het nooit toegeschreven.⁹

---

9 Slechts één passage kan met enige plausibiliteit verondersteld worden dit te doen: Prediker 3:21. Maar het is slechts de taal van de twijfel vanuit het standpunt van de menselijke kennis: 'wie weet?', waarbij ruach ook 'adem' of 'geest' kan betekenen, afhankelijk van de context. Zie mijn 'Feiten en theorieën over een toekomstige staat', blz. 44-80, voor het volledige betoog over ziel en geest.

‘Alle vlees’ wordt in de Schrift gewoonlijk beperkt tot de mens: zoals waar beloofd wordt dat de Geest op alle vlees zal worden uitgestort (Handelingen 2:17), of waar alle vlees het heil van God zal zien (Luk. 3:6).

Door ‘geest’ staat de mens dus in relatie tot God, en dus ook tot de eeuwigheid. Hoewel er passages zijn die dubbelzinnig lijken over de ziel, en de beesten die een ziel hebben nog steeds ‘beesten zijn die vergaan’ (Ps. 49:20), is er in het Woord van God geen schaduw over de onsterfelijkheid van de geest van einde tot einde. Nee, de mens die in dit leven wordt gekarakteriseerd als een ‘levende ziel’ (Gen. 2:7) is dat niet meer zodra hij vertrekt, maar is een ‘geest’. Hij heeft nog steeds een ziel, zoals ‘Gij zult mijn ziel niet in de hel laten’ bewijst; maar des te opvallender is het dat de ziel hem niet meer definieert: ‘zij dachten dat zij een geest hadden gezien;’ ‘een geest heeft geen vlees en beenderen, zoals gij Mij ziet.’ Ons eigen taalgebruik erkent inderdaad hetzelfde onderscheid; want terwijl wij gewoonlijk, zonder de minste materialistische betekenis, spreken van zielen die vergaan door overstroming of pest, denken wij nooit aan geesten die dat doen; en de overledene noemen wij nog steeds een ‘geest’ of ‘spirit’ - woorden van gelijke strekking.

Maar waarom dan dit gebruik van het woord ‘ziel’ voor de mens in dit leven? Dat vinden we bovendien juist daar, waar we natuurlijk iets anders zouden moeten verwachten. Want als we in Genesis hebben gezien hoe zijn lichaam met speciale zorg uit het stof werd gevormd, en vervolgens de levensadem door God werd ingeblazen, alsof Hij hem wilde begiftigen met iets van Zichzelf dat hem in een relatie met Zichzelf zou brengen die geen ander wezen op aarde kent, lijkt het al

onze verwachtingen teleur te stellen, alleen maar om te zeggen: 'En de mens werd' - niet een geest of een nakomeling van God, maar - 'een levende ziel:' immers alleen wat het beest is!

Kijk dieper, en de teleurstelling gaat voorbij, en maakt plaats voor andere gevoelens. De Schrift is alleen nauwkeuriger, wetenschappelijker, dan waar we op voorbereid zijn. In exacte classificatie weet iedereen dat we geslachten en soorten hebben, en dat we ze in deze volgorde en onderscheiden hebben. Het algemene mag niet vermengd worden met de specifieke definitie, noch mag het specifieke voorafgaan aan het algemene; anders hebben we echte verwarring, waaraan de Schrift zich nooit schuldig maakt. In deze twee verslagen over de schepping van de mens, in de eerste twee hoofdstukken van Genesis, is er geen verwarring, en ook geen zinloze herhaling.

In het eerste wordt de algemene plaats van de mens gegeven, in tegenstelling tot de dieren, waar dat nodig is om hem te onderscheiden. Hier zou het niet goed zijn om over hem te spreken als 'levende ziel' - dat zou geen onderscheid maken. Er wordt dus eerst over hem gesproken als naar het beeld van God, daarin geschapen, wat dus geest impliceert, zoals we gezien hebben. Hij behoort dus tot het geslacht 'geest', zoals de engelen, zoals niet de dieren: hij behoort tot de familie van God. Het tweede hoofdstuk herhaalt dit niet: het geeft zijn specifieke onderscheid in dit geestelijke geslacht. Hem hier definiëren als geest zou hem niet onderscheiden: nee, zijn onderscheid hier, als van de engelen, is duidelijk precies wat ons gegeven is, - zijn specifieke onderscheid - dat hij een 'levende ziel' is.

En wat houdt dit dan in? Is het niet duidelijk dat hij een vermomde geest is? Verbonden met een lagere natuur, die, terwijl ze alleen geschikt

is voor het dier, voor hem een juk, een tucht, een vernedering wordt, alleen omdat hij meer is? Welke hulpeloosheid is als de hulpeloosheid van een menselijke baby? Hoe lang duurt het voordat de mens die vermogens in zich heeft die het beest te boven gaan? Neen, meer nog, in die welke hem slechts evenaren met het beest is hij pijnlijk gebrekkig. De instincten van het beest passen hem vanaf het begin aan voor de sfeer waarin hij zich moet bewegen. Bij de mens zwoegen ze, maar in dienst van een hogere natuur, afhankelijker omdat het hoger is, want in een wereld als deze, opgebouwd vanaf de bodem, zoals het eerste hoofdstuk van Genesis laat zien, is datgene wat hoger is afhankelijk van alles waar het op gebouwd is. Dus, zoals de ziel leunt op het lichaam, zo leunt de geest op de ziel. De laagste vermogens ontwikkelen zich het eerst, juist omdat de andere door hun middelen moeten.

De geest voorziet zichzelf door de zintuigen: de tastbare, materiële dingen moeten de beelden leveren van het ongeziene en geestelijke; en hiervan, zo is bekend, zijn de wortels van alle taal een perfecte getuige voor ons. De mens is een geest, maar een geest in vernedering 'Wij zien door een donker glas' - 'in een raadsel', zoals het laatste woord betekent, - tastend in de schemering voordat wij zien; lerend door fragmenten van kennis samen te voegen, door indrukken en redeneren, door theoretiseren en verifiëren, de pijnlijke arbeid van dit alles een voortdurende les van nederigheid, als wij het willen leren; zo niet, een voortdurende getuige tegen onze hoogmoed. En is dit niet de noodzaak ervan, en de morele rechtvaardiging van dit alles?

Als we nog steeds naar de Schrift luisteren, was het door hoogmoed dat Satan viel (1 Tim. 3:6). Geschapen na de val van de engelen, om

door en door in dezelfde richting verzocht te worden ('Gij zult zijn als God') en toe te geven, zijn deze beperkingen en afhankelijkheden geen nodeloze vernedering voor de mens, maar de ware en tedere tucht van de 'Vader der geesten', die noodzakelijkerwijs, en tot ons nut, elke zoon kastijdt die Hij aanneemt'. Laten we er niet onder lijden, noch flauwvallen, noch onverschillig zijn. Geloof zal alles tot zegen zijn; en geloof is hier alleen redelijk; geloof is het dat bevestiging vindt in elk greintje echte kennis.

Maar dit, dan, in het kort, is de mens; en zo wordt hij onderscheiden van het beest. Zijn koninkrijk is dat van de geest, terwijl het volledig is toegestaan dat hij aan de ene kant verwant is aan het beest. Dit toegeven, is het toch slechts een gedeeltelijke en materialistische indeling die hem zijn plaats in de natuur met het beest kan toekennen. Hij is een ware microkosmos, in wie alle elementen van de wereld waarin hij zich bevindt, zijn samengevoegd tot een volmaakte eenheid, die door de zonde weliswaar verduisterd, maar niet vernietigd is. Het leven is inderdaad, zoals reeds gezegd, de basis van de organische eenheid. Maar in de plant kan het individuele organisme steeds opnieuw worden verdeeld en door deling worden vermenigvuldigd. Dus in de laagste dieren, zoals met name in de Hydræ (veelvormigheid rups/vlinder ?), vinden we de ziel zelf weinig jaloers op een soortgelijke verdeling.

Bij de zoöphyten (plantaardige dieren b.v. zeeanemoon) is het vaak moeilijk te zeggen wat een individu werkelijk is; en zo kunnen we zelfs bij de hogere dieren vermoeden dat het meer de complexiteit van het organisme is dan de aard van de ziel die zich tegen opdeling verzet. Maar in de mens met geest vinden we persoonlijkheid, een eenheid

die verschijnt in het bewustzijn, en soevereiniteit uitoefent over de hele lagere natuur. Hier is eindelijk een wezen dat 'ik' kan zeggen, en ondanks de voortdurende verandering van zijn stoffelijk kader zijn eigen voortdurende identiteit bevestigt. Dus in zijn sfeer, hoe klein ook, is hij werkelijk naar het beeld van God, de onveranderlijke, - Zijn nageslacht, is hij van nature ook als een soort, hoewel sommigen het graag anders hadden gezien. In zijn drie-enige natuur, geest, ziel en lichaam, die elk afzonderlijk de drie organische koninkrijken vertegenwoordigen, voldoet hij noodzakelijkerwijs, net als zij, aan de numerieke wet.

Maar het dierenrijk vereist nadere beschouwing. Wat geeft het getal twee daarvoor aan? Aangezien we al gezien hebben dat de ziel kenmerkend is voor het dier, is het in de ziel dat we, zo lijkt het, het getal significant moeten vinden. Het kan natuurlijk niet daartoe beperkt blijven, maar in ieder geval moeten we verwachten hier prominent de aanwijzingen van het getal te vinden. Hoe kenmerkt het getal twee de ziel?

We hebben hier een onderwerp dat weinig onderzocht is, en waarbij we weinig directe hulp van de wetenschap kunnen vinden. Maar de onderzoeken, die de laatste tijd veel zijn geweest, naar het verschil tussen mens en dier, werpen er indirect veel licht op.

Neem het volgende van de hertog van Argyle: - 'Er wordt vaak gezegd dat we nooit echt kunnen weten wat onredelijk instinct is, omdat we nooit in een dierlijke geest kunnen binnendringen en zien wat daar werkt. Mensen zijn zo geneigd om arrogant te zijn in de filosofie, dat het bijna verkeerd lijkt om zelfs maar de schijn van het bewustzijn van onwetendheid te verwerpen. Maar het ware te wensen dat de

bescheidenheid van filosofen op de juiste plaats zou komen. Ik houd vol dat wij de instincten van de lagere dieren kunnen kennen, en ze bijna grondig kunnen begrijpen; en dit, om de beste van alle redenen, dat wij zelf dieren zijn, wat meer; - die, voor een groot deel, precies dezelfde instincten hebben, met het extra vermogen om in deze hoedanigheid op onszelf neer te kijken vanaf een hogere verhevenheid waarnaar we naar geloven kunnen opstijgen.... . Bij het beschouwen van de verschijnselen van het redeneren en het bewust nadenken, lijkt het werkelijk alsof het onmogelijk is het los te koppelen van het idee van een dubbele persoonlijkheid.

Tennyson's gedicht van de 'Twee Stemmen' is geen poëtische overdrijving van de dualiteit waarvan we ons bewust zijn als we de mentale handelingen van onze eigen meest complexe natuur volgen. Het is alsof er in ons één Wezen is dat altijd ontvankelijk is voor suggesties en altijd reageert in de vorm van impulsen - en een ander Wezen dat in staat is deze suggesties nog eens door te nemen en de impulsen waartoe zij aanleiding geven toe te staan of af te wijzen. Er is een diepgaand verschil tussen wezens waarin slechts één van deze stemmen spreekt, en de mens, wiens oren als het ware voor beide openstaan. De dingen die wij doen in gehoorzaamheid aan de lagere en eenvoudiger stem zijn inderdaad talrijk, divers en vol van een ware en prachtige betekenis.

Maar de dingen die wij doen, en de genegenheden die wij koesteren, in gehoorzaamheid aan de hogere stem, hebben een rang, een betekenis en een reikwijdte die geheel hun eigen is. Bij de lagere dieren is er geen aanwijzing voor deze dubbele persoonlijkheid. Er zijn geen aanwijzingen dat zij een andere stem horen dan één; en

alles wijst erop dat in het gehoorzamen daarvan de hele wet van hun wezen volmaakt wordt vervuld. Dit is wat zoveel rust geeft aan de natuur, waarvan de verblijfplaatsen inderdaad zijn wat Wordsworth ze noemt, - 'verblijfplaatsen waar zelfverstoring geen rol speelt.

Dit impulsieve, instinctieve leven is duidelijk wat, volgens wat we gezien hebben, het zuivere zieleleven van het beest is, - in een relatie van afhankelijkheid van een Geest wiens wil het uitdrukt, maar waarvan het zich niet bewust is, en die niet de zijne is. Welnu, dit is wat het getal twee uitdrukt, zoals reeds gezegd is; en wat hen geschikt maakt om de dienaren van de mens te zijn, onder wie zij oorspronkelijk geplaatst waren, en die dus voor hen kan zijn, in die mate dat hij praktisch de plaats vult die hem van God is toegewezen, de geest die zij missen. Hij kan die plaats ook afstaan, en dan worden zij die alleen zijn dienaren hadden moeten zijn, zijn vijanden, en dit is wat wij sinds de val in verschillende mate ervaren, hoewel er nog genoeg bewijs overblijft van wat God oorspronkelijk heeft ontworpen.

Dit is van de ene kant wat het beest is; van de andere kant is hij de consument van wat de plant produceert, het balanswiel tegen overproductie; en ook dit is zeer volledig in overeenstemming met zijn numerieke plaats. Zoals de chemicus het zegt, is hij de opnemer ervan, zoals de plant de afgevende is, en tussen hen wordt het samenspel van de vitale krachten in stand gehouden.

Zelfs in zijn lichaam - en dus in dat van de mens, dat nog steeds dierlijk is - is er, denk ik, het stempel van zijn getal te vinden, in die tweezijdigheid die overal (in tegenstelling tot de plant) het stempel van het dier lijkt. Zoals Prof. Clark heeft gezegd - 'Alle dieren

zijn dubbel, zelfs de mens . . . tweezijdigheid is de basis waarop de dierlijke structuur is gebouwd; en welke wijziging er ook mag zijn in dit kenmerk, dit type van vorm, een dergelijke wijziging is ondergeschikt in het type.’

Het is dus geen kenmerk van secundair belang dat door dit getal wordt gekenmerkt, maar een van fundamenteel belang.

Heeft het te maken met die vrijwillige beweging die deel uitmaakt van de definitie van het dier in het eerste hoofdstuk van Genesis, ‘de levende ziel die beweegt’? Bij de hogere orden, zoals de Geleedpotigen en de Gewervelde dieren, zou men zich dat gemakkelijk kunnen voorstellen, omdat zelfs de hersenen (die dubbel zijn) zich grotendeels bezighouden met de besturing van de beweging, zoals Ferrier en anderen sindsdien volledig hebben aangetoond. Dit is slechts een suggestie, hoewel er een reden moet zijn voor deze eigenaardigheid van structuur; en dit, als het kon worden aangetoond, zou de harmonie in dit opzicht tussen de natuur en de Schrift compleet maken. In ieder geval vervult de levende ziel haar plaats.

9. Classificatie

Om zelfs het onderwerp van de classificatie aan te snijden, moet men zeer stoutmoedig zijn, zeer onwetend of - en ik zou dit liever als mijn eigen geval beschouwd zien - zeer zeker van zijn gids. Het zal namelijk duidelijk zijn dat ik het al aangeraakt heb, en dat mijn lezers enig recht hebben te beweren dat de aangekondigde principes, als ze waar zijn, verder zouden moeten gaan. Als de natuur een numerieke structuur heeft, zoals in deze bladzijden al is bevestigd, is het dan helemaal niet waarschijnlijk dat dit slechts een gedeeltelijke waarheid is? Moeten niet zowel de kleinere als de grotere afdelingen, als ze eenmaal zijn vastgesteld, worden gekenmerkt door deze significante getallen? Neen, lijkt het niet dat hun eerste dienst aan ons hier, als, zoals duidelijk is, zij bedoeld zijn om ons van dienst te zijn, zal zijn om de ware classificatie te verifiëren?

Dit lijkt zeker een eerste noodzaak om de diepere betekenis te vinden die in de natuur verborgen ligt dan we tot nu toe beseffen. We moeten een indeling hebben van de vele voorwerpen die zij ons presenteert, die ons het onmogelijke werk bespaart om de tienduizenden detailpunten - van gelijkenis en contrast - die ons afleiden en verbijsteren, in ons hoofd te verzamelen, als we zonder een aanwijzing proberen door te dringen in wat, zelfs voor de meest toegewijde studenten ervan, nog zo veel een wildernis van feiten en hypothesen is.

Classificatie, als het een echte classificatie is, is de dingen op hun plaats zetten, hun relatie tot elkaar en tot het algemene plan bepalen; en dat plan - als er een is - moet Gods plan zijn, de uitdrukking van de goddelijke geest in de natuur, de les die Hij ons te leren heeft gegeven, hoe slecht of onvolmaakt we die in feite ook leren. Classificatie is in deze zin van enorm belang; en ik vertrouw erop, dat de gedachte hieraan voor mij kan pleiten, als ik er slechts enkele verspreide en zwakke suggesties over geef, die, al zijn ze weinig verhelderend, toch een ander misschien kunnen helpen het licht te vinden.

Zeker, wat ons past, als mensen naar het beeld van onze Vader, is te verwachten overal in wat Hij gemaakt heeft de afdruk van zijn Maker te vinden, Zijn eigen manifestatie voor de geesten van hen die Hem daarin zoeken. En als Hij ons ijdele woorden heeft verboden, zal er in dit alles geen ijdel woord zijn. Ernstige, maar gezegende betekenis zal ons overal tegemoet komen; en dit zoeken is het vinden, als we maar eerbiedig kijken, als degenen die waarde hechten aan wat ze zoeken. Hier geldt de wet: 'ieder die zoekt, vindt'. Aangemoedigd door het Woord van God zelf, kunnen we verder gaan.

Classificaties zijn talrijk genoeg, maar bij het rondkijken onder hen kan men er maar weinig vinden die voor zichzelf enig principe van constructie claimen dat ons de minste hoop kan geven op een aanwijzing voor het goddelijke plan waarnaar wij zoeken. De betekenis die het Darwinisme zoekt, heeft geen doel, dus geen intelligentie; en de systemen die in dit belang zijn bedacht, hebben als enige doel de afstammings levensboom te ontdekken, die, of hij nu zijn wortel heeft in toeval of noodzaak, nooit door de rivier van God werd bewaterd, en geen andere vruchten draagt dan Dode Zee-

appels. Evenmin is er in het algemeen serieus aan een goddelijk plan gedacht.

Er is echter een uitzondering hierop; en als 'hij die zoekt, vindt', mogen we hopen hier tenminste een begin van waarheid te hebben. Vreemd genoeg werden de eerste contouren ervan bijna gelijktijdig uitgezet door twee mannen die volledig van elkaar verschillen, de Wallace en Darwin, laten we hopen op een betere dag die begint, en waarvoor we graag geloven in de 'survival of the fittest'. Dat de ontdekkers zijn heengegaan, en het systeem zelf, na een tijdje de aandacht te hebben gewekt, ook is gestorven, hoeft de hoop niet te verbieden, want voor menige ontdekte waarheid is zo'n dood en toch te zijner tijd wederopstanding verordend; en dat kan ook met deze zijn.

Het systeem heeft voor ons ook deze extra aantrekkingskracht, dat het een numeriek systeem is. Zo wordt onze hoop verlicht, vooral omdat het beweert geen hypothese te zijn, maar een ontdekking - een verslag van wat degenen die in bepaalde takken van de natuurgeschiedenis thuis zijn, in hun respectieve afdelingen hebben gezien; niet een theorie van wat er zou moeten zijn, maar van wat er (volgens hun overtuiging) was.

De eerste van deze ontdekkers had zich toegelegd op de speciale studie van insecten, en het boek met zijn eerste ruwe schetsen heette *Horæ Entomologicæ*. Maar het systeem van de heer McLeay werd overgenomen, en in zekere zin hervormd, door een bekend man, en auteur van een boek waarin het werd uitgewerkt en speciaal toegepast op de ornithologie - de 'Fauna Boreali Americana'. Uit een later en kleiner boek, de 'Geography and Classification of Animals',

gepubliceerd in 1835, haal ik de grote lijnen van het voltooide systeem.

Het eerste principe van het systeem van de heer McLeay is, dat elke natuurlijke reeks of groep van dieren cirkelvormig is; - 'Zodat we, als we op een bepaald punt beginnen en van daaruit alle wijzigingen in de structuur volgen, ongemerkt, na talrijke vormen te hebben doorlopen, weer naar het punt worden geleid vanwaar we begonnen zijn.'

Het tweede principe is, dat de verdelingen van elke groep, waar die bestaan, vijf in getal zijn. Waaraan de heer Swainson toevoegt, dat de primaire cirkelvormige verdelingen van elke natuurlijke groep drie werkelijke en vijf schijnbare zijn. Hij noemt deze drie, de typische, subtypische en afwijkende groepen; en voegt eraan toe - 'Het verschil om een natuurlijke groep te beschouwen als deelbaar in drie in plaats van vijf, heeft geen enkele invloed op de natuurlijke reeks waardoor ze verenigd zijn. De ontdekking van de vereniging van de drie afwijkende groepen van de heer McLeay in een eigen cirkel, is slechts de toevoeging van een eigenschap bovenop die welke zij reeds kenden; deze eigenschap bestaat uit het verenigen in een cirkel onder elkaar, evenals het overgaan in de typische en subtypische groepen.'

Het derde principe is dit, - 'dat de inhoud van elke cirkelvormige groep symbolisch of analoog vertegenwoordigd wordt door de inhoud van elke andere cirkel in het dierenrijk.'

En het vierde principe, dat echt betrokken lijkt in het laatste, hoewel het voor het eerst expliciet verklaard werd door Mr. Swainson, is 'Dat de primaire divisies van elke cirkelvormige groep gekenmerkt worden

door bepaalde eigenaardigheden van vorm, structuur en economie; die, onder gediversifieerde modificaties, kunnen worden getraceerd door het hele dierenrijk; en daarom moeten worden beschouwd als de primaire types van de natuur.’

Dit is het voltooide systeem, zeker opmerkelijk vanwege zijn eenvoud en symmetrie, terwijl zijn eisen zo groot zijn dat het onmogelijk is, als er in de praktijk aan voldaan kan worden, dat het systeem dat eraan kan voldoen anders is dan de waarheid. Wij komen hier direct op terug.

De tweede ontdekker van dit numerieke systeem was Elias Fries, een vooraanstaand botanicus, die het in zijn *Systema Mycologicum* toepaste op - ‘Het volledige onderzoek van de hele klasse der Schimmels,’ zegt Mr. ‘Het is zeer opmerkelijk dat deze volmaakte botanicus, totaal onwetend van de eerdere publicatie van de *Horæ Entomologicæ*, dezelfde principes van circulaire verwantschap daarin heeft ontdekt, en deze door analyse veel vollediger heeft geïllustreerd.

Maar hoewel deze naturalisten het erover eens zijn dat de circulariteit van groepen het eerste principe van het natuurlijke systeem is, verschillen zij in het vastgestelde aantal van hun groepen; die van de heer McLeay zijn in feite tien (of, volgens zijn latere overtuiging, vijf); en die van de heer Fries vier. Het schijnt echter, dat het centrum of de typische groep van de Duitse botanicus altijd in twee series te verdelen is (sed centrum abit semper in duas series); en dat elk van zijn series of groepen een cirkel is, blijkt uit de volgende woorden: - *Omnis sectio naturalis circulum per se clausum exhibet*, - dat wil zeggen, elke sectie, serie of groep vormt van zichzelf een cirkel. Hieruit volgt dat, aangezien een van de groepen van M. Fries, volgens zijn

eigen verklaring, altijd in tweeën deelbaar is, hun totale aantal dus niet vier, maar vijf is. Het verschil tussen deze theorie en de laatste is dus eerder nominaal dan reëel: want aangezien M. Fries tegelijkertijd de theorie' - principe? - 'van representatie, waarbij de inhoud van een cirkel de inhoud van een naburige cirkel typeerde, dit bracht hem er natuurlijk toe het verschil tussen gelijken en affiniteit duidelijk te begrijpen en te definiëren.'

Zo kwamen twee natuuronderzoekers, in verschillende afdelingen van onderzoek, tot de ontdekking, zo meenden zij, van een natuurlijk systeem, op zichzelf voldoende opvallend in zijn kenmerken, en nog veel meer als onafhankelijk ontwikkeld. De vooraanstaande naturalisten met wie ik hen heb vergeleken, hadden min of meer voorgangers in hun eigen lijn. Het lijkt er niet op dat de heren McLeay en Fries enige hulp van deze aard hadden; en hun opvattingen lijken, alleen al daarom, zeker aanspraak te maken op een zorgvuldig onderzoek.

Het systeem is ook, zoals ik heb gezegd, een systeem dat, in al zijn kenmerken, te veel eisen stelt aan zijn volgelingen, om te dragen zonder de geesten van praktische waarnemers te veroveren; en dat het in staat is geweest te worden toegepast door hen die dat waren op verschillende en uitgebreide gebieden van natuurlijk onderzoek, pleit er veel voor. Het verbergt zich niet voor onderzoek in de nevelen van geologische tijdperken, of discontering van onbepaalde 'wissels op de bank van de tijd,' maar roept op tot onderzoek in het licht van de natuur zoals die nu is, en verwacht haar rijkdom van bestaand goud. We kunnen het hoopvol opnemen, vooral als een numeriek systeem, en dat we als zodanig kunnen toetsen door het licht dat

we van de getallen hebben gekregen - een toets van een zeer strenge soort, zoals duidelijk moet zijn. Hoe zal het gedragen worden? Hoe zal de Schrift zich hier opnieuw rechtvaardigen als de uitlegger van de natuur? Zullen we het nog steeds een geestelijk rijk vinden; en haar wet daarom geestelijke wet? Laten we eens kijken.

Wij hebben dus een quinaire (vijftal) stelsel, dat in een bepaald opzicht ook een ternaire (drietal) stelsel is. Deze getallen, drie en vijf, komen zeer veel voor in de organische koninkrijken. Bij planten hebben de bloemen van buitenaf gewoonlijk hun onderdelen in vijven, die van binnenuit in drieën of veelvoudigen van drie. In het dierenrijk is de typische voet van het gewervelde dier verdeeld in vijf, aangezien de gewrichten van de vingers typisch drie zijn. Drie hebben we gezien als het getal van de organische koninkrijken, en dat wat hen als organisch lijkt te bestempelen. Bovendien impliceert deze specialisatie van delen, die door organisatie wordt bedoeld, ook de eenheid van datgene waarvoor elk deel bestaat: de drie verbindt gemakkelijk met één, zoals we weten, en een schrijver heeft erover gesproken als het getal van 'samengestelde volledigheid'. Het is dus een getal dat goed past bij de ordening van die organismen die als het ware ook de organen van de hele schepping zijn.

Over het getal vijf is het in dit verband moeilijker te spreken. De betekenissen die er al aan zijn toegekend passen alleen bij de mens, niet bij de lagere wezens, behalve dan dat het van menselijke zijde spreekt van gemeten capaciteit - een niet ongeschikte betekenis echter, want meten deze vijf typen in feite niet de capaciteit van datgene waarop zij van toepassing zijn? en kan het niet zo zijn dat zoals de drie spreekt van samenstelling, de vijf spreekt van functie?

Zo zouden zoogdier, vogel, vis, amfibie, reptiel ons het volledige scala van functies geven - dus de praktische betekenis van het gewervelde dier. En het is zelfs goed om na te denken of het misschien een betekenis kan hebben! in deze richting, als ons denken kinderachtig is, is het niettemin goed om te beginnen na te denken.

Maar nu moeten we bedenken dat elk van deze verdelingen een cirkel is, indien natuurlijk; als we ons vijfde punt bereikt hebben, zijn we weer op weg naar waar we begonnen zijn. Is het dan niet vreemd, dat wij in dit getal vijf, zoals reeds in een geheel ander belang bekeken, een vier en een - de vier van het scheepsel en de een van God - werkelijk samen hebben gevonden! Zo komen we, na met één te zijn begonnen, weer terug bij één: de cirkel is dus gesloten! En met een gezegende voorbode van een betekenis vol inspiratie van hoop!

Want waarom hebben onze naturalisten die gedachte van een lineaire reeks in de natuur moeten opgeven, die zelfs nu nog, door het onwillekeurig vasthouden ervan in de geest, de grote massa van systemen bederft? Waarom, maar omdat die lineaire reeks ofwel iets is waarin we vallen, steeds naar beneden zonder herstel weg van God; of, het kan zijn, stijgen, maar niet in de richting van God, en dus in resultaat nooit om Hem te bereiken? Dit is atheïstisch Darwinisme in zijn ware aard, of, aan de andere kant, louter natuurlijke goddeloosheid, die toestaat - dat de dingen van Hem komen, maar ze niet tot Hem wil laten terugkeren. Deze vijfdelige cirkel, gelezen in het licht van zijn getal, lezer - een getal dat, vergeet niet, geen van zijn ontdekkers kende als zijnde van betekenis, - vertelt ons dat de natuur een cirkel is die begint bij God en weer terugkeert naar Hem: het is een planeet die zijn baan heeft vanuit Hem, en meer; haar

functie en werk zijn om ons Zijn boodschap te brengen, en ons weer terug te leiden naar Hem.

Zo doorstaat het systeem de numerieke test goed, tot nu toe, nietwaar? Niet alleen zo, maar de getallen lijken klaar om er een rijkdom aan betekenis uit te halen, - verder dan we ons hadden kunnen voorstellen. We zijn echter pas begonnen; en moeten nu, met behulp van de heer Swainson, deze primaire typen van de natuur onderzoeken, en zien wat de interpretatie van het numerieke systeem hier nog aan kan toevoegen.

Hij zegt - 'Zoals elke natuurlijke groep eerst in drie cirkels is verdeeld, zo volgt daaruit dat er drie primaire benamingen van groepen zijn; en deze worden, zoals wij reeds hebben uitgelegd, de typische, de subtypische en de afwijkende genoemd: met deze namen drukken wij hun benaming uit, en wij zullen nu elk van hen in detail behandelen.

'Het eerste onderscheid van *typische* groepen wordt geïmpliceerd door de naam die zij dragen. De dieren die zij bevatten zijn het meest perfect georganiseerd, - dat wil zeggen, zijn begiftigd met het grootste aantal perfecties, en in staat om in de grootste mate de functies uit te voeren die kenmerkend zijn voor hun respectievelijke kringen. Dit is universeel in alle typische groepen; maar er is een duidelijk verschil tussen de typen van een typische cirkel en de typen van een afwijkende. In de eerste vinden we een combinatie van eigenschappen die als het ware in een bepaald individu is geconcentreerd, zonder dat een van deze eigenschappen in opmerkelijke mate overheerst op de andere; terwijl het in de tweede juist omgekeerd is: in deze laatste is een vermogen in de hoogste graad ontwikkeld, als om de totale afwezigheid of zeer geringe ontwikkeling van andere te compenseren.

‘Laat ons deze stelling illustreren aan de hand van bekende voorbeelden. De kraai wordt beschouwd als het type bij uitstek van alle vogels, het is ook het type van een typische cirkel. Bijgevolg verenigt hij in zichzelf een groter aantal eigenschappen dan in enig ander vogelgeslacht afzonderlijk te vinden zijn; alsof hij in feite van alle andere ordes een deel van hun bijzondere eigenschappen had genomen, om te laten zien op welke manier die gecombineerd kunnen worden. Van de roofvogels neemt dit ‘type van de types’, zoals de kraai terecht wordt genoemd, het vermogen over om in de lucht te zweven en levende vogels te grijpen, zoals de haviken, terwijl zijn gewoonte om bedorven stoffen te verorberen en de ogen van jonge dieren uit te pikken, is ontleend aan de gieren.

Van de scharrelaars of klimvogels heeft hij het vermogen om op de grond te pikken en zijn voedsel te ontdekken als het voor het oog verborgen is, terwijl de papegaaienfamilie hem zijn smaak voor plantaardig voedsel geeft, en hem voorziet van grote sluwheid, scherpzinnigheid en imitatievermogen, zelfs het imiteren van de menselijke stem. Daarna komt de orde van de steltlopers, die hun aandeel leveren aan de perfectie van de kraai door hem grote vliegcapaciteiten te geven, en een perfect vermogen om te lopen. Ten slotte dragen de watervogels hun steentje bij door deze landvogel het vermogen te geven om zich niet alleen met vis te voeden, wat hun bijzondere voedsel is, maar deze ook af en toe te vangen. Op deze wonderbaarlijke wijze vinden we de kraai gedeeltelijk belegd met de verenigde eigenschappen van alle andere vogels, terwijl hij in zijn eigen orde, die van de Insectores, of baarzen, het type bij uitstek is. Dit is dus een voorbeeld van de karakteristieke eigenschappen van het type van een typische cirkel.

‘Laten we eens kijken naar het type van een afwijkende cirkel. De specht is van deze beschrijving, want hij is het permanente type van de klimmende vogel (Scansores) , die een afwijkende stam is. In plaats van een combinatie van gediversifieerde kenmerken zoals bij de kraai, wordt de hele structuur hier aangepast aan één bepaald doel, namelijk in bomen klimmen en daaruit het toegewezen voedsel halen.’

Ik ga niet verder, want dat is niet nodig, met de lange en interessante beschrijving die volgt, van de manier waarop dit gebeurt. Het is duidelijk dat in het laatste geval de eenheid tot uiting komt in de zeer eenzijdige, of beperkte, ontwikkeling. Maar aan de andere kant wordt zij niet minder, maar meer aan de reflecterende geest getoond in dat evenwicht van eigenschappen dat we in het eerste geval vinden. Zedelijke eenheid wordt getoond in zo’n evenwicht van zedelijke eigenschappen waarin geen gebrek en geen overdaad is. Het idee wordt door onze smalle geesten beter gewaardeerd als het idee smal is. De specht is de typische klimmer, maar de kraai, de typische vogel.

Eenheid van idee, of het idee nu volledig of beperkt is, is dus het kenmerk van de typische vorm. De heer Swainson heeft niet het minste vermoeden van enige betekenis in getallen; toch heeft hij hier de gedachte zo correct weergegeven alsof hij met volledige kennis van zaken schreef. En hij voegt eraan toe: - ‘Perfectie in het aantal soorten of vormen is ook een opmerkelijk en zeer algemeen kenmerk van bij uitstek typische groepen;’ zoals gewoonlijk illustrerend met voorbeelden. Dit is inderdaad een gevolg van die volheid van idee die gevonden wordt in alles wat bij uitstek typisch is. In de kraai

hebben we het voorbeeld in de soort; maar het kan net zo goed in een geslacht, een familie of een orde.

En het is opvallend dit als volledig kenmerk van de eerste boeken van de Schrift aan te treffen. Zo heeft Genesis, dat aan het hoofd staat van de boeken van de Wet, Jesaja, het eerste boek van de Profeten, de Psalmen, die in het Hebreeuws de poëtische boeken beginnen, volledig dit karakter; en in het Nieuwe Testament zijn Mattheüs, het eerste van de Evangeliën, Romeinen van de brieven van Paulus, 1 Petrus (dat echter bij ons niet, zoals het hoort, aan het hoofd staat van de katholieke), duidelijke voorbeelden in hun respectieve afdelingen. Dit kan, samen met al het andere hier, dienen om aan te tonen hoe grondig de hand van Eén Schrijver te vinden is in zowel de boeken van de Natuur als van de Openbaring.

Laten we nu overgaan tot de subtypische groepen, en opnieuw luisteren naar Mr. Swainson: - 'II. Subtypische groepen, zoals de naam impliceert, zijn een graad lager in organisatie dan de laatst beschreven groepen, en vertonen dus een intermediair karakter tussen typische en afwijkende afdelingen. Zij omvatten niet de grootste individuen in massa, maar altijd diegenen die het krachtigst bewapend zijn, hetzij om hun eigen klasse te verwonden, hetzij om schrik aan te jagen, verwondingen te veroorzaken of ergernis te veroorzaken bij de mens. Hun neigingen zijn vaak bloeddorstig, want de meest opvallende onder hen leven van roof en leven van het bloed van andere dieren. Zij zijn, kortom, symbolisch de types van het kwaad; en op zo'n buitengewone manier is dit principe gewijzigd in de kleinere groepen, dat we zelfs onder de insecten, die geen andere kracht bezitten dan die van het veroorzaken van ergernis

of tijdelijke pijn, in de subtypische orde van de Annulosa (Aptera, Linn.), de verschillende rassen van schorpioenen, acari, spinnen, en al die afstotende insecten vinden, waarvan het uiterlijk verboden is, en waarvan de beet of steek vaak in staat is om ernstig lichamenlijk letsel toe te brengen.

Als we weer kijken naar de subtypische groepen van viervoeters en vogels, is dit principe van het kwaad in de hoogste graad ontwikkeld; beide zijn gewapend met krachtige klauwen, beide leven van geslachte slachtoffers, en beide zijn somber, on sociaal en ontembaar. De formidabele getande snavel, die roofvogels zo opvallend onderscheidt, zal worden gevonden in elke groep die hen vertegenwoordigt in de hele orde van baarzen, en deze groepen bedragen meer dan honderd. . . Zelfs in de kleinere subtypische groepen van grotere kringen, die zelf typisch zijn, komt dit buitengewone kenmerk voor, zij het in veel mindere mate.

Neem bijvoorbeeld de Amerikaanse groep van apen (Cebidæ, Sw.) die behoren tot de typische orde van de Quadrumanen; van die kring is het de subtypische groep, en we vinden dan ook dat, terwijl de familie van de echte apen (Simiadæ) van nature alleen van plantaardige voeding leeft, de Cebidæ gedeeltelijk carnivoor zijn, en dat velen rondzwerven om het leven te vernietigen door zich te voeden met insecten en zelfs kleine vogels.’

Hij geeft nog veel meer in dezelfde zin, maar dit is genoeg voor ons doel; genoeg om verbazing te wekken als daar ruimte voor is, na alles wat we al voor ons hebben gehad. Want hoe komt het nu weer dat de heer Swainson ons een van de tekens van het getal twee geeft, sterk gemarkeerd in de Schrift en in de Natuur, terwijl hij niets zegt

en weet van de betekenis van het getal dat daar naast de naam staat van de groepen waarover hij spreekt? Het is nu enige jaren geleden, dat ik bij het bestuderen van de groepering van de Psalmen, tot mijn verbazing ontdekte dat dikwijls in een tweede reeks, hetzij van kleinere afdelingen of van grotere, en dikwijls in de tweede psalm van een heel andere groep, het onderwerp op de een of andere manier de vijand was. Pas geruime tijd later vond ik de wortel van de betekenis in de natuur, twee spreken natuurlijk van verschil, dus van tegenstelling, oppositie, de vijand. En nog later vond ik in het boek van de heer Swainson deze definitie van zijn tweede subtypische groepen. Is het, met al het andere dat we op dezelfde manier hebben gezien, toeval dat het zo moet zijn? Zullen zij het zeggen die weten wat de aard van het toeval is?

Maar als het geen toeval is, wat is het dan? Is het dan niet zeker waarheid, en van God?

Tweede; niet eerste, want het kwaad is noodzakelijkerwijs inferieur aan het goede, - 'een graad lager in organisatie dan' het typische, zegt de heer Swainson. Een type van het kwaad verordend voor ons uit de dierlijke schepping, kan hij die wil vinden in Gen. 3. Is dit niet het geheim van de strijd in de natuur die om ons heen plaatsvindt, dat God ons zulke object-lessen geeft als deze? Beheerst de geestelijke wet niet nog steeds de natuurlijke wereld in dit alles?

Ongetwijfeld is er nog veel meer in deze subtypische groepen, en, als we moeten concluderen uit wat we in de Schrift vinden, zal dit aantal niet altijd een kwade betekenis hebben, maar vaak het omgekeerde. Wij volgen echter nu pas de heer Swainson, en het zal beter zijn deze dingen zich in de praktijk te laten ontwikkelen dan

ons over te geven aan wat verkeerde theorievorming kan zijn. Laten we nu overgaan tot zijn derde, of afwijkende groepen, die hij echter, omdat ze drie verschillende typen bevatten, slechts in het algemeen kan karakteriseren als afwijkend, of afwijkend van de meer typische vormen. Ik denk dat we ze beter gespecialiseerd kunnen noemen; en dan zullen we meteen zien dat hun aantal als derde groep in overeenstemming is met hun karakter. De aard van deze specialisatie zullen we leren als we ze nu afzonderlijk behandelen.

Maar deze gespecialiseerde groepen staan in relatie tot de eerste twee, als 3, 4 en 5, terwijl ze natuurlijk ook allemaal onder nummer drie vallen, als types die nauwer gespecialiseerd zijn dan de eerste twee. We moeten nog nagaan wat ze afzonderlijk betekenen. Dit is letterlijk waar, terwijl ik schrijf, dat ik zelf onderzoek doe bij mijn lezer, en hem in vertrouwen neem, en mijn gedachten hardop uitspreek, zoals ik heb gedaan in veel dat al geschreven is. Er zal dus voor ons beiden veel van de charme van een ontdekkingsreis in zitten: wie weet welke verrassingen ons te wachten staan, en met welke schatten we in de haven kunnen terugkeren? Ondertussen, omdat we Mr. Swainson als loods hebben genomen, tenminste zolang hij ons voldoening geeft, gaan we met hem verder.

Hij zegt, - 'Het zal daarom nodig zijn om afwijkende groepen te beschouwen als van nature verdeeld in drie verschillende types. Wij zullen deze voorlopig onderscheiden door de namen die wij hen hebben toegekend in de ornithologie, de enige afdeling van de zoölogie waarin zij nauwkeurig zijn getraceerd. Tegen dit plan kan worden ingebracht dat het aanduiden van een type viervoeter of insect met dezelfde term als die welke aan vogels wordt toegekend,

tot verwarring van ideeën zal leiden. Maar aan de andere kant, omdat deze typen in het hele dierenrijk bepaalde gemeenschappelijke kenmerken vertonen, zijn de voordelen van het aanduiden met gemeenschappelijke namen overduidelijk. Hierna, wanneer het onderwerp dieper is onderzocht, zullen we uitgebreidere en geschiktere namen voorstellen. Voorlopig zullen we ze daarom de Aquatische, (water) de Suctoriale (opzuigende) en de Rasoriale (ras) noemen: deze vormen samen de afwijkende cirkel van elke groep in het dierenrijk.

‘De *natatoriale* (zwemmend) of *aquatische* (water) types, vertegenwoordigd door de natatoriale orde van vogels, zoals de naam impliceert, zijn vooral bewoners van de wateren. Zij bezitten vele en opvallende eigenaardigheden, inderdaad op de meest verbazingwekkende wijze gewijzigd, maar misschien wel opvallender in alle natuurgroepen dan die van andere typen. We zullen deze kenmerken bekijken onder de hoofden structuur en economie, en onze opmerkingen illustreren met enkele bekende voorbeelden.

‘I. Wat de structuur betreft, vallen aquatische types vooral op door hun enorme omvang, de onevenredige grootte van hun hoofd en de afwezigheid of zeer geringe ontwikkeling van de voeten. Als we kijken naar de primaire afdelingen van de gewervelde dieren, zien we een van deze bijzonderheden zeer sterk gemarkeerd in de vissen, de enige klasse waarin de voeten, in alle individuen, volledig ontbreken, terwijl iedereen zich ervan bewust is dat geen vis kan bestaan, tenzij in zijn eigen element . . . . Naarmate we de meer volmaakte dieren naderen, zien we de ontwikkeling van een ander bijzonder kenmerk; namelijk een zeer grote, dikke en stompe kop, voorzien van kaken

die zeer ver kunnen uitzetten, en eindigend met een stompe of afgeknotte snuit.

Deze structuur impliceert het bijzondere vermogen om hun voedsel alleen met de mond te grijpen, zonder de hulp van poten of klauwen; en aangezien dit vermogen alleen nodig zou zijn voor dieren die van anderen leefden, vinden we overeenkomstig dat bijna alle natatoriale soorten carnivoor zijn ... . Subtypische vormen zijn, zoals we al gezien hebben, bij uitstek carnivoor, maar zij verschillen van de natatoriale (die altijd op hen volgen) hierin, dat het voedsel wordt gevangen met behulp van de klauwen, terwijl bij de typen waarover we nu spreken de mond alleen het instrument van de vangst is.

‘II. Wat de economie van de aquatische types betreft, hebben we al vooropgesteld dat ze bijna volledig vleesetend zijn - een gewoonte die natuurlijk te verwachten is bij elke groep die zich heeft aangesloten bij, of onmiddellijk opgaat in, de subtypische. We hebben gezien dat de voeten licht en vaak helemaal niet ontwikkeld zijn, en een onvermogen tot snelle beweging is het natuurlijke resultaat van een dergelijke organisatie’.

Ik heb de illustraties van de heer Swainson weggelaten, omdat ze ons nu niet van dienst zijn, hoewel we ze in de toekomst misschien min of meer nodig zullen hebben. Alles wat we nu willen is het typische idee dat we vervolgens moeten toetsen aan de betekenis van de getallen. Het getal is 3, dat hier gemakkelijk specialisatie of transformatie kan aanduiden, zoals het in uiterlijke vorm inderdaad tot in het extreme wordt uitgevoerd. Drie is ook het getal van soliditeit, dat in de volksmond wordt toegepast op bulk; maar dit is veel twijfelachtiger van toepassing. Op een strikt natatoriaal type zou het getal niet slaan,

en misschien ook geen enkel getal, en wanneer de heer Swainson de uil en de struisvogel tot dit type rekent, is het duidelijk dat hij niet kan aandringen op de absolute nauwkeurigheid van de benaming. Hij kan alleen maar bedoelen dat we in de aquatische stammen over het algemeen de beste voorbeelden van het type hebben. Ook over vleesetende gewoonten zeggen de aantallen niets.

Wat we zouden kunnen afleiden uit het numerieke stempel lijkt te zijn dat we ons in het verste uiterste van het typische bevinden, aangezien we ons in feite bijna op het tegenovergestelde punt van de cirkel bevinden, - het meest getransformeerde of vermomde: want de drie is dubbel gestempeld door zijn positie in de vijfdelige reeks en zijn positie ook als lid van de afwijkende cirkel.

Het is duidelijk dat ofwel de definitie van de heer Swainson hier enigszins faalt, ofwel de kracht om de getallen toe te passen, ofwel de getallen niet van toepassing zijn. Er is een vage gelijkenis, maar helemaal niet wat we eerder hebben gevonden, of wat we ons aangemoedigd voelden te verwachten. Aan de andere kant is er ook geen positief verschil van mening, en de aanwijzing voor een vollediger overeenkomst kan worden gevonden als we met onze gids verder gaan naar het vierde type.

‘Dit komt overeen met het fijne type bij de zangvogels, het grallatoriale (vogelgeslacht) type bij de orden van die klasse, het gliriforme type bij de viervoeters en het onisciforme en vermiforme type bij de insecten. Wij zullen echter al deze orden aanduiden onder de gemeenschappelijke naam suctoriaal, omdat die meer dan enige andere algemeen van toepassing is op de gewoonten van de hier bedoelde dieren. Een van de belangrijkste bijzonderheden van

dit type is, dat het voedsel wordt opgezogen; een voedingswijze die natuurlijk gepaard gaat met veel opmerkelijke afwijkingen van de structuur van andere soorten.

Deze zijn altijd het kleinst in omvang, het zwakst en meest weerloos in structuur, en het meest gebrekkig in de kauworganen. In al deze kenmerken staat het suctoriale type lijnrecht tegenover het natatoriale type. De suctoriale vorm verschilt ook in andere opzichten sterk van de natatoriale; er is een grote lengte of verzwakking van het lichaam, de kop is altijd erg klein, over het algemeen verlengd tot een spitse snuit, en de mond als aangepast voor het zuigen is ongewoon klein: in enkele gevallen is hij in feite niet zichtbaar. Alle dieren van dit type zijn schuw en vertonen weinig of geen neiging tot domesticatie (nestelen). Zij hebben geen offensieve bescherming, maar de natuur heeft hen, als om hen te beschermen tegen hun vijanden, begiftigd met een grote voorzichtigheid en een ongewone vitaliteit, en in veel gevallen heeft zij hen beschermd met een baardhuid, of een laag benige pantsering die hun lichaam geheel omhult en alle verwondingen afweert.’

Ook hier is het duidelijk dat er een overeenkomst is tussen het type en zijn cijferstempel. ‘Zwakte’ is ongetwijfeld een van de meest fundamentele betekenissen van het getal 4, zoals het de fundamentele gedachte is in het type hier. En als we daaraan toevoegen dat het het getal van het mineralenrijk is, zou dit ons kunnen herinneren aan de vele van deze aan wie het gegeven is, zoals aan koraal bijvoorbeeld, om voor zichzelf en in zijn eigen structuur, de kracht van het gesteente als hun verdediging te voorzien. Het suctoriële element in het type kunnen we nauwelijks verwachten aangegeven te vinden in

het nummer; maar over het geheel genomen is er een duidelijke en ongedwongen overeenkomst tussen dit en het type.

Er rest ons nog slechts één ding: - 'Het *rasoriale* type, zo genoemd in de ornithologie, is het derde en laatste dat in de afwijkende cirkel komt - welke cirkel altijd gesloten wordt door de vereniging van dit type met het

Natatoriale (zwemmend); daaruit volgt dat zij elkaar in hun algemene karakters benaderen. Ten eerste, wat betreft de vorm en structuur van *rasoriale* types. Zij zijn, in het algemeen, opmerkelijk door hun grootte; zij zijn alleen inferieur aan de *natatoriale*. Daarvan zijn ze verder te onderscheiden door de kracht en perfectie van hun voeten; de tenen daarvan zijn (bij gewervelde dieren) nooit zo aaneengesloten dat ze gebruikt kunnen worden om te zwemmen. Deze volmaaktheid is echter van een zeer bijzondere aard, want zij is beperkt tot de vermogens om op het droge te lopen of in bomen te klimmen.

Deze *scansoriale* (klimmend) krachten, in feite, hoewel af en toe gevonden in andere types, zijn zo zeer frequent en opmerkelijk in deze, dat het kan worden beschouwd als een van de eigenaardigheden van de *rasoriale* structuur. Dit is het type dat zo opmerkelijk is voor de grootste ontwikkeling van de staart; en voor die aanhangsels, ter versiering of verdediging, die het hoofd versieren ... Maar het gebeurt zelden dat deze beide bijzonderheden in dezelfde groep verenigd zijn . . . Het voedsel, in overeenstemming met hun aanleg, is bijna altijd plantaardig . . . Dit is weer een van de sterke punten van tegenstelling tussen dit en het [*natatoriale*] type.

‘Maar wat het type dat wij nu beschrijven vooral onderscheidt, is de superieure graad van intelligentie en volgzaamheid die door alle groepen gewervelde dieren loopt die er toe behoren. Het schijnt verordend te zijn door de Almachtige Wijsheid, dat er één type zou zijn boven alle andere, waarvan de krachten meer in het bijzonder aan de mens zouden worden gewijd, en die een aanleg en een neiging zouden tonen om zich aan zijn heerschappij te onderwerpen, ver boven alle andere geschapen dingen. Dit is het grote kenmerk van alle rasgebonden typen onder de meer perfect gevormde gewervelde dieren, waarvan de grootte of structuur op enigerlei wijze is aangepast aan het voorgestelde doel. Dit principe van de natuur werd gedeeltelijk waargenomen door Linnæus; een overeenkomst, inderdaad, zo duidelijk voor de gewoonste waarnemer, dat we alleen maar verbaasd kunnen zijn dat het ooit door iemand in twijfel is getrokken, veel meer door hen die naturalisten zijn ... . Al onze viervoeters van last of voedsel zijn afkomstig van de Ungulata. Het paard, de os, het schaap en de geit komen voor in onze weiden en graslanden; terwijl de hond een rasachtig type is van de Fercæ.’

Ik heb zoveel geciteerd om de karakters van dit type duidelijk voor ons te hebben. Op het eerste gezicht lijkt het alsof ze ons niet van dienst kunnen zijn, want we hebben al bekend hoe weinig de gedachten die onder dit getal 5 vallen, van toepassing zijn op de lagere schepping. Maar het is een van de vele aanmoedigingen die wij gedurende dit hele onderzoek hebben gevonden, dat de getallen niet alleen interpreteren, maar ook interpretatie ontvangen van de natuur; en zo is het ook in dit geval. Het getal vijf, toegepast op de mens, spreekt van de mens met God, waarbij de 4 van het schepsel wordt toegevoegd aan de 1 van de Schepper; en wij hebben dit reeds

naar voren gebracht om aan te tonen dat met 5 de cirkel zich dus sluit.

Maar in de lagere sfeer waarin wij nu doordrongen zijn, stelt de 1 in plaats van God de mens voor, maar de mens als Zijn plaatsvervanger en naar Zijn beeld. Zo is dit laatste karakter van het rasorial type, zoals beschreven door Mr. Swainson, de 'geschiktheid en aanleg' van hen die het voorbeeld geven 'om zich te onderwerpen aan zijn heerschappij,' zeker zo opmerkelijk als onverwacht een illustratie van het getal voor ons. De mens met God betekent de mens onderworpen aan Hem, onder Zijn heerschappij; hier hebben we de schaduw daarvan in de lagere schepselen.

En zo, mogen wij niet zeggen, aan het einde van het overzicht van het schepsel, worden wij er door deze voorbeelden aan herinnerd dat zij in de hand van de mens zijn gelegd om zijn dienaren te zijn, - een goede en noodzakelijke vermaning van de hand die alles schenkt, en om eerbiedig zijn gaven aan te nemen - gaven, maar dus vertrouwt, zoals dit getal 5 het getal is dat ook spreekt van onze eigen verantwoordelijkheid, en van de rekenschap die wij moeten afleggen aan Hem die de gave heeft geschonken.

10. Onder de schepselen

Misschien moet ik voor mijn eigen eer hier stoppen. Misschien zelfs voor de zaak die ik hoop te dienen - namelijk anderen ertoe brengen Gods gave aan ons van de schepselen en het volle doel van deze gave van God meer te waarderen - kan ik beter stoppen, tevreden met wat ik hoop aan verlangen te hebben bereikt, dan verder te gaan om te laten zien hoe klein de afstand is die ik op deze uitnodigende gebieden heb afgelegd. Ik geef toe dat bij mij dat impulsieve zelf waarover de hertog van Argyll tot ons heeft gesproken, misschien de stem weigert van die kalme hogere wijsheid die eerder gehoord zou moeten worden, wanneer ik de moeilijkheden onder ogen probeer te zien van de praktische toepassing van zulke principes als we hebben overwogen, en mijn lezer oog in oog met de natuur breng.

Laten we toegeven dat we een echte glimp van de goddelijke kant in haar hebben opgevangen, - een Stem hebben gehoord die vreemd is aan haar vertrouwdheid, - een Stem die toch klinkt als een stem van thuis, waar we haar ook horen, - ook principes hebben gekregen, die niet alleen wonderbaarlijk de testen hebben doorstaan waaraan we ze hebben onderworpen, alles wat in redelijkheid moet worden toegegeven, maar toch lijken we weinig toegerust, na alles, voor wat nu duidelijk voor ons ligt.

Deze natuurtypen, hoewel echt, zijn nog maar heel licht geschetst; hun innerlijke betekenis, waarvoor ze, zou de Geestelijke Wet zeggen, vooral moeten bestaan, is nog meer een hint dan een

openbaring; andere, nog onbekende principes kunnen (en zullen zeer waarschijnlijk) binnenkomen om de toepassing te wijzigen van die welke we in zekere mate hebben geleerd.¹⁰ Dit alles is waar, en toch moeten we doorgaan. ‘Ieder die zoekt, vindt’ is een motto dat we nog steeds als aanmoediging kunnen gebruiken. En hebben we niet veel gevonden onderweg? Het kan zijn dat het boek van onze Vader over de natuur, net als zijn andere boek van genade, minder de geleerdheid van de wijsgeer vereist om het te lezen dan de leergierige geest van het kleine kind.

Een van de eerste plaatsen waar wij onze vader Adam vóór de val aantreffen, is bij de schepselen: ‘En de Here God formeerde uit de grond al het gedierte des velds en al het gevogelte des lichts, en bracht ze tot Adam, om te zien’ - opdat Adam zou zien - ‘hoe hij ze noemen zou; en hoe Adam elk levend wezen noemde, zo was zijn naam. En Adam gaf namen aan al het vee en aan al het gevogelte in de lucht en aan al het gedierte op het veld.’

Dus een van de eerste lessen van de mens was een les in zoölogie; want het geven van namen aan alle schepselen impliceert zeker intelligentie over hen; en de namen stonden voor kwaliteiten in hen die konden worden en werden onderscheiden. Adam bezat geen andere taal dan zijn eigen, en kon de leegheid van een naam zonder betekenis niet verbergen in prachtig Grieks, zoals onze zoölogen nu

---

10   Daarom moet worden opgemerkt dat niemand moet veronderstellen dat wij het hele systeem van de heren McLeay en Swainson overhaast onderschrijven. Wij geloven dat er waarheid in zit; maar dat is verre van te zeggen dat het de hele waarheid is; wij aanvaarden het niet volledig en veroordelen het ook niet vanwege gebreken of fouten die kleven aan alles wat louter menselijk is. In het werk en het Woord van God alleen zijn die er niet.

doen. Zouden we ons die eerste namen kunnen herinneren, zoals we nu niet kunnen, dan zouden we zeker een overtuigend bewijs vinden dat Adam een volwassen man was, en dat de natuur hem op een andere manier aansprak dan nu het geval is, uit onze zoölogische leerboeken. Inderdaad, de Hebreeuwse namen, die niet ver van die van Adam moeten staan, zouden wel eens een schat kunnen bevatten die op deze manier op de onderzoeker wacht. Sindsdien hebben we de vormen ontleed, en te veel het leven en de kracht verloren.

Wij zullen echter niet theoretiseren; wij zullen naar het buitenland gaan en de frisse lucht inademen van Gods wereld, waarin, laten wij niet vergeten, geen mus op de grond valt zonder Hem, en Hij de lelies van het veld bekleedt met een heerlijkheid die die van Salomo overtreft. Onze belangstelling ervoor kan heel goed worden geïnspireerd door Zijn belangstelling en wat wij daarin van Hem vinden is in waarheid slechts gemeenschap met Hem.

Ervan uitgaande dat wat het duidelijkst is geschreven, en verlangend om, als inleiding op al het andere, het algemene plan van de schepping te krijgen, laten we dan nu kort het dierenrijk behandelen, om de verdeling ervan te bestuderen - natuurlijk de grootste.

De typen waarover wij hebben gesproken, gelden alleen voor de indeling van het dierenrijk; maar het numerieke systeem gaat, zoals wij hebben gezien, verder en kenmerkt de gehele natuur. Wij kunnen het tenminste als een vast principe beschouwen, dat waar de getallen zich ook bevinden, zij bedoeld zijn om tot ons te spreken; zij hebben een reden in het goddelijke, en een reden die openstaat om door ons ontdekt te worden in een mate die praktisch onbeperkt is, behalve door ongelof. Wat van de rede is, is bedoeld als een beroep op de

rede; Gods geschreven Woord is altijd de uitlegger van de duistere en parabolische uitspraken van het boek der natuur. Dit zullen wij, hoe vaster wij het begrijpen en hoe getrouwer wij ons eraan houden, evenredig vruchtbaar vinden als een beginsel Ik doe een beroep op de lezer als wij het niet zo gevonden hebben.

De koninkrijken van de natuur zijn niet vijf, noch drie, maar vier. De organische koninkrijken zijn echter drie; maar zij vormen geen cirkel. Aan de andere kant spreken hun 3 en 1, zoals we gezien hebben, van de manifestatie van de Schepper in het schepsel, en rechtvaardigen ze ons onderzoek daarin, opdat we Hem erin vinden. Een onbedoelde daad zou Hem niet waardig zijn; wij zullen Hem die niet toeschrijven.

Zijn er vijf soorten vormen in het dierenrijk? Hierop zijn natuurlijk verschillende antwoorden mogelijk. Wij zijn niet van plan ze te bespreken. De tendens is nu weg van de gedachte aan oorspronkelijke types. Een gedachteloze evolutie zou natuurlijk op haar eigen blinde manier werken 'De ervaring heeft geleerd,' zegt Dawson, 'dat die naturalisten die het idee van een intelligent plan als belichaamd in de natuur verwerpen, en het beschouwen als een louter toevallig product van tegenstrijdige krachten en neigingen, noodzakelijkerwijs tot irrationele wijzen van classificatie komen.'

Cuvier verdeelde de dieren in vier hoofdgroepen, gebaseerd op de structuur. Deze indelingen zijn die van Vertebraten, Geleedpotigen, Weekdieren en Radiaten. Prof. Henry James Clark heeft in zijn 'Mind in Nature' uitvoerig gepleit voor een vijfde indeling, die nu algemeen wordt aanvaard, die van de Protozoa; en het is deze indeling die ik voorstel op te nemen en te onderzoeken in het licht van de kennis die we reeds hebben opgedaan. We zullen ze als volgt rangschikken: -

1. Vertebrata (gewervelden)
2. Articulata (gelede)
3. Protozoa (protozoen / ronde)
4. Radiata (stervormig)
5. Mollusca (weekdieren)

Als dit een cirkel is, zoals ons verteld is, kunnen we, om een natuurlijke rangschikking te maken, de cirkel op elk punt binnen de cirkel volgen. We beginnen daarom met de eenvoudigste, want laagste vorm, de Protozoa.

‘Het type van deze afdeling,’ zegt Prof. Clark, ‘wordt gevonden in zijn relatie tot een spiraal; het is het schuine of spiraalvormige type.’

Hiervan geeft hij vele voorbeelden, waarbij hij in details treedt, waarvan het voor ons doel volkomen nutteloos zou zijn hem te volgen. Het eenvoudige feit is wat ons interesseert; want het spiraaltype is (zoals blijkt uit de rangschikking van de bladeren en bloemen) dat van het plantenrijk en het daaraan verbonden getal (3) is dat van het plantenrijk. Hierin, ook de laagste afdeling onder de dieren, bevinden zich de vormen die eigenlijk het dichtst bij de planten staan, die, vreemd genoeg, het dierenrijk het meest benaderen in hun laagste vormen.

De vormen hier zijn meestal microscopisch, en onthullen hun structuur alleen aan de geoefende waarnemer. Het is dus geen wonder dat hierover gediscussieerd wordt; en het is voor ons ook niet mogelijk om aan deze discussies deel te nemen, zelfs als we er

de bekwaamheid voor hadden (wat we niet hebben). Wij moeten degenen die dat wensen verwijzen naar het boek van Prof. Clark.

De Protozoa staan in hun minuscule afmetingen zeker in contrast met de opmerkingen van de heer Swainson over aquatische soorten, hoewel ze aquatisch zijn. Hij plaatst ze inderdaad in zijn vierde groep, samen met de zoöfyten (koralen, enz.); maar dit zullen we moeten bekijken als we bij deze komen. Als we ze in deze derde groep plaatsen, hebben we alleen het feit dat ze het verst verwijderd zijn van typische vormen, waarover geen twijfel bestaat, en hun spiraalvormige structuur en andere assimilatie aan plantaardige vormen. Maar van deze lage wezens weten we te weinig om met veel begrip te kunnen spreken.

Toch kunnen we zelfs hier feiten vinden van een zeer merkwaardig belang, maar eerder door deze relatie met het plantaardige dan door enig inzicht in de aard van deze dierlijke wezens. Kunnen we een 'geestelijke wet' vinden in een spiraalvormig type? De bladschikking van de plant kan een antwoord geven, vreemd genoeg verbonden met de loop van de sterren! Maar is het niet allemaal één universum, het werk van één hand? Is ons niet geleerd dat één mysterieuze wet de val van de appel verbindt met de loop van de sterren? Het is eenvoudige en vertrouwde kennis.

Prof. Cooke geeft ons, uit zijn bekende boek, de wet in kwestie.¹¹

---

11 Religion and Chemistry: A Re-statement of an Old Argument (Herziene uitgave, pp. 271-275).

‘Als wij de omwentelingsperioden [van de planeten] rond de zon vergelijken, uitgedrukt in dagen, zullen wij een andere eenvoudige numerieke relatie vinden, zoals blijkt uit de volgende tabel-

Law of Periodic Times.

	Observed.	Theoretical.	Fractions.
Neptune.....	60,129	62,000	
Uranus.....	30,687	31,000	$\frac{1}{2}$
Saturn.....	10,759	10,333	$\frac{1}{3}$
Jupiter.....	4,333	4,133	$\frac{2}{5}$
Asteroids.....	1,200 to 2,000	1,550	$\frac{3}{8}$
Mars.....	687	596	$\frac{5}{13}$
Earth.....	365	366	$\frac{8}{13}$ } $\frac{8}{21}$
Venus.....	225	227	$\frac{1}{2}$ } $\frac{8}{21}$
Mercury.....	88	87	$\frac{1}{3}$

‘Men zal merken dat de periode van Uranus de helft is van die van Neptunus, de periode van Saturnus een derde van die van Uranus, de periode van Jupiter ongeveer twee vijfde van die van Saturnus, de periode van de planetoïden ongeveer drie achtste van die van Jupiter, de periode van Mars ongeveer vijf dertiende van die van de planetoïden, de periode van Venus ongeveer acht eenentwintigste van die van Mars en de periode van Mercurius ongeveer dertien vierendertigste van die van Venus. De opeenvolgende fracties zijn heel eenvoudig aan elkaar gerelateerd, zoals meteen zal blijken als je ze in een reeks schrijft: - $1/2$, $1/3$ $2/5$, $3/8$, $5/13$, $8/21$, $13/34$, enz.

‘Merk op dat na de eerste twee, elke volgende breuk wordt verkregen door de tellers van de twee voorgaande breuken op te tellen voor

een nieuwe teller. Van deze reeks is de aarde echter uitgesloten. Haar omwentelingstijd is bijna precies acht dertiende van die van Mars, en die van Venus bijna dertien eenentwintigste van die van de aarde; maar hoewel deze fracties niet in de bovenstaande reeks vallen, zijn ze lid van een aanvullende reeks die begint met - $1/2$, $2/3$, $3/5$, $5/8$, $8/13$, $13/21$, enz;

‘Deze eenvoudige relatie is ontdekt door Prof. Peirce, en hij heeft een verklaring voorgesteld voor de afwijking die de aarde vertoont. Maar het is niet belangrijk bij dit punt stil te staan. Mijn enige doel was te laten zien dat er eenvoudige numerieke relaties voorkomen in het planetenstelsel, en dit is, naar ik vertrouw, volledig geïllustreerd.’

Een moment, om de theologische fantasie uit te leven van een geest die bedwelmd is door de rede. Ik heb geen geestelijk begrip van de formule hier, en kan er niets over zeggen; maar deze uitzonderlijke relatie van de aarde lijkt een aantekening te zijn van - is zeker in vreemde overeenstemming met - haar uitzonderlijke relatie geestelijk tot de andere schepselen van God, nietwaar?

Merk dan op, - ‘want gij ondergaat de dwazen graag, daar gij zelf wijs zijt,’ - dat de aarde tenslotte wordt teruggebracht tot gehoorzaamheid aan de wet: zij wordt niet achtergelaten als een afwijking onder de planeten, maar teruggebracht, mogen wij niet zeggen? En hoe? Door een nieuw begin en een nieuwe wet, die toch eindelijk in harmonie valt met de oude oudere!!! Is het wat genade heet, en in ieder geval daadwerkelijk voor ons heeft gedaan?

Kijk verder een beetje terug. Achter Mars vinden we in de tabel die vreemde groep asteroïden, die mij, en ik neem aan ook anderen,

altijd heeft doen denken aan een catastrofe onder de sterren; ze lijken zo op verbrijzelde fragmenten van een wereld die was. Hier wordt echter in het algemeen de orde gehandhaafd, maar onder hen, zoals we kunnen zeggen, niet door hen. Men moet een gemiddelde vinden tussen de vele verschillen, alsof de wet hen slechts verbond als heersende ondanks de tegenstelling. Was er inderdaad een dergelijke breuk, voordat de aarde haar baan verliet, toen de engelen in opstand kwamen?

En toch was er toen geen nieuw begin! Dat begon met - aarde? Nee, maar met een planeet die in de oude orde op haar juiste plaats staat, zoals Mars tussen de asteroïden en de aarde staat, terwijl zij het nieuwe begint! Gezegend zij God, er is inderdaad Eén gekomen in de gelederen van de gehoorzamen, nieuw hoofd van zegen voor een herstelde aarde, met wie alles opnieuw begint! Lezer, hebt u Zijn naam aangenomen en uw plaats ingenomen in de nieuwe orde van dingen die in harmonie zijn met de oude? Wilt u een evangelie geloven dat de sterren, in het licht van de wetenschap van de dag, zo overtuigend prediken?

Nou, we hebben gedwaald: we zullen terugkeren. Weet u dat het slechts de tabellen van de heer Cooke waren, en zijn uiteenzetting ervan, die mij zojuist hebben gebracht tot wat geheel nieuwe gedachten voor mij zijn, en de impuls om ze aan u te geven, lezer, heb ik niet willen weerstaan. Als al het andere er vol van is, moet er dan niet ook een evangelie van de sterren zijn?

Maar om verder te gaan met Prof. Cooke: - 'Gaan we nu naar het plantenrijk, dan vinden we opnieuw dezelfde getallenwetten. De bladeren van een plant staan altijd in spiralen om de stengel. Als

we bij een blad beginnen en het aantal bladeren rond de stengel en het aantal omwentelingen van de spiraal tellen tot we bij een tweede blad boven het eerste komen, -vinden we dat voor een bepaalde plant, zoals bijvoorbeeld een appelboom, het aantal bladeren en het aantal omwentelingen van de spiraal altijd absoluut gelijk zijn. De eenvoudigste opstelling is die waarbij het toeval zich voordoet bij het tweede blad, na een enkele omwenteling van de spiraal; en dit kan worden uitgedrukt door de breuk $1/2$, waarvan de teller het aantal omwentelingen van de spiraal aangeeft, en de noemer het aantal bladeren.

De volgende eenvoudigste opstelling is die waarbij het toeval zich voordoet bij het derde blad, na één omwenteling van de spiraal, en kan worden uitgedrukt door de breuk $1/3$. Deze twee delen drukken respectievelijk de grootste en de kleinste waargenomen afwijking tussen twee opeenvolgende bladeren uit. De hoek tussen twee opeenvolgende bladeren is dus groter dan 180° of de helft van de omtrek van de stengel, of kleiner dan 120° of een derde van de omtrek. De eenvoudigste opstelling is die waarbij het toeval zich voordoet bij het vijfde blad, na twee omwentelingen van de spiraal, zoals in de voorgaande figuren. Andere voorbeelden worden gegeven in de tabel die volgt, en men zal zien dat we precies dezelfde reeks gedeelten hebben in de schikking van bladeren rond de stam van een plant die voorkomt in de perioden van de planeten. De delen van deze reeks zijn allemaal geleidelijke benaderingen van een gemiddelde delen tussen $1/2$ en $1/3$, die de bladeren een zo gelijkmatig mogelijke verdeling zou geven en het grootste oppervlak aan de zon zou blootstellen.'

Dus de Hand die de bladeren van de planten heeft gerangschikt, heeft ook de banen van de planeten gerangschikt. Maar de overeenkomst is nog niet helemaal duidelijk. Want de banen van de planeten zouden elliptisch zijn, terwijl de lijn die de bladeren van een plant zou verbinden spiraalvormig is? Maar als we in aanmerking nemen dat de zon, met al haar planeten erbij, door de ruimte beweegt in een baan, ongetwijfeld van zichzelf, (want elk ding in de hemel is gehoorzaam aan de wet,) dan worden deze elliptische banen in feite spiraalvormige banen, en is de overeenkomst tussen de plantaardige en de planetaire wereld vervolmaakt.

Wat is de spirituele betekenis van de spiraal, zo geïnterpreteerd? In de planeet is het vooruitgang; in de plant, opwaarts; - orbitaal, kunnen we zeggen, in elk geval, of gehoorzaam aan het centrum; in de plant, een wet van groei, van ontwikkeling en productie Hoe goed past het bij deze derde plaats waarin we het vinden in de Protozoan! Hier inderdaad in minuscule vormen, als om ons laagheid te leren als de begeleiding van deze opwaartse tendens. Het is in onze kleinheid dat wij opklimmen naar God, en, gezegend zij God! het is in gehoorzaamheid, en als verbonden met ons Centrum ook, dat wij dit doen. Heiliging is voor ons de opwaartse spiraal: heiligheid is hemelsheid. Kunnen deze laagste der schepselen ons dit vertellen?

Maar we moeten het definitieve antwoord uitstellen tot we de zoölogische cirkel hebben onderzocht. Totdat we het verband hebben gevonden, zou Mr. Swainson ons vertellen dat we geen enkel lid ervan in de plaats kunnen stellen. Laten we verder gaan met de -

Radiata (stervormig)

Hier vinden we de derde afdeling van Swainson, samen met een deel van zijn vierde, onder de naam *Acrita*, die de koralen en andere dieren omvat die vroeger *Zoophytes* werden genoemd, evenals die van de laatste afdeling. Prof. Clark, wiens indeling hier wordt gevolgd, behoudt de oude Cuvieriaanse indeling, met alleen de scheiding van de *Protozoa* daarvan.

Het type vorm wordt aangegeven door de naam.

Een typische radiate: drie polypes van rood koraal

‘Er is een regelmatige rangschikking van delen rond een gemeenschappelijk centrum, zoals bij de zeester of de zeeanemoon, die in de meest karakteristieke vormen slechts herhalingen van elkaar zijn; en een of meer van hen kunnen worden verwijderd zonder de functies van de rest te schaden. In de meeste gevallen worden zo verloren delen vervangen door een nieuwe groei; en niet zelden blijkt dat deze delen zelf de hele structuur kunnen reproduceren.’

In dit laatste opzicht vertonen zij, naar men zegt, een verwantschap met het plantenrijk, evenals in hun cirkelvormige symmetrie, zodat zij soms ‘de bloemen van het dierenrijk’ worden genoemd - ja,

vroeger werden zij vaak voor bloemen aangezien. Als vierde afdeling staan zij echter tegenover het mineralenrijk, en de radiale symmetrie is zowel die van het kristal (zoals in de sneeuwvlok) als die van de plant. Het is ook in deze divisie dat we de koralen vinden die hun massa's daadwerkelijk als steen ophopen. Dit koraal is een interne en geen externe afscheiding, en vormt zowel de steun als de schuilplaats van de polype. De zee-egels en zee-sterren bedekken zich met kalkproeven. De dierlijke functies zijn bijna op hun laagste gevoel en beweging zijn zowel torpide.¹² (traag/sloom)

Aan de andere kant zal worden opgemerkt dat het vermogen tot deling dat de Radiate kenmerkt, strikt overeenkomt met hun numerieke plaats. Vier is het eerste getal dat tot deling in staat is.

Hun numerieke plaats lijkt dus volledig gerechtvaardigd. Het getal 4 spreekt van zwakheid en passiviteit, waarvoor de kracht van de rots hun verdediging is, niet alleen naar buiten toe, zoals we gezien hebben, maar ook naar binnen toe, - kracht opgenomen en ervaren,¹³ hun eigen en toch niet hun eigen. Zo is het dat de ware ervaring van de kracht van de Rots - van goddelijke kracht - niet iets van ons maakt, maar alles van God. We blijven wat we ooit waren. 'Vertrouwen in het vlees' wordt verbroken, en alle zelfvertrouwen wordt herkend als vertrouwen in het vlees.

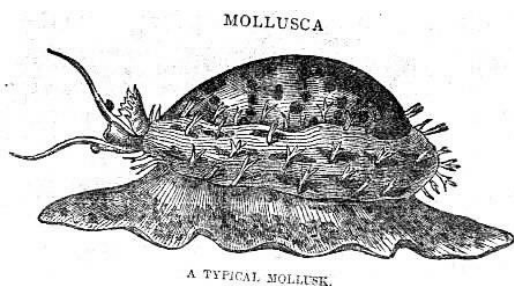
12 Hier lijkt inderdaad een contrast met de activiteit die de heer Swainson toeschrijft aan het 'suctoriale' type; maar het zal worden opgemerkt dat hij zijn opmerkingen hierover beperkt tot de Vertebrata. Het nummer zegt er niets over.

13 In de zee-egels en zee-sterren, uiterlijk; maar zij worden nu niet beschouwd als typisch voor de Radiata.

Hier kunnen we gemakkelijk het verwijt tegenkomen van torpiditeit en passiviteit, zoals we die aantreffen bij de Radiata. Sensatie en beweging kunnen op een laag pitje lijken. In feite geeft het begrip van God voor ons rust en geduld; en als 'geduld haar volmaakte werk heeft', zijn we 'volmaakt en compleet, het ontbreekt ons aan niets'. Daaruit volgt de stilte die zo weinig begrepen wordt, en waarvoor zelfs de Maria's van hun eigen soort zich wenden tot de Maria's die aan Zijn voeten zitten, en hen plechtig berispen voor de Heer. Maar het is geen geesteloosheid, noch zorgeloosheid, alleen de beheersende kracht van Zijn aanwezigheid over de ziel; en Hij zal het rechtvaardigen.

Het zal goed zijn als we de les die ons door deze nederige schepsels wordt gegeven, snel in de vingers krijgen. Als de luiaard zijn les kan krijgen van de mier, kan het rusteloze hart leren van de koraalbloesem. van de rots. God heeft de natuur gevuld met deze beelden, predikend voor het oog, hoewel, helaas! ogen hebbend, wij niet zien.

Maar we moeten doorgaan. De vijfde klasse, voor Mr Swainson en voor ons, is nu het mollusc. De weekdieren reiken duidelijk naar de

Vertebrata, en zijn qua karakter tussen deze en de Radiata. De herhaling van onderdelen en de radiale symmetrie zijn verdwenen, het lichaam van de weekdieren is 'monomeer' - een

ondeelbare eenheid: Aan de andere kant blijft de traagheid van beweging in het algemeen de dierlijke functies zijn alleen iets meer ontwikkeld dan in het laatste geval. Het lichaam van de Mollusca is bijna volledig bezet door de organen van voeding en de organen van de sensatie en voortbeweging zijn volledig ondergeschikt aan de levering van deze.

We vinden in de laagste stammen van deze groep levende wezens die vastzitten aan één plek gedurende de vroegste periode van hun leven, en die nauwelijks zoveel bewegingskracht in zich hebben als de individuele poliepen in een massa koraal; en toch vertonen deze een krachtig en complex. spijsverteringsapparaat; een regelmatige bloedsomloop, en een actieve ademhaling. Maar we vinden nergens, in het hele dierenrijk, dat de vorm van deze organen de vorm van het lichaam bepaalt; ze passen zich eerder aan aan het type dat de structuur overheerst, en dat voornamelijk tot uiting komt in de rangschikking van de voortbewegingsorganen. Zo heeft de maag van de zeester een uitsteeksel in elke straal, terwijl we bij de Articulata daarentegen de spijsverteringsholte verlengd zien tot een buis, in overeenstemming met de vorm die het lichaam daar bezit.

‘Zo zien we dat het organische levensapparaat, wat betreft uitwendige vorm en rangschikking, geen vastomlijnd eigen plan heeft, en dat er bij de Mollusca geen algemeen type is waaraan het kan worden aangepast. Daarom varieert de vorm van het lichaam zeer sterk in die klassen waarin het geheel of hoofdzakelijk uit deze organen bestaat, en er kan geen algemeen karakter worden gegeven dat van toepassing is op alle of zelfs maar een groot deel van de dieren die er deel van uitmaken’ (Carpenter’s Zoology).

Bij een groot deel van het subkoninkrijk is het lichaam dus, zoals men kan zeggen, vormloos, maar wat hen, voor de massa, het meeste belang geeft is de vaak grote en merkwaardig gemaakte schelp, waardoor ze bekend staan als 'schelpvissen'. De schoonheid van vorm en kleur die bij het dier zelf ontbreekt, wordt aan de schelp gegeven, maar voor het dier zelf, behalve als schuilplaats, is de schelp blijkbaar van weinig belang; en al deze uitgebreide versiering lijkt overbodig. De schelp is na de dood van het dier het enige dat overblijft om het dier aan te herkennen, want het lichaam (zoals de naam van de groep aangeeft) is helemaal zacht en verdwijnt, terwijl de schelp daarentegen onaangetast blijft.

De 4 en 1 zijn dus gemakkelijk te herkennen in dit subkoninkrijk. De lichamelijke zwakte en de rotsachtige beschutting van de Radiate vinden hun plaats in de Mollusk, die zich toch verheft tot een ondeelbare eenheid, geheel tegengesteld aan wat we vinden in de andere, waarbij in de hogere vormen hoofdkenmerken worden ontwikkeld, en zelfs een interne kraakbenige schede voor de zenuwcentra, die deze dieren gelijkstelt aan de Vertebrata.

Maar hoe zit het met de numerieke stempel in zijn innerlijke betekenis? Hoe geldt de geestelijke wet ook alweer met betrekking tot dit getal 5, dat op het eerste gezicht zo weinig lijkt te kunnen worden toegepast op deze lagere wezens? Laten we zien of we het kunnen begrijpen.

Het getal 5 heeft, zoals wij gezien hebben, als fundamentele betekenis de gedachte aan de mens in zijn zwakheid ten opzichte van de almachtige God. Wij hebben het gezien als het centrum van alle harmonie voor de mens om hier op zijn plaats te zijn, in schepsel-

niets, maar met God zijn God. Christus, in zijn naam 'Emmanuel', brengt deze twee samen, - is voor de mens deze God in relatie, zijn kracht, zijn schuilplaats. Hoe mooi spreekt de zwakke Mollusk in zijn schuilplaats daarover!

Maar niet, zoals men in eerste instantie zou denken, de les van de Radiate overnieuw. De kracht die daar in de zwakheid wordt gevonden, beeldt een kracht uit die doordrongen en innerlijk is. De rots die daar schuilt is nog binnenin (in wat het meest typisch is). Alleen in de Mollusk is hij werkelijk gescheiden van, maar in intieme omgang met het wezen dat hij beschermt. 'Gij zijt mijn schuilplaats,' - 'Gij zijt onze woonplaats geweest,' (Ps. 32:7; 90:1,) wordt alleen ten volle naar voren gebracht in dit type, van de vorm. Hoe waar is het hier dat het weekdier zich in zijn schelp verbergt! Niet alleen als zijn schuilplaats, laten we dat niet vergeten, maar als het geven van alle eer aan zijn schuilplaats! Hoe prachtig zijn, in dit licht, het schilderen en beeldhouwen van deze prachtige schelpen! Want - laten we er nogmaals aan denken - het is het weekdier dat zijn schelp maakt; en zo maken wij, door onze eigen ontvankelijkheid voor de goddelijke openbaring, (zoals het wezen dat we beschouwen, door zijn ontvankelijkheid voor licht en lucht en voedsel, de goddelijke voorziening voor hem,) ieder voor zich, degene met wie we gaan.

Laten we ons dus niet verbazen over de grote verscheidenheid en het verschil in schoonheid van deze schelpen; of dat er ook naakte weekdieren zijn, die van hun type afdwalen. De natuur toont ons niet alleen wat normaal is, maar het hele scala van wat bestaat. En met wie van ons is de God die hij gaat de al glorieuze God die hij zou moeten zijn? Hoe gezegend nog om, in onze mate, Hem te kunnen

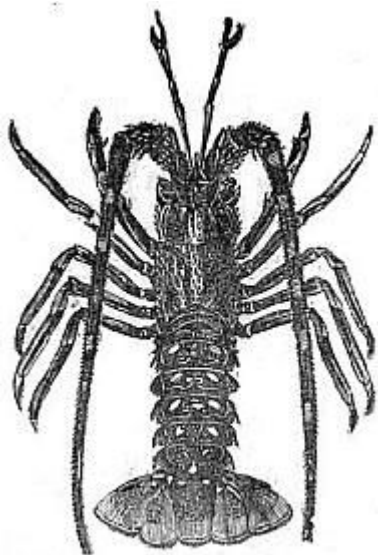
verheerlijken! Laat het wezen dat zijn omhulsel versiert en niet zichzelf ons tonen wat het zekere teken is van iemand die met God wandelt. En laat de zwakke en vergankelijke aard van het wezen dat zijn toevlucht zoekt in de schelp, vergeleken met de duurzaamheid en schoonheid van de schelp zelf, ons waarschuwen hoe de glorie van de mens zal vergaan, maar de glorie van de Heer eeuwig zal blijven!

We mogen het weekdier echter niet verlaten voordat we hebben opgemerkt dat datgene wat erin ontwikkeld is, vooral de voedende functie is. De spijsvertering is overal haar sterkste punt, zoals we hebben gezien: zij is daarvoor gemaakt, als we dat mogen zeggen; en dit is van de allereenvoudigste toepassing met betrekking tot de geestelijke gedachte die haar beheerst - waarvan zij de uitdrukking is. Wij moeten ontvangen van Hem aan wie wij geven, want van Hem alleen geven wij. Zij die de kruik met zalf voor Christus' hoofd had, is die Maria die haar plaats eerst aan Zijn voeten had; en als wij haar in het laatste willen navolgen, moeten wij bekwaamheid verwerven waar zij dat deed. Het is een goed deel dat niet zal worden weggenomen, hoewel de dienst waartoe het leidt misschien net zo weinig gewaardeerd wordt, zelfs door discipelen, als het hare was.

In de volgorde waarin we zijn voortgegaan, zou de volgende groep die we moeten bekijken de Vertebrata zijn; maar omdat dit het meest uitgebreide type van allemaal is, en vergeleken moet worden met de rest, zullen we het nu van de andere kant benaderen, en voor dit doel eerst de - *Articulata* behandelen.

Articulata (Gelede)

Een typisch *Articulaat*.

Deze vormen voor de heer Swainson en ons de tweede of subtypische groep, - een zeer duidelijke en gemakkelijk te begrijpen, maar ook buitengewoon talrijke groep. Samen met insecten, schaaldieren en wormen is het aantal groter dan dat van alle andere subkingen samen. Volgens het karakter dat Mr. Swainson toeschrijft aan de subtypische groepen, zullen we bereid zijn om het de meest agressieve en destructieve van alle soorten te vinden; maar, zoals we al hebben laten doorschemeren,

moeten we het daarom niet beperken tot wat significant is voor het kwaad. Strijd en vernietiging, hoewel natuurlijk verbonden met een slechte staat, zijn daarom niet noodzakelijkerwijs zelf slecht: verre van dat. Christus is gekomen om 'de werken van de duivel te vernietigen' en 'hem die de macht van de dood heeft', dat wil zeggen de duivel zelf. En wij zijn allen ingelijfd in deze strijd; de mensen van Christus zijn Zijn soldaten, en moeten 'een goede oorlog voeren', 'de strijd des geloofs', 'ernstig strijden', 'worstelen met de overheden en machten'. En hoewel 'de wapens van onze strijd niet vleselijk zijn', zijn ze 'machtig door God, om bolwerken neer te halen'.

Het getal 2 is op de Articulata op de meest perfecte manier gestempeld. Bij hen is de tweezijdigheid het meest volmaakt ontwikkeld vanaf het hoofd tot aan het uiteinde van het lichaam, terwijl het hele dier verdeeld is in ringen, die bestaan uit een boven- en een onderboog, elk van vier stukken die paarsgewijs aan weerszijden van de middenlijn zijn aangebracht. Acht stukken geven ons dus de kubus van 2.

‘De verschillende ringen of segmenten van het lichaam lijken altijd sterk op elkaar, en soms, zoals bij de *Julus* [draadworm] en de *Scolopendra* of Duizendpoot, lijken ze elkaar daadwerkelijk te herhalen. Elke ring kan twee paar aanhangsels of leden hebben’ (Carpenter).

‘De neiging tot herhaling die de segmenten van het lichaam vertonen is even opmerkelijk in de aanleg van de spieren en het zenuwstelsel als in de rangschikking van het algemene omhulsel. Bij de meeste dieren van dit subkoninkrijk bezit elke ring in zijn volledige staat een paar zenuwknopen, verenigd op de centrale lijn; en deze knopen zijn met elkaar verbonden door een dubbele verbindingskabel die langs het onderste of ventrale oppervlak van het lichaam loopt.

‘De spieren zijn, net als de lichaamsdelen zelf, met grote regelmaat en nauwkeurigheid gerangschikt aan de twee zijden van de middellijn of centrale lijn; zodat de laterale symmetrie van de Articulata zeer nauwkeurig is. Waar de segmenten en hun aanhangsels een vergelijkbare vorm en werking hebben, zijn hun spieren slechts herhalingen van elkaar.’

‘De spijsverteringsbuis loopt vaak recht langs de centrale lijn, van het ene uiteinde van het lichaam naar het andere, met een verwijding bij

het begin, - de maag; en waar dit niet het geval is, zijn de convoluties die de darmen maken meestal weinig in aantal. In plaats van een hart vinden we een rugschip, een lange buis op de middellijn van de rug, verdeeld in segmenten die overeenkomen met die van het lichaam, waarbij elk segment als het ware het hart van zijn eigen afdeling is. Ook het ademhalingsapparaat is zeer symmetrisch opgesteld.'

We hebben eerder het verband gesuggereerd tussen deze bilaterale symmetrie en bewegingskracht. Hier vinden we, zoals noodzakelijk bij wat bij uitstek de strijders van de natuur zijn, de grootste activiteit.

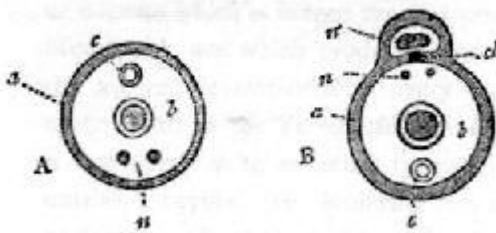
'De ontwikkeling van de voedingsorganen bij gelede dieren lijkt volledig ondergeschikt te zijn aan die van het bewegingsapparaat; - hun functie is voornamelijk om de zenuwen en spieren te voorzien van de kwaal die nodig is om hun kracht te ondersteunen. De kracht van deze spieren is zo groot, in verhouding tot hun grootte, dat sommige van de gelede stammen in energie en bewegingssnelheid alle andere dieren overtreffen.'

Wanneer wij denken aan de mieren, de witte mieren, de bijen, enz., beseffen wij dat ook bij deze opvallende wijze sociale instincten zijn ontwikkeld, en bij de mieren vinden wij gespecialiseerde krijgskrachten die optreden als een getrainde gastheer. Een groot deel van de hele groep, zoals de krabben, kevers, draadwormen, duizendpoten, hebben hun maliënkolder ook ter verdediging. Zo is het spirituele idee dat heerst onder de Articulata niet moeilijk te traceren. Dat het in volledige harmonie is met hun numerieke plaats hoeft ook niet benadrukt te worden. De algemene gedachte is alles wat we hier kunnen traceren; voor details hebben we geen plaats; maar er is hier een vruchtbaar veld voor ieder die er in wil werken.

We komen nu, ten slotte, tot wat de eerste plaats inneemt onder deze typen, die van de

Vertebrata (gewervelden)

De *Vertebrata* zijn, zoals iedereen weet, zo genoemd naar hun bezit van een gewrichtskolom die de ruggengraat omvat, waarbij de schedel slechts een uitbreiding daarvan is om de hersenen op dezelfde manier te beschermen. Hersenen en wervelkolom, en niet de benige behuizing die hen omringt, zijn werkelijk de onderscheidende kenmerken van deze hoogste van het Dierenrijk.

Vergelijkend schema van gewervelden (b) en ongewervelden (a)

Lichaamswand (b) Spijsverteringskanaal (c) Circulatiesysteem (n) Sympatisch zenuwstelsel; (?) Cerebro-Spinaal zenuwstelsel.

‘Bij alle ongewervelde dieren, zonder uitzondering,’ zegt Prof. Nicholson, ‘kan het lichaam worden beschouwd als een enkele buis, die alle ingewanden omvat; en bijgevolg is in dit geval het zenuwstelsel vervat in de algemene holte van het lichaam, en is het op geen enkele manier afgesloten van het spijsverteringskanaal. De dwarsdoorsnede van het gewervelde dier vertoont echter twee buizen, waarvan de ene de grote massa’s van het zenuwstelsel bevat - dat wil zeggen de cerebro-spinale as, of hersenen en ruggenmerg - terwijl de andere het spijsverteringskanaal en de belangrijkste bloedsomlooporganen

bevat, samen met bepaalde delen van het zenuwstelsel die bekend staan als het 'ganglionale' of 'sympathische' systeem.

Als we het cerebro-spinale centrum even buiten beschouwing laten, zien we dat de grotere of viscerale buis van het gewervelde dier het spijsverteringskanaal, het hoemale systeem en het ganglionale zenuwstelsel bevat. Dit is nu precies wat zich in de viscerale holte van alle hogere ongewervelde dieren bevindt; en hieruit volgt, zoals Von Baer heeft opgemerkt, dat het sympathische zenuwstelsel van de gewervelde dieren werkelijk vergelijkbaar en homoloog is met het zenuwstelsel van de ongewervelde dieren. De cerebro-spinale zenuwcentra van de Vertebrata moeten worden beschouwd als iets extra's, en zijn helemaal niet vertegenwoordigd bij de Invertebrata.'

Het is duidelijk dat dit extra deel bovendien datgene is wat het geheel beheerst. Zonder dat we aan de hersenen de mentale kracht kunnen toeschrijven die Dr. Carpenter eraan toeschrijft, kunnen we er zeker een middel in zien om de krachten te concentreren en te combineren die bestaan in die opslagplaatsen van zenuwkracht die we vinden in de ganglionale centra die het hele zenuwstelsel van de ongewervelden vormen. Een eenheid die te zien is in het feit dat in de Vertebraten dergelijke splitsingen van het ene dier in twee, of zelfs vervanging van verloren leden, zoals we die in andere subkringen vinden, niet langer mogelijk is. Het dier is hier één, en ondeelbaar, en dat niet door eenvoud van organisatie, zoals bij de Weekdieren, maar door onderwerping aan één controlerende macht. Eenheid, uit de volledige harmonie van vele organen en functies, - niet de enge eenheid van één heersend idee, maar die welke wij hebben gezien als

kenmerkend voor groepen die bij uitstek typisch zijn - onderscheidt het Vertebrate.

Het geestelijke idee is hier gemakkelijk te lezen als harmonieuze gehoorzaamheid, waarin die integriteit of eenheid wordt uitgedrukt die inderdaad het eerste beginsel van het geloofsleven is, en die de hoogste ontwikkeling van elk vermogen van de ziel voortbrengt, waar het gevonden wordt. Zo is in het Vertebrate nu elke functie uitgewerkt als in geen ander type, - spijsvertering en voeding voorbij het Mollusk, voortbeweging perfecter hoewel niet meer divers dan de Articulate, de interne ondersteuning zonder de immobiliteit van de Radiate.

In de bloedsomloop verschijnt voor het eerst een echt hart, dat een nieuw krachtcentrum in het lichaam wordt. Het gevoel wordt overeenkomstig wakker, als het bloed rood wordt, en de zenuwkracht manifesteert zich in een nieuwe energie en directheid van toepassing. Hoeveel bladzijden zou men kunnen schrijven over de geestelijke betekenis van dit alles! Toch zal ik dat niet doen; want mijn doel is niet om te preken, maar om mijn lezer oog in oog te brengen met de God van de natuur voor zichzelf, wanneer de toepassing gemakkelijk zal zijn. Deze typen zijn heerlijk volle, gedetailleerde en levensechte beelden, die weinig hulp nodig hebben om ze te begrijpen, als we eenmaal in een ontvankelijke houding van de ziel zijn. Wat een wonder, wanneer God daarin niet voor de filosofen, maar voor het hele mensenras heeft geschreven, net zoals Hij zijn andere boek van openbaring heeft geschreven. Dicht genoeg bij het hart van de natuur, zullen we ontdekken dat het God is, de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die het hart van de natuur is.

11. Het leven in zijn laagste cirkel

Hoe kort onze blik ook was, we moeten nu het Dierenrijk verlaten, om een ander deel van de bibliotheek van de Natuur op te nemen, ouder en de taal ervan misschien moeilijker te lezen, maar waar ijver zeker overvloedig beloond zal worden. De plaats van het Groentenrijk is nog maar net aangegeven. We moeten nu proberen een beetje te beseffen wat het ons voorstelt in zijn primaire afdelingen.

Maar eerst, wat is het plantaardige type zelf in vergelijking met het dierlijke? Het lijkt erop dat als de geestelijke wet in de hele natuur heerst, er een breed onderscheid moet zijn tussen de twee, dat we even gemakkelijk kunnen begrijpen als die van de indeling; en het zou moeten blijken dat de indeling van vormen, indien waar, ook een indeling van gedachten en geestelijke principes inhoudt. Dit is een zware test voor het numerieke systeem, maar als dit kan worden aangetoond, al is het maar enigszins, dan is de triomf ervan inderdaad verzekerd! Want zo'n consistentie als hieruit blijkt, is even gemakkelijk voor te stellen als een toevallige uitwerking als een doos met op de grond gevallen letters van een kind die zichzelf rangschikt in begrijpelijke zinnen. Laten we dan eens kijken in hoeverre de gedachten die we hebben verbonden met de indeling van het dierenrijk overeenkomen met dit ideaal, en welke hulp ze ons geven bij het realiseren van het dierlijke type als geheel.

Hier zijn ze dan. We hebben, wat de geestelijke principes betreft, -

1. De Vertebrata: 'harmonieuze gehoorzaamheid.'
2. De Articulata: de soldaat-'deugd.'
3. De Protozoa: 'waarheid naar de hemelse roeping.'
4. De Radiata: 'kracht in zwakheid.'
5. De Mollusca: 'glorie in onze schuilplaats.'

Mr. Swainson zou ons verteld hebben dat we de circulariteit van deze groep moeten bewijzen om de natuurlijkheid ervan aan te tonen. Voor zover dit zoölogisch is, denk ik dat geen enkele naturalist dit in twijfel zal trekken; ¹⁴ maar het is volkomen in orde om te eisen dat dit zowel voor de geestelijke groepering als voor de andere wordt aangetoond. Ook hier is er echter weinig moeilijkheid - voor hen, tenminste, wier verstand wordt beheerst door het Woord van God.

1. Alles moet beginnen met de geest van Gehoorzaamheid; noch kan er ware vooruitgang zijn waar dit niet, in opzet althans, volledig is. Gemeten gehoorzaamheid naar God toe is dat niet: het is het doen gelden van de eigen wil waar het ons belieft. Bij God is geen enkel gebod willekeurig; maar wijsheid, liefde en heiligheid schijnen in alles. Zo kan er geen verzet zijn dan in hoogmoed en ongelooft.

---

14 Behalve het verband tussen de Annulata en de Protozoa. Maar via de Rotifera en Planarice schijnt dit met weinig moeite gevonden te kunnen worden. Details en argumenten van deze aard zouden nauwelijks passen bij het populaire karakter van deze suggesties.

2. En dit is wat de wereld van gevallen mensen kenmerkt, in wie oppositie tegen God helaas open en georganiseerd is! Het is duidelijk dat als wij in zo'n wereld God willen gehoorzamen, wij onmiddellijk *conflict* moeten verwachten. Dus beveelt de apostel als eerste ding, als we geloof hebben, dat we 'er deugd bij doen', - wat in Griekenland of Rome zo genoemd werd - de soldatendeugd, moed. Daarna komen kennis, matigheid, - geduld, godsvrucht, broederlijke liefde; maar moed, - besluit van hart dat door alle tegenstand heen drukt - dit is de voorwaarde voor al deze dingen.

Het conflict is overal, en er kunnen geen niet-strijders zijn. Noch God, noch de wereld laat neutraliteit toe. Wat gewoon negatief is, of veronderstelt zo te zijn, is positief genoeg in het kwaad: onverschillig zijn tegenover Christus is tegen Hem zijn. Dus, dat de tweede zaak hier de duidelijke kwestie is van de - eerste, zien we meteen.

3. Maar dat het derde volgt op het tweede is niet zo duidelijk. Het verband is dat wat de apostel geeft, dat 'niemand die oorlog voert, zich inlaat met de zaken van dit leven, opdat hij Hem zou behagen die hem tot soldaat heeft uitverkoren.' Dit is de spiraal die wordt gevolgd in de baan van gehoorzaamheid, - de opwaartse beweging van het hart naar Hem die, hoewel in de hemel, de Kapitein der zaligheid is, en door wie wij geroepen zijn met een HEILIGE OPROEP. Als onze ogen daar zijn, zullen wij vrij zijn van verstrengeling met de zaken van dit leven; verzoeking zal niet op ons drukken; ons hoofd zal bedekt zijn op de dag van de strijd. Zo is de derde bijzonderheid nauw verbonden met wat voorafgaat en met wat volgt.

4. Want met dit alles gaat het gevoel van zwakheid gepaard, de bewuste behoefte aan kracht die men niet zelf heeft, het verlangen en

het vinden ervan als innerlijke realisatie, hoewel men er nog steeds van overtuigd is dat het niet de zijne is. Dit is het koraaltype, dat zijn vele en prachtige vormen heeft, evenals zijn antitype: Hier heeft vereniging ook haar erkende plaats, waar zij die het eens zijn samen worden gevonden, en 'God zet de eenzamen in gezinnen.' In al deze dingen opent zich een groot gebied voor ons! Maar we kunnen het hier niet betreden. Het is heel duidelijk hoe dit samengaat met...

5. De verheerlijking van Hem in wie de ziel haar toevlucht en haar schuilplaats heeft gevonden, en dat wij op deze wijze terugkeren tot datgene waarmee wij zijn begonnen, waarbij Gods 'inzettingen' 'liederen zijn in het huis van onze pelgrimstocht'. Zo eindigt het leven - niet, want het eindigt nooit, maar - voltooit zijn baan, en keert opnieuw terug om zijn loop met God in psalm te beginnen. Hoe mooi is hier de oneindige cirkel, het type van de eeuwigheid! Kan men zich voorstellen dat dit alles slechts verbeelding is? Spreekt niet juist de lieflijkheid ervan voor de waarheid?

Deze cirkel van dierlijk leven dan, hoe moeten we die in zijn geheel definiëren, wat is het dierlijke type, zoals het daarin wordt verteld? We hebben gezien dat 'de levende ziel die beweegt' de definitie van de Schrift is; we hebben gezien dat het getal 2, dat van het koninkrijk is, spreekt van dienstbaarheid, evenals van strijd en zelfs van vernietiging, op grond waarvan de heer Swainson zijn subtypische groepen, veel te exclusief, tot typen van het kwaad maakt, terwijl, in waarheid, het werk van Hem die boven alles de typische Dienaar is, is om te vernietigen, maar om de werken van de duivel te vernietigen, en de leeuw, bijvoorbeeld, is een type van Zichzelf. Alles bij elkaar genomen, en in verband met wat de kring van zijn primaire groepen

verklaart, lijkt het dierenrijk ons dus de typen te leveren van het actieve leven van de ziel in een toneel waar dienst noodzakelijkerwijs conflict wordt, en waar haat even noodzakelijk is op zijn plaats als liefde, en er de vrucht van is: 'Gij die de Heer liefhebt, haat het kwaad' is het motto ervan (Ps. 97:10).

Alleen moeten we bedenken dat, terwijl dit de overheersende en kenmerkende gedachte is, we zullen ontdekken dat, zoals de schaduw de zon vergezelt, zo ook de typen van het kwaad erin te vinden zijn, zoals we in herinnering gebracht zijn, en dat in veelvoud. Want de wereld stelt ons de hele strijd tussen goed en kwaad voor, en alleen zo kan zij ons het conflict van het goede voorstellen.

Wij moeten ook bedenken dat er vele minder belangrijke maar noodzakelijke soorten zijn die het beeld invullen, zowel 'afwijkende' als echt 'typische' vormen die er hun noodzakelijke plaats in hebben, zoals wij hebben gezien. Gods gedachten zijn niet bekrompen, noch bezitten zij de loutere symmetrie die wij er vaak aan toekennen. Terwijl onze gedachten van orde vaak zijn als de dicht op elkaar staande struiken van een antieke tuin, of het dode niveau van een Nederlands landschap, geniet Hij van de wilde weelderigheid van het bos, en de gedurfde contouren van de winderige heuvels.

Maar het is tijd om terug te komen op onze vraag: Wat is de betekenis van het plantaardige type als geheel, in vergelijking met het dierlijke? En hier is het meteen duidelijk dat het plantaardige, wat het verder ook mag zijn, niet het type is van uiterlijke activiteit. Bij uitzondering vinden we onder de dieren (in hun afwijkende vormen) een weekdier dat voor het leven verankerd is aan zijn woonplaats, of zelfs de koraalriffen van vele generaties; maar de wet van de plant is dat hij

vast is: zoals een ander heeft gezegd, zijn wortel is zijn boeien; hoewel dit een gedachte is die tenslotte ook zijn ongerijmdheid heeft. Want de wortel is eerder hand en mond voor haar, waardoor zij de grond waarin zij geworteld is, tot haar levensonderhoud maakt, en de dode anorganische stof verandert in levende vormen van wonderbaarlijke schoonheid en magische kracht.

Ja, deze wortel is de ondergrondse werkplaats van een levenskracht die, zolang hij blijft, steeds zijn mijnen in de aarde uitwerpt, en zijn producten van vele patronen en voor vele doeleinden vervaardigt, die hij dan in blad en bloem en vrucht vervolmaakt in zijn bovengrondse fabrieken, waar hij zich, in de zekerheid van de waardigheid van de arbeid, kleedt in glorieuze kleding die de kleren van Salomo te boven gaat. Hier ligt, zoals we gezien hebben, de betekenis van de plant in deze productiekraft. In het leven, dat haar kenmerk is, zonder hogere kwaliteiten van ziel zoals het beest, ontwikkelt zij een wonderbaarlijke kracht zoals wij die nooit meer vinden, waardoor zij de tedere voedster en overvloedige leverancier wordt van al het andere leven. Het is de natuurlijke vitalisator en regenerator van het dode en levenloze; typisch dit, en zo zijn plaats innemend als het derde koninkrijk, weerspiegelt het in zijn mate de werking van de derde Persoon van de Godheid.

Haar activiteit is niet extern, zoals die van het dier, maar intern, gemanifesteerd in groei en productie, processen van leven alleen; die in het dier ook de noodzakelijke basis en ondersteuning zijn van de externe activiteit. De wereld is, zoals elk ander gebouw, niet van boven naar beneden, maar van beneden naar boven opgebouwd, - een feit dat de evolutionisten gek hebben gemaakt, - en dus rust

dat wat hoger is op dat wat lager is, en ‘veel meer is dat wat zwak is noodzakelijk’, zoals de apostel leert. Maar niet op de manier van evolutie, maar zoals hier, waar het hogere niet voortkomt uit het lagere, maar zich daarin wortelt en het transformeert. Het leven is nooit anders dan het leven: zo leren de feiten, in tegenstelling tot de theorie. Toch is het lagere noodzakelijk voor het hogere, maar alleen als basis: het stijgt niet op naar het hogere, maar wordt opgeheven. En dit is de constante wet.

Het plantenrijk spreekt dus niet van uiterlijke, maar van innerlijke activiteit, - van groei en productie, - van wortel en blad en bloem en vrucht. Geestelijk is dit gemakkelijk te interpreteren. Hier is de wortel het geloof, - ongezien, verborgen, maar actief, en de ontwikkelaar van alles wat zich in de plant ontwikkelt. Laten we niet struikelen over het feit dat de wortel niet altijd deze is: we hebben gezien dat in natuurlijke typen het valse ons wordt getoond met het ware, het kwade met het goede. Er zijn wortels die in de lucht bungelen, voor de ogen van de mensen bloeien, maar nooit de aarde bereiken: zo is er een geloof dat voor de show is, geen nut, en nutteloos, - ‘het geloof, als het geen werk heeft, is dood, alleen zijnde’. Deze wortels kunnen de betekenis van de wortel niet veranderen, en dit geloof kan de waarde van het ware geloof niet wegnemen.

Het blad is, zoals bekend, de longen van de plant, dat waarin de wortel-sap wordt uitgewerkt door blootstelling aan lucht en zon. Het is die ‘belijdenis van de mond’, waarvan de Schrift veel melding maakt, waarin datgene wat het geloof heeft voortgebracht aan licht en lucht komt, en wordt gerijpt en versterkt. Het blad heeft een eigen schoonheid, en geeft de boom ook zijn karakter voor de mensen. Er

zou geen vrucht zijn zonder blad: laten we het blad niet kleineren; hoewel er ook hier een blad kan zijn dat niets betekent - belijdenis, geen belijdenis, - een parasiet op de plant in plaats van iets wezenlijks. Niettemin is het blad als blad iets moois en veelzeggends.

Dan de bloem, wat zullen we daarvan zeggen? Het is vooral, wat men zegt dat alles is, en met een superieure geestelijke betekenis die zij toch meestal missen, de gereproduceerde zonneshijn, het gezicht dat je welkom heet, de gastheer met zijn honingkop, de glimlach die vooruitloopt op de vrucht die voor jou in petto is. Er zijn bedrieglijke glimlachen, dat weten we, en giftige avances, en genoegens die bedwelmen: en toch kan de bloem - iets dat God in louter verrukking voor u besteedt - spreken van wat in petto is voor de bladval en de winter, en van de liefde die Eden eens plantte, en toch de woestijn zal doen bloeien als de roos, - kan getuigen tegen louter utilitarisme, of dat God ook een nut heeft voor genot, en genoegens aan zijn rechterhand voor altijd.

Tenslotte de vrucht: en de vrucht is de vervulde belofte; iets dat geen nut heeft voor de boom, maar een beslag legt op zijn middelen, een offer dat hij brengt om u te dienen: alle ware vrucht is niet voor zichzelf, maar voor onze Meester, en wij kunnen gemakkelijk onderscheid maken tussen werk en vrucht.

Dit zijn dus de elementen van het plantenleven. Zij tonen het karakter dat wij er eerder aan hebben toegekend: zij spreken van interne activiteit, het product en de manifestatie van het leven zelf, het teken van die vreemde regeneratieve kracht die erbij hoort, en waardoor alleen de externe activiteiten van dienstbaarheid en strijd in stand worden gehouden.

Om dan te komen tot de indeling van het plantenrijk: botanici zijn het erover eens dat er vijf afdelingen zijn; drie daarvan zijn ook onderling duidelijk verenigd in meer dan het feit dat het allemaal cryptogame, of bloemloze, planten zijn. De bloeiende planten hebben twee hoofdtypen: de dicotyledonale of exogene (van buitenaf) en de monocotyledonale of endogene (van binnenuit) planten. We kunnen ze dus zo rangschikken: -

1. Exogenen: (van buitenaf) planten met een centrale houtachtige as, twee zaadbladeren, en de overige netvormig geaderd.
2. Endogenen: (van binnenuit) planten met een houtachtige omtrek, één zaadblad, en de rest parallel geaderd.
3. Thallogenen: (bloemloze planten) groeiend uit een thallus, waarin wortel, stengel en bladeren zijn samengesmolten tot één algemene massa.
4. Anogen: steel gescheiden van bladeren, zonder vaten.
5. Acrogenen: stengel gedeeltelijk vasculair, groeiend vanaf de top.

Tussen deze indeling en die van het dierenrijk lijkt een echte overeenkomst te bestaan, waarop Dr. Wright in zijn editie van Agassiz and Gould's 'Outlines' heeft gewezen. Aangezien hij echter slechts drie indelingen maakt, kan ik slechts gedeeltelijk gebruik maken van zijn opmerkingen, vooral omdat hij de Mollusca samen met de Radiates in zijn tweede indeling plaatst. De overeenkomst, voor zover ik die heb kunnen traceren, gaat als volgt.

1. Tussen de rugwervels en de Exogenen bestaat het hierin, dat de laatste -

‘groeien door de toevoeging van concentrische lagen of ringen van hout gemaakt aan hun buitenoppervlak,’ de zachtere delen zijn dus buiten, de stevigheid meer ‘intern, zoals het beenderige skelet van de Vertebrata. Het centrale merg is ingesloten in een schede, analoog aan het wervelkanaal, die zich over de gehele lengte van de plant uitstrekt.’ Terwijl -

2. Bij de Endogene planten

‘het merg of merg is verweven met hun plantaardige vezels, zoals het zenuwstelsel door ganglia is verspreid door de lichamen van de ongewervelden: er is geen beenderachtig skelet in de ene, noch is er echt hout in de andere; maar in beide is de omtrek steviger dan het centrum. We zien bij sommige families van deze sectie (zoals de grassen, lelies, palmen, enz., hetzelfde als bij insecten, crustacea en anneliden) dat het integument min of meer verhard is, en bij sommige families een hoeveelheid kiezelachtige deeltjes bevat. De geknoopte stijlen van veel grassen komen overeen met het gelede lichaam van wormen, schaaldieren en myriapoden. Veel families in deze afdeling produceren slechts eenmaal in hun leven zaad, zoals sommige wormen en insecten die ophouden te bestaan nadat ze hun eicellen hebben afgezet. Geen van deze endogene groenten groeit in lagen, maar door een uitzetting van hun interne structuur, net zoals het hoornige of kalkachtige omhulsel van insecten en schaaldieren periodiek wordt afgeworpen om een algemene toename van binnenuit mogelijk te maken.’

Tot zover volg ik Dr. Wright dankbaar, en het zal duidelijk zijn dat de overeenkomst die onder deze tweede groep wordt getoond, alle betrekking heeft op de Articulata. Hoewel hij de Mollusca hiermee

groepeert, vindt hij geen enkel verband van gelijkenis tussen de endogenen en de eerste. Tussen de twee diergroepen zelf bestaat inderdaad geen bijzondere overeenkomst.

3. Ik ga daarom verder met de Thallogenen, waar onder de Algæ zoveel vormen zijn die op dierlijke organismen lijken, dat het zelfs moeilijk was om te beslissen of ze plantaardig of Protozoa waren.

4. De Mossen zijn eenvoudig getisseld, gesteeld en sociaal, zo ver als de koralen.

5. Terwijl de scalariforme vaten van de varen kunnen beantwoorden aan de ontwikkeling van de bloedsomloop in het Weekdier, voorbij de andere afwijkende dierlijke divisies. De vezelige cilinder van de boomvarens, samengesteld uit de bases van de gevallen bladstelen, kan enigszins doen denken aan de schelp van het weekdier.

Tussen de levensvormen die zo sterk van elkaar verschillen als het dierlijke en het plantaardige lijken deze overeenkomsten, hoewel soms vaag, waar. Ik denk zeker niet dat iets dergelijks kan worden aangetoond tussen de indelingen die niet overeenkomen in de twee lijsten; en als dat zo is, is dat een sterk bewijs dat ze echt zijn. Maar laten we nu de indelingen van het plantenrijk bekijken in hun innerlijke betekenis, en zoals verbonden met de afzonderlijk toegevoegde cijfers.

Exogeen hout

(A) Spinhout (B) Kernhout (C) Schors.

Het exogene hout onderscheidt zich door de houtachtige as van zijn stam, zijn netvormige bladeren, zijn twee zaadlobben: we beginnen met dat waaraan het zijn naam dankt - de stam. Deze is natuurlijk alleen in zijn volle betekenis te zien bij de boom, en alle bomen van onze gematigde en koudere streken zijn exogenen.

Als we de stam of tak van een exogene boom doorsnijden, zien we dat deze in wezen uit drie delen bestaat. Ten eerste is er een centraal merg: dit is het weefsel waaruit de hele plant in eerste instantie bestaat, en waaruit al het andere wordt gevormd. Het is samengesteld uit cellen, de primaire elementen van alle levende dingen, waarin zich het 'protoplasma' bevindt, de stof waarin alleen het leven zich manifesteert, en waaruit de eenvoudigste levende vormen, plantaardig of dierlijk, geheel lijken te bestaan. Het celweefsel is dus het typische levensweefsel, waarin de voor het leven kenmerkende activiteit zich manifesteert, de eigenlijke werkplaats waarin de anorganische materie die erin is opgenomen levend wordt, en vervolgens zijn plaats inneemt in het organisme om daarin zijn bestemming te vervullen.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat dit celweefsel zich in het midden van de stam bevindt, verbonden met 'stralen' - de 'medullaire stralen' - die van daaruit naar het buitenste gedeelte gaan. Naarmate de boom of tak ouder wordt, vermindert het levensweefsel en droogt het op in het hart, en de boom wordt (helaas, net als wij) op deze manier snel oud. Maar de medullaire stralen blijven en dienen een belangrijk doel, waarover wij straks zullen spreken.

Het merg is omgeven door de houtlagen, waarvan het aantal en de dikte jaarlijks toenemen met de groei van de boom zelf. Deze houtlagen vormen natuurlijk de kracht van de boom, waardoor hij

zijn prachtige gebladerte en zijn vruchtenoogst naar het licht en de lucht van de hemel tilt. In het exogeen zijn deze houtlagen, het product van omgevormde levende cellen, dicht tegen het hart van de boom aangedrukt, alsof hij zich aan zijn steun weet vast te klampen. Wisten wij dat ook maar! Maar wij weten tenminste, want we hebben het al gezien in de Radiate, wat deze as van ondersteuning voorstelt. Het is Christus met alles wat ons in Hem wordt geopenbaard, en zoals Hij door de ziel in levende werkelijkheid wordt ontvangen, is dat het verblijf en de steun ervan. Hij mag best aan ons hart worden geklemd, en de steun worden waaraan ons hele leven hangt, met al het gewicht dat het draagt.

Let maar eens op, zoals bij de kruidige stengel, hoe de houtlagen zich vormen, namelijk in koorden: 'elke sliert is van zijn burens gescheiden door een verlenging van het merg, dat zo zijn verbinding met de schors behoudt.' Want het ontvangen van Christus is door het Woord, - de 'leer van Christus' - en dit moet dus (elke snaar of lijn van waarheid) worden verpakt - om volgens het type te spreken - in levend weefsel. Helaas kan de opeenhoping van deze houtachtige vezels, hoe waardevol ook, deze levenskanalen verstikken, waardoor het sap door de stam van de boom dringt, en er wordt droevige schade toegebracht. De medullaire stralen moeten blijven: alle waarheid van God moet in verbinding met het leven blijven, en de levensimpulsen vertakken zich er als het ware doorheen.

Maar de houtlagen moeten toenemen: jaar na jaar wordt een ring van hout toegevoegd aan de centrale as, de boom wordt groter om er plaats voor te maken; dit is ook voor ons de manier om waarheid te verwerven zonder erdoor verstikt te worden - de enige manier. En de

boom verzuimt tenminste nooit zijn voorraad aan te leggen. Je kunt zijn jaren van groei tellen door deze jaarlijkse ringen! Zo moet ook bij ons de nieuwe waarheid zich voegen naar, omwikkelen met en versterken van wat we eerder bezaten; en zo wordt dat wat eerst werd ontvangen als het 'harthout' - steeds sterker en steviger.

De schors wordt gevormd aan de buitenkant van het hout, maar groeit van binnen naar buiten, waarbij de buitenste lagen geleidelijk vergaan en afvallen. Bij elke nieuwe levensscheut in de lente wordt de schors van het hout losgemaakt door de nieuwe organiserende stof, zodat het nieuwe hout zich opnieuw kleedt met een jas die het past. Zo moet het ook zijn met ons uiterlijke leven: het moet zijn uitbreiding van binnenuit ontvangen, en altijd klaar zijn om uitbreiding en nieuwe modellering te ontvangen. Deze veranderingen horen bij de groei en mogen ons niet beschuldigen van wispelturigheid of wisselvalligheid. De expansieve kracht van het leven is een machtige energie, en als zij kan worden weerstaan, is er dood in de weerstand.

De stengel als de opgaande as van de plant wordt passend begeleid door die spiraalvormige opstelling van de bladeren waarin we het type hebben van orbitale en opwaartse vooruitgang. Het blad zelf, zo wordt ons verzekerd,¹⁵ geeft het patroon van de hele boom, in de veronderstelling dat de takken in één vlak zijn gebracht, zoals de nerven van het blad. Als het blad spreekt van belijdenis, dan worden we hier herinnerd aan de noodzakelijke samenhang tussen wat we belijden en wat we zijn. In de netvormige nerven van de Exogenen hebben we een ordening waardoor het sap vollediger en langduriger

---

15 Typische vormen en speciale doelen in de schepping. Door Drs. McCosh & Dickie.

aan licht en lucht wordt blootgesteld dan in de parallelle nerven van het Endogene blad. En dit komt in zekere mate overeen met de meer perfecte oxygenatie van het bloed in de Vertebrata dan in de andere divisies van het dierenrijk.

In die levende en interne activiteit die de plant typeert, - die waarin alleen de vruchten worden gevonden, heeft het Exogen duidelijk de hoogste plaats. Zoals reeds gezegd, behoren alle bomen van gematigde klimaten, en verreweg het grootste aantal van alle bomen, tot deze afdeling. Het is het type van het uithoudingsvermogen, zoals van de eeuwigheid, en overtreft in zijn levensduur alle andere bomen. Haar numerieke plaats op de eerste plaats onder de groenten spreekt, denk ik, van dat harmonieuze, volle leven waarin alleen kracht en eeuwigheid is; en de bijzonderheid van haar groei moet ons er zeker aan herinneren dat het Christus in het hart is, Heer en Meester daar, die deze kracht overbrengt.

Hiervoor is de leer - dogma, zo u wilt - absoluut noodzakelijk: dat wil zeggen het Woord van God ontvangen in de liefde daarvoor. Wij worden geheiligd door de waarheid, - niet door wat wij denken dat waarheid is, noch door oprechtheid. We krijgen er vorm door; we worden gegoten in de vorm van de leer. Dat hier gevaar voor ons in schuilt, hebben wij reeds toegegeven, maar het gevaar in de tegenwoordige tijd is betrekkelijk gering in de richting van overmatig vasthouden aan het dogma; het is veel meer dat van achteloze onverschilligheid en ongeloof. Laten deze concentrische ringen van dierlijke groei in het Exogen onze vermaning zijn: want het leven van de plant wordt getoond in deze nieuwe aanwinsten; hier is het dat de

circulatie van het vitale sap voornamelijk plaatsvindt, die ophoudt, de boom is dood.

2. De Endogen (Zelfbestuivend)

Het Endogeen heeft geen eigenlijke houtas: het is eerder, in idee, een houtige cilinder; het is soms, zoals bij de grassen, bijna een holle. Zijn stam is een ommuurde stam, een versterkte omheining, als tegen een aanval gebouwd. Bij de slepende palmen en de grassen zijn de stengels 'bovendien gehard door een overvloedige afzetting van silex; dit is vooral het geval bij de rotan, die gemakkelijk met staal in vuur en vlam raakt'. Binnenin is het celweefsel vermengd met bundels houtachtige vezels die vaten dragen: er is geen echt hout. De palmen zijn inderdaad de enige echte bomen onder de endogenen; en qua waarde worden ze ver overtroffen door de grassen, die voor mens en vee zo'n groot deel van hun voedsel leveren. De bijbelse mededelingen hebben bijna uitsluitend betrekking op deze twee, - de grassen en de palmen.

De palmboom is in de Schrift de figuur van de rechtvaardige, die zijn naam ontleent aan de rechtschapenheid die zo'n gemakkelijke gelijkenis vormt.

'De bekende vergelijking: 'De rechtvaardige zal bloeien als de palmboom', zegt Dr. Howson, 'suggereert een wereld van illustratie, of men nu let op het ordelijke en regelmatige aspect van de boom, zijn vruchtbaarheid, de eeuwige groenheid van zijn gebladerte, of de hoogte waarop het gebladerte groeit, - zo ver mogelijk van de aarde

en zo dicht mogelijk bij de hemel. Misschien is geen enkel punt meer waard om te vermelden, als we de vergelijking willen doorzetten, dan de elasticiteit van de vezels van de palm, en zijn vastberaden groei naar boven, zelfs als hij met gewichten is beladen.’

Waaraan Tristram toevoegt dat hij bloeit op een dorre bodem; hij is kenmerkend voor zandige en semi-tropische woestijnen, maar heeft voortdurend vocht nodig, en is in een groot deel van Palestina uitgestorven door gebrek aan menselijke zorg.

De palmen in de handen van hen die uit de grote verdrukking komen, in het boek Openbaring, spreken daarom niet alleen van de woestijn waaruit zij gekomen zijn, maar niet minder van de goddelijke liefde die hen daar verzorgd en gevoed heeft; want zo is alle menselijke gerechtigheid afhankelijk van de genade van God en het ‘levende water’ van de Geest van God.

Aan het andere uiterste van de statige palm, bewijzen de grassen de mens een onvergelykbare dienst.

‘Als men bedenkt,’ zegt dr. Carpenter, ‘dat alle tarwe, gerst, haver, rogge en andere granen die de mens als voedsel gebruikt, - evenals rijst en maïs, of Indiase maïs, die een nog groter aantal dan de eerste ondersteunen, - de suiker, die nu niet alleen een luxeartikel voor hem is geworden, maar een noodzaak, en de verschillende grassen, die het hoofdvoedsel vormen van bijna alle dieren, waarop hij vertrouwt voor de voorziening van zijn eetlust en voor hulp bij zijn arbeid, - het zal meteen duidelijk zijn dat geen enkele stam vergeleken kan worden met de Gramineae in belangrijkheid voor hem.

We hebben andere stammen moeten opmerken, en zelfs bepaalde soorten, die van het grootste nut zijn in bepaalde situaties; zoals de dadel en de cacaooot. Maar deze zijn alleen waardevol omdat de grassen, die anders universeel zijn in hun verspreiding, worden verhinderd, door bijzonderheden van het klimaat, of andere oorzaken, om te bloeien op die bijzondere plekken. In alle delen van Europa behalve de koudste vinden we enkele van de granen die de belangrijkste voedselvoorziening vormen; - gerst en haver in het noorden, rogge in zuidelijker streken, en dan tarwe. In de zuidelijke delen van Europa komen rijst en maïs in gewone teelt; en het gebruik van deze breidt zich uit tot in de tropen.

‘De verschillende voorzieningen voor de natuurlijke voortplanting van deze belangrijke groenten zijn buitengewoon interessant. De dieren die erop jagen, geven gewoonlijk de voorkeur aan het gebladerte en laten de bloemstengels staan om hun zaad te laten rijpen; of, als ze beide vernietigen, verspreidt de plant zich door uitlopers van de ondergrondse stengels. Zelfs als ze worden platgetrapt, worden ze niet vernietigd; want uit de verschillende knopen van de stengel ontwikkelen zich knoppen, die de plant zo vermeerderen. Het is op onbeschutte en kale plekken, waar de warmte onvoldoende is om de zaden te laten rijpen, en waar geen kieming plaatsvindt, dat we de neiging tot vermenigvuldiging door knoppen het meest opmerkelijk vinden.’

Niet alleen bedienen de grassen de mens zo rechtstreeks, maar zij behouden voor hem zelfs de vruchtbaarheid van de grond en de grond zelf. Het zandkruid en andere soorten - ‘kunnen groeien te midden van droog en stuivend zand, en worden daarom gebruikt om

stevigheid te geven aan dijken, die ze doorboren met een verstregeld web van levende structuur, dat een weerstand biedt die zelden wordt overwonnen door de kracht van stormen, en wordt vernieuwd zo snel als het wordt vernietigd. Vee eet ze niet, en daarom zijn ze uit voorzorg aangepast om aan die manier van vernietiging te ontsnappen; maar wanneer ze door de onnadenkendheid of onwetendheid van de mens zijn ontworteld, zijn de ernstigste kwalen ontstaan. In Schotland bijvoorbeeld zijn grote stukken land die eens vruchtbaar waren, onvruchtbaar geworden door de oprukkende zandheuvels, die hen het woestijnachtige aspect van Egyptische vlakten hebben gegeven; en deze oprukkende heuvels zijn het gevolg van de moedwillige vernietiging van de matrassen.’

De dienst moet hier dus ook de vorm aannemen van een conflict, en de dienst van het gras is grotendeels van dit karakter.

‘Inderdaad,’ zegt Macmillan, ‘het grote primaire doel dat God wilde dienen door de universele verspreiding van het gras, lijkt de bescherming van de bodem te zijn. Als de grond vrijelijk aan de hemel zou worden blootgesteld zonder enige organische bedekking, zou hij snel loskomen van de rotsen waarop hij was afgezet. De overstromingen zouden het ene gebied blootleggen en het andere belasten met de opeengehoopte hopen. De zon zou het opdrogen en van al zijn voedzame bestanddelen ontdoen; de wind zou het ver en dichtbij verstrooien en de hele atmosfeer vullen met zijn verblindende, verstikkende wolken. Het is onmogelijk om zich alle rampzalige effecten voor te stellen die over de hele aarde zouden worden geproduceerd, als de desintegratie van de elementen niet zou worden tegengegaan door de conservatieve kracht van vitale groei,

en de vernietigende krachten van de natuur niet in toom zouden worden gehouden door de schijnbaar onbeduidende, maar feitelijk onweerstaanbare smaragden scepter van het gras. De aarde zou spoedig beroofd zijn van haar vegetatie en bewoners, en één grote woestijn-catacombe worden, een gigantische levenloze sintel, die zonder doel of bedoeling om de zon draait.’

Voor zijn plaats in dit conflict is hij geweldig aangepast. ‘De wortel is, in verhouding tot zijn grootte, vezeliger en vasthoudender dan die van enige andere plant. In sommige gevallen is hij zo vitaal dat hij zich, zoals Hercules hydra, des te sneller verspreidt naarmate hij meer gehakt en gesneden wordt; en hij loopt zo uitbundig door, waarbij elk gewricht een nieuwe scheut voortbrengt, dat hij een aanzienlijke ruimte in de grond omvat. . . De stam, of halm, is hol, met tussenpozen voorzien van knopen, en belegd, als door een mysterieus proces van electrotype, met een dunne laag vuursteen. Hij is zo geconstrueerd dat hij de grootste kracht combineert met zijn lichte en elegante vorm; en deze mechanische hulpmiddelen zijn zo efficiënt dat hij zelden bezwijkt onder de kracht van de hevigste winden.’

De endogene groei in zulke tegengestelde ontwikkelingen, als de grassen en de palmen, geeft dus een ware indicatie van de gedachte die besloten ligt in deze verdeling van het plantenrijk; en de grassen verwijzen ons naar de Articulata in meer dan hun gezamenlijke stengels. Maar terwijl onder de endogenen voedingsproducten in overvloed voorkomen, zijn er maar weinig die schadelijk zijn: de ‘soorten van het kwaad’ waarover de heer Swainson spreekt, komen in deze klasse maar zelden voor. Zij zijn grotendeels de weldoeners

en dienaars van de behoefte van de mens; daarmee verenigend de gedachte van afscheiding van omringende invloeden. De ommuurde stam is als het ware een 'ommuurde tuin'. De liefde, zowel als de 'vreze des Heren, is af te wijken van het kwaad.

Als een tweede afdeling, en op deze manier overeenkomend met het dierenrijk, is het natuurlijk dat het deze in zijn geestelijke idee benadert. Maar het endogene is nog steeds plantaardig, niet dierlijk, leven niet ziel, en zijn vruchten en opgeslagen voedingsstoffen zijn daar een aanwijzing van. Zij zijn het resultaat van groei, en inwendig: zij zijn als vruchten van liefde die het hart verrijken, maar die natuurlijk noodzakelijkerwijs de bediening van de liefde inhouden die het onderwerp zal zijn.

3. De Thallogen

Hoewel de laagste vorm in de plantenwereld, vinden de thallogen niettemin, via het Eendenkruid en het Grasland van de laatste afdeling, hun verbinding ermee. Deze twee orden, zegt Carpenter, - 'Beide bestaande uit waterplanten, kunnen worden beschouwd als een benadering van de aquatische Cryptogamia in algemene structuur; en sommige soorten lijken erg op Algæ in uiterlijk aspect. Zij worden echter duidelijk van hen gescheiden door hun organen van vruchtzetting; maar deze lijken gereduceerd tot bijna hun eenvoudigst mogelijke vorm.'

Thallogen zijn bloemloze planten, samengesteld uit celweefsel zonder vaten, en waarin wortel, stengel en bladeren zijn

samengesmolten in één algemene massa, die het thallus is. Hoewel we ze enerzijds moeten beschouwen als de laagste vorm van leven, is er anderzijds geen enkele waarin de kracht van het leven duidelijker en algemener is. In de statige boom wordt een groot deel als dood beschouwd, als niet langer actief, hoezeer het ook zijn nut en zijn noodzaak mag hebben in relatie tot het welzijn van het geheel. Maar in de algen, de korstmossen en de schimmels - de drie orden waarin de thallogenen zijn onderverdeeld - is geen enkel deel dood.

Een intensiteit van leven kenmerkt hen, en bijna elke levensfunctie - in de laagste vormen absoluut - wordt door elk deel uitgevoerd. Ze zijn allemaal wortel, allemaal blad, en vaak met verschillende manieren van voortplanting, verspreiden ze overal hun microscopische sporen, om overal waar ze kunnen een plaats te vinden die gunstig is voor ontwikkeling. Ze vullen het water en de lucht; ze ontkiemen op kale rotsen, te midden van sneeuw en ijs, op de bast van bomen, op rottende of levende organismen, en hun enorme kracht bij het voortbrengen van epidemische en andere ziekten is pas de laatste tijd gaan inzien. Zoals de ogen van de Heer, die overal het kwade en het goede aanschouwen, zijn zij zijn dienaren en boodschappers van toorn of barmhartigheid.

Sommige, zoals de korstmossen, met langzame groei, lijken typen van uithoudingsvermogen en lankmoedigheid, bestand tegen koude en hitte, en de woede van de storm, en in staat...

‘Wanneer ze door de zomerzon worden verschroeid, van al hun sappen worden beroofd en worden gereduceerd tot vormeloze massa’s, die bij de geringste aanraking van de hand of de voet tot poeder verkrumelen - om opnieuw te herleven wanneer ze worden blootgesteld aan de

geniale invloeden van de regen, hun mooiste vormen aan te nemen en hun vruchtbaarheidsorganen te ontwikkelen voor de verspreiding van hun soort.’

Aan de andere kant barsten sommige, als de laatste uitbarsting van het lang sluimerende oordeel, in een nacht uit, waarbij ze het gezicht van de natuur met een eruptieve groei bespotten, waarvan sommige kwaadaardige formaties ‘schimmelachtig’ worden genoemd. Maar ook deze gaan, als het oordeel in de goddelijke ontferming van de boeteling overgaat, snel voorbij als ze ontstaan. Zij zijn de tekenen van bestaande verval, als een verordening van God voor de verwijdering ervan, en het werk dat gedaan is, gaat voorbij.

Kijkend naar deze planten als in de derde rang van het plantaardige bestaan, lijkt er in hen als geheel de zekerheid van het leven dat zij voorstellen als in zich hebbend de belofte en macht van opstanding. Het korstmos is vooral datgene waarin de generatieve kracht die de plant kenmerkt wordt gevonden. Het is de eerste groei die, hoe klein ook, ‘ploegt op de rots’, waar geen mens het waagt, en de weg bereidt voor toekomstige oogsten. De schimmels spreken nog duidelijker van wederopstanding, omdat zij ontspringen uit verval en dood; hoewel wij hieraan de duurzaamheid van het korstmos moeten toevoegen, om het type vervuld te vinden. Elk type, zowel in de Schrift als in de natuur, benadrukt zijn speciale punt.

Ons leven als kinderen van God is inderdaad een opstanding, en als dit het punt is dat hier wordt benadrukt, hoeven we ons niet te verwonderen dat er geheimzinnigheid mee gepaard gaat, hoewel dit eerder interesse zou moeten wekken dan ontmoedigen. Hier raken we enkele van de diepste problemen van het goddelijke werk in de ziel;

en de nederige vormen voor ons, terwijl ze ons in hun nederigheid herinneren aan wat onze eigen oorsprong is, wijzen op kracht en krachten die op zichzelf ondoorgrondelijk zijn. We zien ze alleen in hun werking, en inderdaad als 'door een donker glas'.

Men zou kunnen denken dat, wat de schimmel betreft, het type van de wederopstanding onverenigbaar is met dat karakter ervan, als vertegenwoordiger van het oordeel, waarnaar eerder werd verwezen, en dat in veel gevallen minder een figuur dan een feit lijkt te zijn. Smut, moederkoren, bunt, schimmel, in al hun verschillende vormen, zijn dit zeker; en het zou zinloos zijn dit te betwisten. De verzoenende waarheid kan echter op verschillende manieren worden gevonden. Ten eerste hierin, dat zelfs het nieuwe leven dat ons gegeven wordt als we wedergeboren zijn, op zichzelf een oordeel is over het oude; en het begint in ons met het besef van zo'n oordeel. En merk hier op dat in feite in de schimmels, (en vreemd genoeg in zulke lage vormen als deze,) enkele tekenen van een hoger leven verschijnen.

In veel van hun eigenschappen,' zegt een van de meest waarderende waarnemers van de natuur, 'zijn de schimmels nauw verwant aan sommige leden van het dierenrijk. Zij lijken op het vlees van dieren doordat zij een grote hoeveelheid albumineachtige bestanddelen bevatten; en zij zijn bijna de enige planten die azote of stikstof bevatten, dat vroeger werd beschouwd als een van de belangrijkste onderscheidende kenmerken tussen planten en dieren. Dit element openbaart zich door de sterke kadavergeur, die de meeste planten bij ontbinding verspreiden, en ook door de hartige vleesachtige smaak die andere planten verlenen. In tegenstelling tot andere groenten bezitten zij de opmerkelijke eigenschap waterstofgas uit te ademen;

en de meeste soorten nemen, net als dieren, zuurstof op uit de atmosfeer.'

Hij spreekt verder over de helderheid van sommige van hen als een ander verband, en voegt eraan toe -

'In verband met deze lichtgevende eigenschap kan worden opgemerkt dat veel schimmels in staat zijn aanzienlijke warmte te genereren. Dutrochet stelde vast dat de hoogste temperatuur die door een plant werd geproduceerd, met uitzondering van de merkwaardige koekoeksbloem uit onze bossen, werd opgewekt door een soort paddenstoel genaamd *Boletus æneus*. Gezien de merkwaardige eigenschappen van deze planten is het niet verwonderlijk dat men ooit vermoedde dat het dierlijke producten waren, gevormd door insecten voor hun omgeving, zoals de koraalstructuren van zoöfyten en sponzen. Hoewel deze opvatting al lang als volstrekt onhoudbaar wordt beschouwd, aangezien zij de groei en textuur van planten hebben, en het goed vaststaat dat zij net als andere planten zaden produceren en uit zaden voortkomen, zijn zij toch duidelijk een van de schakels in de natuurketen die het plantenrijk met het dierenrijk verenigen en tonen zij aan hoe willekeurig en ongegrond de oude definities waren die dienden om hen van elkaar te onderscheiden.'

Dit zou zeker sterk de opvatting bevestigen dat de schimmels werkelijk staan als typen van opstanding, een opgang als deze is naar een hoger leven. Maar dit is niet alles wat gezegd moet worden in antwoord op de vraag hoe zij ook typen van oordeel kunnen zijn. Het antwoord is dat we hier en elders vele vormen en typen van vele dingen hebben, zowel van het kwade als van het goede; en dat er zowel een opstanding van het oordeel als een opstanding van het leven is. Alle

soorten opstanding hebben hier mogelijk hun vertegenwoordigers, evenals verbonden waarheden van vele soorten. Het is voor ons nu voldoende om te kunnen vinden wat de leidende gedachte lijkt, reeds uitgedrukt door iemand die wij vaak hebben geciteerd: 'schimmels de opstanding van plantendood.'

4. De Anogen

We gaan nu over naar de mossen. Dat zij een gat vullen tussen de korstmossen en de varens hoeft niet benadrukt te worden: het is de plaats die zij innemen voor elke botanicus. Ze kunnen echter eerder negatief dan positief worden beschreven. Ze bestaan uit celweefsel zonder vaten of houtachtige vezels, hoewel wortels en stengel en bladeren er weer in voorkomen; nederige planten, klein van formaat, vaak minuscuul. Hun sporen worden vervoerd in zaadvaten waarvan de monding is omzoomd met een enkele of dubbele rij tanden, waarbij de 'tanden in elke rij in de geometrische reeks van 4, 8, 16, 32 of 64 zijn gerangschikt, waarbij er nooit een oneven aantal is'. Zo wordt op een bijzondere manier het nummer van zijn plaats in de plantencirkel op het Anogen gedrukt.

De betekenissen van dit getal zijn echter zo gering, en de karakters van het mos blijkbaar zo negatief, dat het moeilijk lijkt een overeenkomst te vinden. Het getal 4 spreekt van zwakheid en passiviteit, zoals we hebben gezien bij de Radiaten en in het mineralenrijk. 'Vermogen tot deling' - 4 is het eerste getal dat hiervoor in aanmerking komt - past ook bij deze. Het is ook het aardgetal, en ook in dit opzicht komt het met hen overeen. Wat levert het op voor het mos?

Hier is één kenmerk waarin zij worden gelijkgesteld met de Radiaten

‘Mossen bezitten in hoge mate het vermogen om die delen van hun weefsel te reproduceren die beschadigd of verwijderd zijn. Ze kunnen onder de voet worden gelopen; ze kunnen worden verscheurd door de ploeg of de eg; ze kunnen door grasetende dieren tot op de grond worden afgebroken; ze kunnen op honderd andere manieren worden verwond; maar in een verbazingwekkend korte tijdspanne komen ze weer op, zo groen en perfect van vorm, alsof ze nooit waren verstoord. De noodzaak van een dergelijk regeneratievermogen is overduidelijk, als we kijken naar de ontelbare slachtoffers waaraan zij blootstaan in de kale, beschutte posities die zij innemen.’

Nogmaals, - ‘Mossen werden door Lumœus op fantasievolle wijze servi - dienaren, of werklui genoemd; want zij schijnen te werken om vegetatie te produceren in nieuw gevormde landen, waar nog nauwelijks sprake is van grond. Dit is echter niet hun enige gebruik. Ze vullen en verstevigen moerassen en vormen rijke plantaardige schimmels voor de groei van grotere planten, die ze ook beschermen tegen de kou in de winter. Ze bekleeden ook de wanden van hoge heuvels en bergketens, en trekken de waterige dampen die in de atmosfeer zweven krachtig aan en condenseran ze, en worden zo de levende fonteinen van vele stromen.’

Aan korstmossen wordt ook het vermogen toegeschreven om grond te produceren op onvruchtbare plekken, maar op een andere manier

-

‘De wijze waarop zij de steriele rots voorbereiden op de ontvangst van planten die een hogere soort voeding nodig hebben, is zeer

opmerkelijk. Men kan zeggen dat zij voor zichzelf graven graven voor de ontvangst van hun overblijfselen, wanneer dood en verval deze anders snel zouden doen verdwijnen. Want terwijl ze leven, vormen deze korstmossen een aanzienlijke hoeveelheid oxaalzuur (dat is een bijzondere verbinding van koolstof en zuurstof, twee ingrediënten die door de atmosfeer worden geleverd); en dit werkt chemisch op de rots, (vooral als die van kalksteen is) en vormt een holte die de deeltjes van de structuur vasthoudt, wanneer hun termijn van verbonden bestaan is verstreken. Het vocht dat in deze holten wordt gevangen, vindt zijn weg naar de scheuren en spleten van de rotsen, en verscheurt deze, wanneer ze bevroren zijn, in minuscule fragmenten door zijn uitzetting, en voegt zo steeds meer toe aan de zich vormende grond.'

Het mos produceert geen aarde door een dergelijke actie op de rotsen, en is daarentegen een producent ervan op grotere schaal, door de materialen van zijn groei uit de lucht te verzamelen, en ze dan aan de vorming van aarde te geven terwijl het verder groeit. Ruskin zegt: - 'Die zwartheid bij de wortel, hoewel alleen zo opvallend bij dit houtmos en verwante soorten, is inderdaad een algemeen karakter van de mossen, met zeldzame uitzonderingen. Het is hun begrafeniszwartheid; - dat, heb ik begrepen, is de manier waarop de mosbladeren sterven. Ze vallen niet - ze vergaan niet zichtbaar; maar ze vergaan onzichtbaar, in voortdurende afscheiding, onder de opgaande kruin. Ze stijgen op om die kruin te vormen, helemaal groen en helder, en nemen het licht en de lucht op van die waaruit ze zijn gegroeid; en die, hun voorouders, worden donkerder en sterven langzaam, en worden uiteindelijk een massa rottende grond. In feite, zoals ik verder zie, is hun uiteindelijke taak te sterven. Het belangrijkste werk van andere bladeren ligt in hun leven, maar

deze moeten de aarde vormen waaruit alle andere bladeren moeten groeien.’

Hij voegt er in een later geschreven briefje aan toe, -

‘Toen ik hier avond aan avond stapels van allerlei soorten mossen naar huis bracht, afkomstig van de heuvels waartussen de aartsbisschop Ruggieri in Ugolino’s droom op jacht was naar de wolf en haar jongen, werd ik elke dag meer en meer getroffen door hun speciale functie als aardverzamelaars, en door het enorme belang voor hun eigen helderheid, en voor onze dienst, van die donkere en gedegradeerde staat van de inferieure bladeren. En het zet zich vooral vast in mijn gedachten, als hun onderscheidende karakter, dat, zoals de bladeren van een boom hout worden, zo worden de bladeren van een mos aarde, terwijl ze toch een normaal deel van de plant zijn. Hier is een cake in mijn hand die een half pond weegt, helder groen aan de oppervlakte met minuscule knapperige blaadjes; maar een centimeter dik daaronder, in wat op het eerste gezicht lijkt op klei, maar in werkelijkheid gebreide vezels van uitgeput mos zijn.’

Hier komt dan de betekenis voor, geheel in overeenstemming met zijn plaats in de plantaardige reeks: uitputting en verval doen Gods werk in vernieuwing, zoals in geestelijk opzicht inderdaad het geval is. De ‘dag van de mens’ moet in verval raken en plaats maken voor de ‘dag van de Heer’ die ‘over al wie hoogmoedig en verheven is, en over al wie zich verheft, en hij zal neergehaald worden’, opdat alleen de Heer op die dag verhoogd wordt.

Zelfs falen en kwaad, onder Gods hand, werken zo vaak bij ons die vernedering in, waarin het geheim van toekomstige zegen ligt. Uit de

nederlaag komt de overwinning; uit de ervaring van zwakheid komt kracht: de tucht van de woestijn is de training voor de strijd waardoor uiteindelijk het land van de erfenis zal worden bezeten. Niets kan een noodzakelijker les zijn dan die welke ons hier wordt geleerd door het nederige mos - sterven om de aarde in bezit te nemen.

Maar er is nog een andere eigenschap van het mos, waarvan grotendeels afhangt of het in staat is de plaats te vullen waarvoor het bestemd is. Het is zijn reeds genoemde affiniteit voor water. 'Elk deel ervan, en vooral de bladeren, is in opmerkelijke mate begiftigd met het vermogen om het geringste vocht uit de lucht op te nemen,' en zo bekleeden ze de wanden van hoge heuvels en bergketens, 'trekken ze krachtig de waterige dampen aan die in de atmosfeer zweven en condenseren ze, en worden ze de levende fonteynen van vele stromen.'

Hoe wonderbaarlijk is deze eigenschap van een nederige plant en geestelijk is de gedachte heel goed te lezen. Het zijn de nederigen naar wie God kijkt; de hoogmoedigen kent Hij slechts van verre. Het is onze leegheid, wanneer die in de ziel wordt begrepen, die ons geschikte vaten maakt voor de Geest van God om in te wonen, - geschikte kanalen waardoor Zijn volheid kan worden uitgestort voor de verkwikking van anderen. Dit is een eenvoudige gedachte, en even zoet als eenvoudig, terwijl we er zeker aan herinnerd moeten worden. Het onbeduidende mos kan helpen om ons in te prenten wat van onschatbare waarde is voor onze zielen.

Wij zullen dit nog op zijn plaats moeten zien wanneer wij thans deze cirkel van natuuronderricht overzien. Eén groep moet nu nog beschouwd worden, die van de varens, of -

5. Acrogens

Met de varens worden ook de club-mossen en de paardenstaarten gegroepeerd, waarvan de eerste 'meestal worden gevonden in sombere, kale, blootgestelde situaties in alle delen van de wereld, en soms een grote omvang bereiken, waarbij ze de kruipende gewoonte die eigen is aan de familie verlaten en in tropische landen, met name Nieuw-Zeeland, boomvormig worden, en in rangorde van weelde de omringende bomen en struiken van het bos evenaren. . . . Van lycopoden kan worden gezegd dat zij het hoogste type van cryptogame vegetatie vertegenwoordigen, de hoogste grens die kan worden bereikt door bloemloze planten. Inderdaad, door botanici van de hoogste reputatie wordt gezegd dat ze een nauwe verwantschap vertonen met naaldbomen, - in feite zijn ze dennenbomen in het klein.' De Acrogenen leiden ons dus terug naar de Exogenen, en ook hier is de cirkel rond.

Is het volledig van de andere kant, de geestelijke kant? Dit is zo vaak het geval geweest, dat men, zelfs voordat men het weet, niet anders kan dan een vredig, gelukkig vertrouwen hebben dat het hier zo moet zijn; maar ik wist niet, totdat ik zojuist tot de vraag kwam, dat het inderdaad zo is. We zijn rondgereisd in de plantaardige cirkel, net als in de dierlijke, tot we bij de vijfde plaats zijn aangekomen, precies tegenover het weekdier: Welk verband kan er zijn? Toegegeven, er is enige tijd geleden een soort van overeenkomst tussen beide pogingen gedaan, maar die leek toch maar zwak, vooral de vergelijking van de schelp van het weekdier met de cilinder van de boomvaren. Als we

nu naar deze laatste plantaardige vorm kijken, is het indrukwekkend hoezeer het blad het geheel lijkt te zijn.

De littekens van de afgevallen bladeren markeren de stam over de hele lengte; de levende bladeren worden aan de bovenkant uitgeworpen, maar zij vormen, met de kanalen en vaten die erin omhoog komen, en de basis van de oude bladstelen, het vaste deel van de stam; het midden, dat uit celweefsel bestaat, is vaak ontoereikend, zodat de cilinder hol is; dan bevinden de sporen, die in hogere planten met de zaden overeenkomen, zich aan de onderkant van de bladeren: zodat de hele groei van de plant als het ware blad lijkt te zijn. Zoals het weekdier alleen lijkt te bestaan voor zijn schelp, zo gooit de varen al zijn kracht en energie in datgene wat zijn kroon van glorie is op zijn top, zijn kruin van bladeren.

Maar wat is het blad? Hier wat het elders is, natuurlijk; als we het geestelijk moeten interpreteren, zoals onze regel is. En dus, als het blad de heerlijkheid van de varen is, verheerlijkt het, zoals het weekdier, zijn belijdenis; en dit is voor ons, als wij het zijn, Christus. Zodat het weekdier en de varen werkelijk verwant zijn, meer dan we eerst konden geloven. Er is een geestelijke relatie die verder gaat, terwijl het de natuurlijke versterkt. En de varen vult dus de vijfde plaats, zoals het weekdier. Het is de afronding van het leven met God, dat God wordt beleden met de tong, als verheerlijkt in de wegen. En zo wordt de cirkel gesloten, en zijn we weer terug bij het begin. In het Exogen is het Christus die in het hart wordt gehouden; in het Acrogen wordt Christus met de lippen beleden; en als Hij wordt beleden omdat Hij dierbaar is, zal Hij nog dierbaarder zijn om de belijdenis. Ja, 'indien

gij verweten wordt om de naam van Christus, zo zijt gij gelukkig; want de Geest der heerlijkheid en van God rust op u.'

Merk hier op, dat er in de varen geen bloem is, geen vrucht: het zaad zit in het blad zelf. En hoe vruchtbaar is deze belijdenis van Christus, wanneer zij op haar plaats komt in de vervulde kring - wanneer zij zelf vrucht is, zoals wij kunnen zeggen, het varenblad is. Welke betere vrucht is er dan deze, wanneer het getuigenis van Christus voortkomt uit een hart dat vervuld is van en een leven gegeven aan Hem!

Hier sluiten we dan onze blik af - het is maar een blik - op het plantenrijk. We begonnen met:

1. Christus woont in het hart door het geloof, gekend door het Woord der waarheid, steeds meer gekend, het verblijf en de steun van de ziel, die zich ontwikkelt tot kracht en individualiteit naarmate ze op Hem wordt opgebouwd. Niets is individueler dan de exogene boom, strikt als het zich houdt aan het goddelijke plan ervoor.
2. Dan hadden we het vruchtbare leven, gescheiden van de wereld, gewapend tegen het kwaad, elastisch onder druk, - het resultaat van het eerste. Dit is het ommuurde en vruchtbare Endogeen.
3. Dan gaan we dieper, om dit leven te zien als een leven in opstanding, een leven dat dus macht heeft over de dood, hoewel het het oordeel van de oude mens inhoudt, en de oude dingen voorbijgaan. Dit is het Thallogen.
4. Dan leren wij in het nederige mos de zwakheid die kracht is, een vernedering die verhoging inhoudt, een tucht die een Vaderhand

is, en hoe onze nood en nietigheid de dauw en bediening van de Geest aantrekt.

5. En tenslotte, waartoe dit ons leidt is vreugde in Christus, en de belijdenis van Zijn naam. Wie anders is waardig? Wat blijft ons over als het noodzakelijke gevolg, dan dat 'Christus alles is'?

En nu moet ik deze fragmentarische schets afsluiten met de hoop dat, hoe armzalig ook, het sommigen toch zal helpen om de feiten van de natuur opnieuw te lezen, - zelfs in zekere mate een sleutel zal zijn tot de taal van wat de vinger van God heeft geschreven voor onze kennis; dat Hijzelf beter gekend en dichterbij zal komen, de natuur die van Hem getuigt zoals de Schrift dat doet, en één met de Schrift in haar getuigenis, - Christus het thema van beide.

'En elk schepsel dat in de hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, en wat in de zee is, ja, alles wat daarin is, hoorde ik zeggen: 'Zegen, en heerlijkheid, en eer, en macht zij Hem die op de troon zit, en het Lam voor eeuwig en altijd'.

Bron:

Spiritual Law in the Natural World. An attempt to develop, according to scripture-truth the interpretation of nature.

Publishers: Loizeaux Brothers, 1 East 13th Street, New York. The Bible Truth Press, New York.

https://www.stempublishing.com/authors/FW_Grant/FWG_Spiritual_Law.html

Vertaald met www.DeepL.com/Translator door Adrie Straver (2023).

Enkele vertaalcorrecties door: Adrie Straver / Jan Paul Spoor

